

Inkomstrappport 2017

– individer och hushåll

Inkomstrapport 2017 – individer och hushåll

Producent SCB, Statistiska centralbyrån
Avdelningen för befolkning och
välfärd
701 89 Örebro
010-479 40 00

Förfrågningar Johan Lindberg 010-479 60 64
johan.lindberg@scb.se

Hans Heggemann 010-479 68 10
hans.heggemann@scb.se

Det är tillåtet att kopiera och på annat sätt mångfaldiga innehållet.
Om du citerar, var god uppge källan på följande sätt:
Källa: SCB, Inkomstrapport 2017 – individer och hushåll. Ekonomisk
välfärdsstatistik 2019:1

Income report 2017 – individuals and households

Producer Statistics Sweden, Population and
Welfare Department
SE-701 89 Örebro, Sweden
+46 10-479 40 00

Enquiries Johan Lindberg +46 10-479 60 64
johan.lindberg@scb.se

It is permitted to copy and reproduce the contents in this publication.
When quoting, please state the source as follows:
Source: Statistics Sweden, Income report 2017 – individuals and
households

ISSN: 1653-9532 (Online)
[URN:NBN:SE:SCB-2019-HE50BR1901_pdf](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:SE:SCB-2019-HE50BR1901_pdf)

Denna publikation finns enbart i elektronisk form på www.scb.se
This publication is only available in electronic form on www.scb.se

Förord

SCB publicerar årligen statistik om individers och hushållens inkomster. Statistiken har successivt utvecklats genom bland annat förbättrad kvalitet, snabbare publiceringar, bättre samordning med annan statistik inom den socialstatistiska sfären samt genom ett utökat innehåll i SCB:s redovisningsverktyg Statistikdatabasen.

Syftet med denna rapport är att visa vilken typ av statistik SCB har avseende inkomster för individer och hushåll, samt att öka förståelsen för och underlätta användandet av denna statistik. Vidare ämnar rapporten ge en bild av hur den ekonomiska situationen ser ut för individer och hushåll i Sverige och hur denna har utvecklats över tid.

Rapporten har tagits fram av Hans Heggemann, Johan Lindberg, Peter Gärdqvist, Petter Lundberg och Thomas Helgeson, samtliga verksamma vid avdelningen för befolkning och välfärd vid SCB. Fredrik Carlsson har bidragit med värdefulla synpunkter.

SCB i juni 2019

Petra Otterblad Olausson	Marie Lidéus
Avdelningschef	Enhetschef

Innehåll

Förord	2
Sammanfattning	5
Inledning	8
Inkomster för individer	9
Inkomster för befolkningen i åldrarna 20–64 år	9
Inkomstens fördelning	11
Regionalt perspektiv	15
Inkomster för befolkningen 65 år och äldre	17
Sammanräknad förvärvsinkomst	17
Inkomst av pension	19
Hushållens inkomster	23
Hushållens disponibla inkomst	23
Ekonomisk standard	26
Inkomsternas fördelning och utveckling	26
Ekonomisk standard för olika grupper	35
Inkomststruktur	40
Ekonomisk utsatthet	44
Internationell utblick	51
Inkomstfördelning i Europa	52
Fördjupning: hushållens boende	55
Så bor vi	55
Så mycket kostar boendet	56
Så stor andel av inkomsten går till boendet	58

Så mycket har vi kvar när boendet är betalt.....	58
Så bor de med högst respektive lägst inkomst	59
Kort om statistiken	62
Statistikens ändamål och innehåll	62
Definitioner och förklaringar	62
Redovisnings- och klassificeringsvariabler.....	64
Statistiska begrepp och indikatorer	66
Information om statistikens framställning.....	67
Information om statistikens kvalitet	69
Referenser.....	70
Income report 2017 – individuals and households	71
Summary	71
List of tables.....	75
List of graphs.....	75

Sammanfattning

Syftet med denna rapport är att ge en bild av inkomstfördelningen i Sverige samt dess utveckling under senare årtionden. Det görs även en internationell utblick, där utvecklingen i Sverige sätts in i ett europeiskt sammanhang. I rapporten redovisas inkomststatistik för individer och hushåll till och med inkomstår 2017.

Rapporten inleds med ett avsnitt som belyser individers sammanräknade förvärvsinkomster, hur dessa är fördelade mellan olika grupper samt utvecklingen under 2000-talet. Sammanräknad förvärvsinkomst avser samtliga skattepliktiga inkomster exklusive kapitalinkomster.

Därefter redogörs för hushållens ekonomiska standard och utvecklingen av inkomstskillnader från 1975, med fokus på perioden 1991–2017. I det efterföljande avsnittet analyseras skillnader i ekonomisk standard mellan länder i Europa samt utvecklingen av inkomstskillnader i Sverige i förhållande till övriga EU-länder. Rapporten avslutas med ett avsnitt om hushållens boende, där fokus ligger på jämförelser av hushåll i olika upplåtelseformer med avseende på inkomster och boendekostnader.

Kvinnors inkomster har ökat mer än mäns, men fortsatt stora skillnader

Medianbeloppet för sammanräknad förvärvsinkomst har ökat samtliga år under 2000-talet i åldersgruppen 20–64 år. Störst har ökningen varit för kvinnor, vars inflationsjusterade inkomst har ökat med 39 procent, medan mäns ökning var 29 procent. Kvinnornas medianinkomst 2017 uppgick till knappt 83 procent av männens.

År 2017 hade 38 procent av männen i åldersgruppen 20–64 år en sammanräknad förvärvsinkomst på minst 400 000 kronor, jämfört med 22 procent av kvinnorna. Att ha inkomster över en miljon kronor är relativt ovanligt bland både kvinnor och män. Cirka 59 000 män och 18 000 kvinnor hade det 2017.

Som grupp har de som är 65 år eller äldre lägre sammanräknad förvärvsinkomst än 20–64-åringarna. Liksom i den yngre delen av befolkningen har kvinnorna i den äldre gruppen lägre inkomster än männen. År 2017 uppgick kvinnornas medianinkomst till 73 procent av männens i gruppen 65 år och äldre. Även i denna grupp har dock inkomsterna ökat i snabbare takt hos kvinnor än hos män. Bäst har utvecklingen varit för åldersgruppen 65–69 år, där kvinnors reala inkomster ökat med 37 procent, jämfört med 31 procent för män.

Fler arbetar högre upp i åldrarna

Sedan åldern för hur länge man har rätt att arbeta höjdes från 65 till 67 år i början av 2000-talet har andelen förvärvsarbetande bland de äldre

ökat markant. År 2000 hade 18 procent av 67-åringarna löneinkomst. Den andelen hade ökat till 38 procent 2017. Mer än var fjärde 69-åring hade löneinkomst, nästan en fördubbling jämfört med år 2000. Det är vanligare bland män än bland kvinnor att ha löneinkomst efter 65 års ålder.

God utveckling av hushållens ekonomiska standard, men fortsatt ökning av inkomstskillnaderna

Hushållens ekonomiska standard fortsätter att öka, dock i lägre takt än vad som varit fallet de närmast föregående åren. År 2017 var medianbeloppet för den ekonomiska standarden 248 400 kronor. Det är en ökning med 0,7 procent sedan 2016, med hänsyn tagen till inflation. Under 2000-talet har den ekonomiska standarden ökat med 61 procent.

Utvecklingen av ekonomisk standard har inte varit lika stark för alla grupper, vilket har inneburit att inkomstskillnaderna har ökat. År 1991 var Gini-koefficienten 0,226, år 2000 hade den ökat till 0,294 och 2017 låg den på 0,322, den högsta noteringen sedan mätningarna startade. De ökade inkomstskillnaderna drivs till viss del av ökade kapitalinkomster, vilka är skevt fördelade och till stor del tillfaller toppen av inkomstfördelningen. År 2017 tillföll 87 procent av de totala kapitalinkomsterna de 10 procent av hushållen med högst disponibel inkomst. Även i denna grupp är dock kapitalinkomsterna skevt fördelade. Över hälften, 54 procent, av de sammanlagda kapitalinkomsterna tillföll den hundradel av hushållen med högst disponibel inkomst.

Överlag har yngre och äldre en lägre ekonomisk standard än personer i arbetsför ålder, ensamstående har lägre standard än sammanboende medan barnfamiljer har lägre standard än hushåll utan barn.

Lägst ekonomisk standard 2017 hade ensamboende äldre samt ensamstående kvinnor med barn. Högst ekonomisk standard hade sammanboende med kvarboende unga vuxna följt av sammanboende utan barn. Utrikes födda har en lägre ekonomisk standard än personer födda i Sverige. År 2017 hade de utrikes födda en ekonomisk standard som motsvarade 77 procent av den ekonomiska standarden för personer födda i Sverige. Andelen har varit i stort oförändrad sedan 2010. År 1991 var dock motsvarande andel 90 procent, det vill säga skillnaderna har ökat mellan utrikes och inrikes födda personer.

Andelen med låg ekonomisk standard ökar, trots positiv utveckling av realinkomsterna

Grupper med låga inkomster har haft en förhållandevis svag inkomstutveckling. Detta medför att andelen personer med låg ekonomisk standard, där inkomsterna sätts i relation till medianinkomsten, har ökat succesivt sedan 1990-talets början, från 7,3 procent 1991 till 14,9 procent 2017.

Under samma period har andelen personer med låg inkomststandard minskat från 9 procent 1991 till strax under 6 procent 2017. Måttet används för att klassa hushåll med låga inkomster och beskriver hur väl hushållets inkomster räcker för att betala nödvändiga levnadsomkostnader. Toppnoteringen under perioden inföll 1996, då 18 procent av befolkningen hade låg inkomststandard. Den kraftiga ökningen under första halvan av 1990-talet hänger ihop med sjunkande reala inkomster i samband med den ekonomiska kris som drabbade Sverige under denna period. Därefter har andelen personer med låg inkomststandard minskat i takt med stigande reala inkomster.

Relativt stor ökning av inkomstskillnaderna i Sverige

Det är stora variationer i ekonomisk standard mellan länder i Europa. Bland EU-länderna hade Luxemburg högst medianinkomst inkomstår 2016 (29 300 euro), medan inkomsten var lägst i Rumänien (5 300 euro). I Sverige låg den köpkraftskorrigerade medianinkomsten på 20 200 euro och EU-snittet låg på 16 900 euro.

Sverige tillhör de EU-länder där inkomstskillnaderna ökat mest sedan inkomstår 2007. För samtliga undersökta indikatorer är ökningen av inkomstskillnaderna större i Sverige än genomsnittsförändringen för EU. Inkomstfördelningen är dock fortfarande relativt jämn i Sverige jämfört med övriga EU-länder. Inkomstår 2016 låg Sverige under EU-snittet för samtliga undersökta indikatorer.

Boende i hyresrätt lägger en större andel av inkomsten på boendet

Hushåll i ägt småhus har i genomsnitt högre boendeutgift än hushåll i bostadsrätt och hyresrätt. Detta beror till stor del på att ägda småhus överlag är större än bostadsrätter och hyresrätter. Jämförs istället bostäder med lika många rum har hushåll som bor i hyresrätt högre boendeutgift än de övriga två.

Samtidigt har hushåll som bor i hyresrätt i genomsnitt lägre disponibel inkomst än hushåll som bor i småhus och bostadsrätt, vilket resulterar i att dessa hushåll lägger en större andel av inkomsten på boende. Boendeutgiftsprocenten, det vill säga andelen av hushållets disponibla inkomst som går till boende, låg 2017 på 21 procent. För de hushåll som bodde i hyresrätt låg boendeutgiftsprocenten på 28 procent, för hushåll i bostadsrätt på 20 procent och för dem som ägde sitt boende på 16 procent. Att boendeutgiftsprocenten är större för hushåll i hyresrätt beror främst på att de i genomsnitt har lägre disponibel inkomst.

För boende i hyresrätt har boendeutgiftsprocenten ökat med en knapp procentenhet sedan 2007, medan den för hushåll som bor i bostadsrätt minskade med en procentenhet och för dem som äger sitt boende minskade med två procentenheter.

Inledning

Syftet med denna rapport är att ge en bild av inkomstfördelningen i Sverige samt dess utveckling under senare årtionden. Det görs även en internationell utblick, där utvecklingen i Sverige sätts in i ett europeiskt sammanhang. I rapporten redovisas inkomststatistik för individer och hushåll till och med inkomstår 2017.

De inkomstbegrepp som används i rapporten är främst sammanräknad förvärvsinkomst, disponibel inkomst samt ekonomisk standard.

Sammanräknad förvärvsinkomst används i redovisningen som avser individernas egna inkomster och är summan av alla skattepliktiga inkomster, utom kapitalinkomster, innan skatt har dragits. Det betyder att förutom löneinkomst och inkomst av näringsverksamhet ingår även andra skattepliktiga inkomster såsom sjukpenning, sjuk- och aktivitetsersättning, föräldrapenning, a-kassa och pension. Däremot ingår inte skattefria ersättningar som studiemedel, barnbidrag, bostadsbidrag, bostadstillägg och ekonomiskt bistånd.

För hushållens inkomster används inkomstbegreppen disponibel inkomst och ekonomisk standard. Den disponibla inkomsten avser de totala inkomsterna för samtliga hushållsmedlemmar och är summan av alla skattepliktiga och skattefria transfereringar, minus skatt och övriga negativa transfereringar. Hushållets ekonomiska standard är ett mått som beräknas utifrån den disponibla inkomsten som sätts i relation till antalet vuxna och barn i hushållet.

Rapporten inleds med ett avsnitt som belyser individers sammanräknade förvärvsinkomster, hur dessa är fördelade mellan olika grupper samt utvecklingen under 2000-talet. Därefter redogörs för hushållens ekonomiska standard och utvecklingen av inkomstskillnader från 1975, med fokus på perioden 1991–2017. I det efterföljande avsnittet analyseras skillnader i ekonomisk standard mellan länder i Europa samt utvecklingen av inkomstskillnader i Sverige i förhållande till övriga EU-länder. Rapporten avslutas med ett avsnitt om hushållens boende, där fokus ligger på jämförelser av hushåll i olika upplåtelseformer med avseende på inkomster och boendekostnader.

Huvuddelen av de resultat som presenteras finns att hämta i tabeller och databaser på SCB:s webbplats. Statistiken är hämtad från de totalräknade undersökningarna Inkomster och skatter (IoS) och Hushållens boende, samt urvalsundersökningarna Hushållens ekonomi (HEK), Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC) och Hushållens boendeutgifter. Information om undersökningarna samt ytterligare information om de olika inkomstbegreppen som används i rapporten finns i avsnittet *Kort om statistiken*.

Inkomster för individer

Sammanräknad
förvärvsinkomst
består av skatte-
pliktiga inkomster
före skatt.
Kapitalinkomst ingår
inte.

I detta avsnitt redovisas statistik över individernas egna inkomster utifrån inkomstbegreppet *sammanräknad förvärvsinkomst*. Denna består av inkomst av tjänst och inkomst av näringsverksamhet. I inkomst av tjänst ingår förutom löneinkomst även pension och skattepliktiga ersättningar som sjukpenning, föräldrapenning och a-kassa. En person kan således ha andra, skattefria, inkomster som inte ingår i den inkomst som redovisas i avsnittet. Exempel är studiemedel, ekonomiskt bistånd och bostadsbidrag. Kapitalinkomst ingår inte i sammanräknad förvärvsinkomst.

Avsnittets första del beskriver inkomster för befolkningen i åldrarna 20–64 år och därefter redovisas inkomster för befolkningen 65 år och äldre. Syftet med att göra denna uppdelning är att gruppen 65 år och äldre till största delen består av personer som helt eller delvis har slutat att förvärvsarbeta. Inkomsten består således i stor utsträckning av pensionsinkomster. Pension ingår dock i den sammanräknade förvärvsinkomsten.

Med befolkningen avses den så kallade helårsbefolkningen, det vill säga de personer som var folkbokförda i Sverige både vid årets början och vid dess slut.¹

Inkomster för befolkningen i åldrarna 20–64 år

I åldersgruppen 20–64 år var medianvärdet år 2017 för den sammanräknade förvärvsinkomsten 319 000 kronor, för män 351 000 kronor och för kvinnor 290 000 kronor. Det innebär att kvinnors medianinkomst uppgick till knappt 83 procent av mäns medianinkomst.

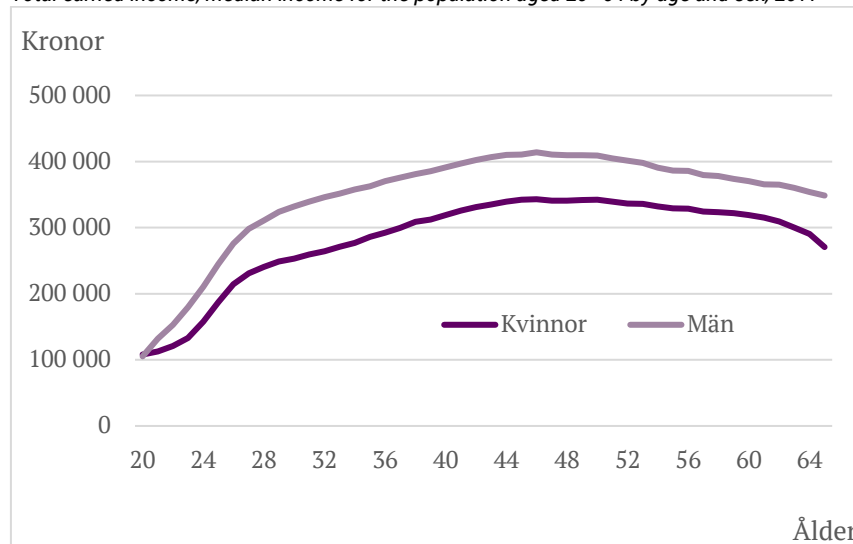
Medianinkomsten var högst vid 46 år för både kvinnor (343 000 kronor) och män (414 000 kronor). Det är också i dessa åldrar som sysselsättningsgraden är högst. Få studerar och barnrelaterad frånvaro från arbete är mindre vanligt än bland yngre personer, samtidigt som pension inte är aktuellt. Inkomsten är lägst i den tidiga 20-årsåldern då många studerar och därmed får en stor del av sin försörjning genom studiemedel, som inte ingår i förvärvsinkomsten.

¹ Avgränsningen görs för att i möjligaste mån tillförsäkra att redovisningen avser helårsinkomster. Genom att kontrollera att personer varit folkbokförda i Sverige vid både årets början och dess slut exkluderas personer som invandrat under året och som av den anledningen inte har registrerade inkomster avseende ett helt år.

Diagram 1.

Sammanräknad förvärvsinkomst, medianinkomst för befolkningen 20–64 år efter ålder och kön, 2017

Total earned income, median income for the population aged 20–64 by age and sex, 2017

Män har högre inkomst än kvinnor i alla åldrar, utom bland 20-åringar.

Skillnaden mellan könen var som minst vid 20 år då kvinnors inkomst motsvarar 103 procent av mäns inkomst. Detta är också den enda ålder då kvinnor har högre sammanräknad förvärvsinkomst än män. Redan vid 21 år har män högre inkomst än kvinnor och skillnaden är störst vid 23 och 24 års ålder, då kvinnor har knappt 75 procent av mäns inkomst. En anledning är att skillnaden mellan könen när det gäller studiedeltagande är som störst i dessa åldrar – kvinnor studerar i större utsträckning. Därefter närmar sig kvinnorna sakta inkomstmässigt ända fram till 60-årsåldern, då skillnaden åter ökar något.

Kvinnors inkomst som andel av mäns är större nu än år 2000. Kvinnors inkomster har således ökat mer än mäns procentuellt sett. Detta gäller alla enskilda åldrar mellan 20 och 64 år.

Förvärvsinkomsten har ökat varje år under 2000-talet, även räknat i fasta priser.

Inkomsten har ökat varje enskilt år hittills under hela 2000-talet, även när hänsyn tas till prisutvecklingen. Det gäller både kvinnor och män. Mellan 2000 och 2017 ökade kvinnors inkomst med 39 procent räknat i fasta priser, medan mäns ökning var 29 procent. Det motsvarar en genomsnittlig ökning på 2 procent per år för kvinnor och 1,5 procent för män. Ökningen mellan enskilda år har dock varierat mellan 0,2 och 3 procent.

Diagram 2.

Sammanräknad förvärvsinkomst, kvinnors medianinkomst i procent av mäns medianinkomst efter ålder, 2000 och 2017

Total earned income, women's median income as a percentage of men's income by age, 2000 and 2017

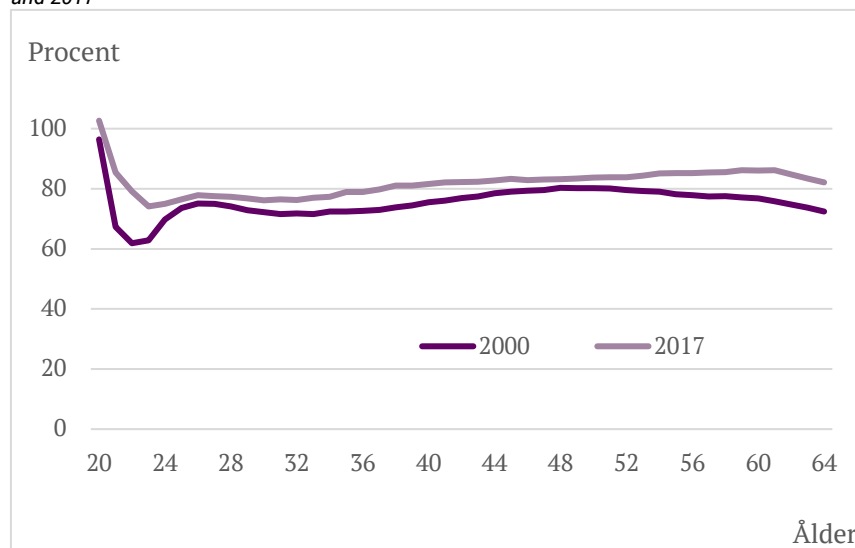

Diagram 3.

Sammanräknad förvärvsinkomst, medianinkomst 2000–2017 efter kön, fasta priser

Total earned income, median income 2000–2017 by sex, fixed prices

Inkomstens fördelning

Det finns olika sätt att mäta hur inkomsten är fördelad i befolkningen. Ett sätt är att dela in befolkningen i fraktiler, till exempel 10 lika stora grupper (deciler) eller 100 grupper (percentiler) rangordnade efter inkomstnivå, och jämföra dessa grupper.

Var tionde person i åldrarna 20–64 år hade 2017 lägre sammanräknad förvärvsinkomst än 51 000 kronor, vilket är det så kallade gränsvärdet för den första decilen, eller percentil 10 (P10). Gränsvärdet för den

Inkomsten är mer
ojämnt fördelad
bland män än bland
kvinnor.

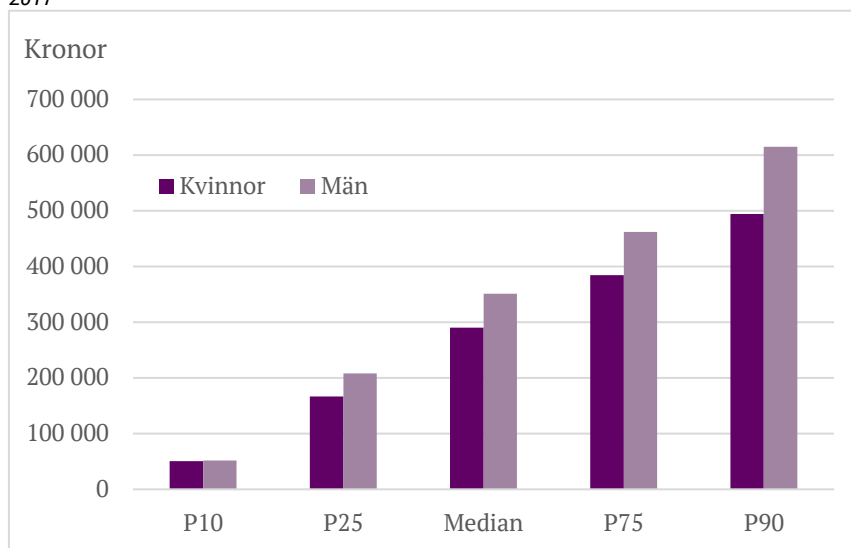
översta tiondelen (P90) var 559 000 kronor. Kvinnornas gränsbelopp är lägre än männens.

Om värdet för P90 divideras med värdet för P10 erhålls en så kallad percentilkvot, som visar avståndet mellan de med högst och lägst inkomster. För kvinnor var denna kvot 9,8 och för män 11,9 år 2017. Inkomstskillnader mätt på detta sätt visar att det är större skillnader mellan män än bland kvinnor, främst på grund av de högre inkomsterna i toppen av fördelningen bland män. Denna bild bekräftas även när inkomstskillnaderna mäts med den så kallade Gini-koefficienten, vilken är högre för män än kvinnor.²

Diagram 4.

Sammanräknad förvärvsinkomst, percentilgränser för befolkningen 20–64 år efter kön, 2017

Total earned income, percentiles, upper bound values, for the population aged 20–64 by sex, 2017

59 000 män och
18 000 kvinnor hade
förvärvsinkomster
över 1 miljon kronor
2017.

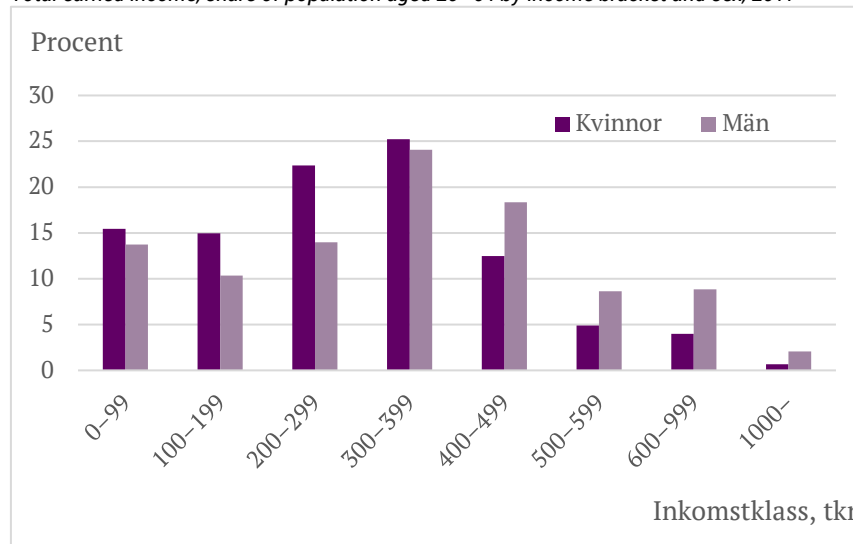
Delar man in befolkningen i intervall av fasta inkomstbelopp framgår det tydligt att det är större andel kvinnor i de lägre inkomstklasserna och större andel män i de högre inkomstklasserna. År 2017 hade 38 procent av männen en sammanräknad förvärvsinkomst på minst 400 000 kronor, jämfört med 22 procent av kvinnorna. Att ha inkomster över en miljon kronor är relativt ovanligt bland både kvinnor och män. Cirka 59 000 män och 18 000 kvinnor hade det 2017.

² Se avsnittet Hushållens inkomster för en utförlig beskrivning av Gini-koefficienten och dess tillämpning i analyser av inkomstskillnader.

Diagram 5.

Sammanräknad förvärvsinkomst, andel personer 20–64 år i olika inkomstklasser efter kön, 2017

Total earned income, share of population aged 20–64 by income bracket and sex, 2017

Vi fortsätter med att titta på hur inkomsterna fördelar sig med avseende på födelseregion samt tid i Sverige för utrikes födda. Personer födda i Sverige i åldrarna 20–64 år hade 2017 nästan 100 000 kronor högre medianvärde på sammanräknad förvärvsinkomst än utrikes födda. Utrikes födda är dock en heterogen grupp som invandrat till Sverige från olika delar av världen, av olika orsaker och vid skilda tidpunkter.

Diagram 6.

Sammanräknad förvärvsinkomst, medianinkomst för befolkningen 20–64 år efter födelseregion och kön, 2017

Total earned income, median income for the population aged 20–64 by country of birth and sex, 2017

Personer födda i övriga Norden ligger närmast de inrikes födda när det gäller inkomst. Inkomstnivån för nordenfödda är dessutom

underskattad på grund av att en del av dessa personer arbetspendlar till sina tidigare hemländer, och deras utländska inkomster inkluderas bara undantagsvis i statistiken.

Lägst inkomst har personer födda i Afrika och Asien, grupper som i stor utsträckning består av flyktinginvandrare och deras anhöriga. Födda i Afrika och Asien hade cirka hälften av svenskföddas medianinkomst 2017.

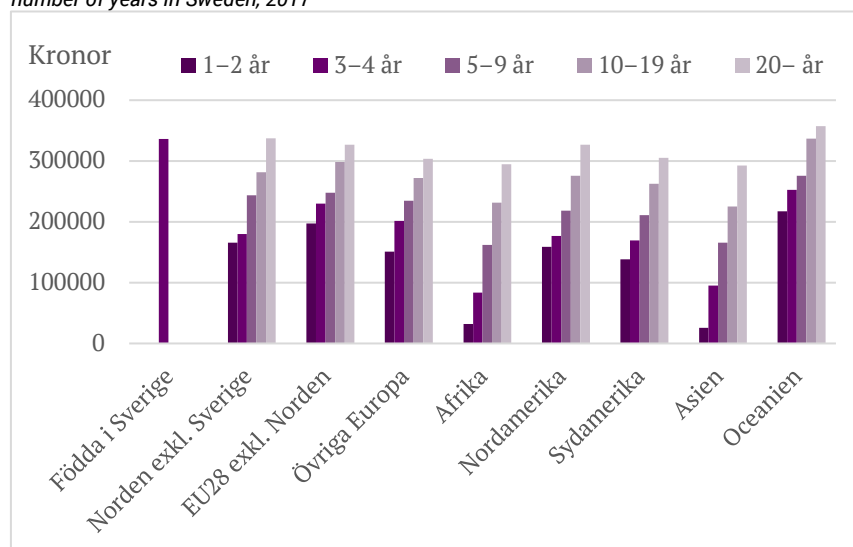
Hur länge man varit i Sverige har stor betydelse för inkomstnivån hos utrikes födda.

När man mäter inkomst bland utrikes födda bör man emellertid ta hänsyn till invandringstidpunkt, eftersom vistelsetiden i Sverige bland annat spelar roll för etableringen på arbetsmarknaden och därmed förvärsinkomsten. Till exempel har personer födda i Afrika och Asien och som har varit minst 10 år i Sverige betydligt högre inkomst än genomsnittet för hela gruppen från dessa länder, och personer med lång vistelsetid i Sverige från vissa grupper av länder når upp till samma nivå som inrikes födda. Omvänt är inkomstnivån mycket låg i vissa grupper som har varit kort tid i Sverige.

Diagram 7.

Sammanräknad förvärsinkomst, medianinkomst för befolkningen 20–64 år efter födelseregion och vistelsetid i Sverige, 2017

Total earned income, median income for the population aged 20–64 by country of birth and number of years in Sweden, 2017

Förvärsinkomsten för utrikes födda uppgick till 70 procent av svenskföddas 2017.

Totalt sett hade utrikes födda lägre inkomst i förhållande till inrikes födda 2017 än de hade i början av 2000-talet. År 2000 hade utrikes födda 77 procent av inrikes föddas inkomst. Till 2017 hade den andelen minskat till 70 procent. De inrikes föddas inkomster har alltså ökat mer. Men bilden är inte entydig. Personer födda i Europa utom EU, Nord- och Sydamerika och Asien hade istället en högre inkomstandel i jämförelse med inrikes födda 2017 jämfört med 2000.

Diagram 8.

Sammanräknad förvärvsinkomst, utrikes föddas medianinkomst i procent av inrikes föddas för befolkningen 20–64 år, efter födelseregion, 2000, 2010 och 2017

Total earned income, foreign-born person's median income as a percentage of Swedish-born person's income by country of birth, 2000, 2010 and 2017. Population aged 20–64

Regionalt perspektiv

Det är stora skillnader i inkomstnivå mellan olika kommuner. En förklaring är de stora variationerna i arbetsmarknads- och näringslivsstruktur mellan regioner och kommuner vilket i sin tur påverkar befolkningens sysselsättningsgrad, yrken och löner.

Inkomsten är högst i storstadsområdena.

Befolkningen i Stockholms län har högst medianinkomst. Av kommunerna på topp-10-listan över inkomster finns sju i Stockholms län, varav Danderyd och Täby ligger högst med ett medianvärde för sammanräknad förvärvsinkomst på över 400 000 kronor. Mönstret är detsamma för storstadsområdena runt Göteborg och Malmö, där några av kranskommunerna har bland de högsta inkomstnivåerna i Sverige. Exempel är Lomma och Vellinge utanför Malmö, och Härryda och Kungsbacka som tillhör Storgöteborg. Men till skillnad från Stockholms kommun, som också ligger relativt högt upp i rangordningen, är medianvärdet för Göteborgs kommun lägre än värdet för riket, och Malmö kommun ligger näst sist av alla kommuner med ett medianvärde på 269 000 kronor 2017.

Gemensamt för flera av kommunerna i botten av inkomstlistan är att de är gränskommuner mot Norge, Danmark eller Finland. Merparten av de inkomster som personer som bor i Sverige får genom arbete i grannländerna (så kallad gränspendlings) täcks inte i denna statistik. Därför är inkomstnivån underskattad i typiska gränspendlarkommuner som Malmö och Årjäng.

Tabell 1.

Sammanräknad förvärvsinkomst, de tio kommuner som hade högst respektive lägst medianinkomst i befolkningen 20–64 år, 2017

Total earned income, the ten municipalities with highest and lowest median income for the population aged 20–64, 2017

Kommuner med högst inkomst		Kommuner med lägst inkomst	
Danderyd	431 800	Åsele	281 800
Lomma	412 600	Filipstad	281 400
Täby	409 800	Landskrona	280 600
Vaxholm	392 000	Mellerud	279 000
Lidingö	391 600	Högsby	278 400
Ekerö	383 300	Ljusnarsberg	278 200
Nacka	380 100	Eda	274 800
Nykvarn	376 400	Årjäng	273 400
Härryda	370 200	Malmö	269 400
Gällivare	370 000	Perstorp	268 400

Några kommuner i Norrbottens län hör till de kommuner som haft bäst inkomstutveckling under 2000-talet.

Över tid har inkomsten förändrats olika mycket. Skånekommuner ligger i toppen respektive botten när det gäller förändring under perioden 2000–2017. Lomma har haft störst inkomstökning av alla kommuner, med 52 procent räknat i fasta priser. Perstorp har haft svagast inkomstutveckling med 12 procents ökning. Noterbart är att tre kommuner i Norrbottens län är bland dem som har haft allra bäst inkomstutveckling, och Gällivare och Kiruna hör också numer till kommunerna med högst inkomstnivå.

Tabell 2.

Sammanräknad förvärvsinkomst, kommunerna med störst respektive minst ökning av medianinkomsten mellan 2000 och 2017 i befolkningen 20–64 år, fasta priser, procent

Total earned income, municipalities with highest and lowest percentage increase in median income between 2000 and 2017 for the population aged 20–64 years, fixed prices

Kommuner med störst ökning (%)		Kommuner med lägst ökning (%)	
Lomma	52,5	Järfälla	24,5
Gällivare	48,1	Åmål	24,5
Kiruna	46,4	Södertälje	23,8
Varberg	46,3	Sigtuna	23,4
Vaxholm	46,1	Eda	22,6
Pajala	44,6	Oxelösund	22,2
Kungsbacka	44,5	Bengtsfors	21,9
Stenungsund	44,4	Lessebo	21,9
Borgholm	43,0	Östra Göinge	21,1
Höör	42,9	Perstorp	12,4

Kvinnliga pensionärer har en inkomst som uppgår till 73 procent av männens.

Inkomster för befolkningen 65 år och äldre

Försörjningen för personer som är 65 år och äldre kommer till största delen från pension. Pension ingår dock i den sammanräknade förvärvsinkomsten, inledningsvis handlar därför avsnittet om detta inkomstbegrepp.

Sammanräknad förvärvsinkomst

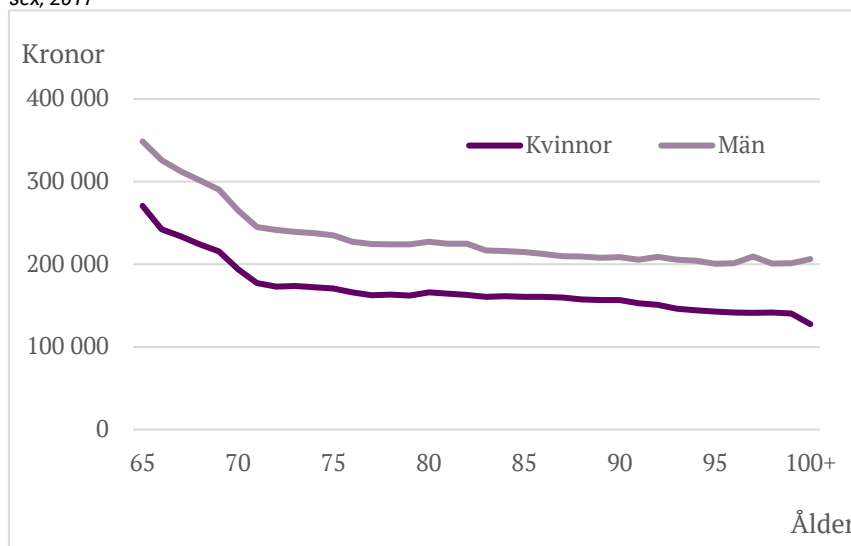
Som grupp har de som är 65 år eller äldre lägre sammanräknad förvärvsinkomst än 20–64-åringarna. Medianvärdet för befolkningen 65 år och äldre var 208 000 kronor 2017. Liksom i den yngre delen av befolkningen har kvinnorna över 65 år lägre inkomster än männen, 178 000 kronor jämfört med 244 000 kronor. Det innebär att kvinnors medianinkomst var knappt 73 procent av mäns medianinkomst, en ökning med nästan fem procentenheter sedan 2005.

Det är dock stora skillnader inom gruppen. Inkomsten är betydligt större de första åren efter pension än högre upp i åldrarna. Under de första åren som pensionär har de flesta högre tjänstepension än senare i livet och många väljer också att då ta ut sitt privata pensionssparande. Med något undantag är inkomsten för respektive årskull lägre än för den föregående, en nedgång som börjar redan i 50-årsåldern (se diagram 1). Exempelvis hade 67-åringarna 269 000 kronor i medianinkomst, jämfört med 193 000 kronor för 80-åringarna.

Diagram 9.

Sammanräknad förvärvsinkomst, medianinkomst för befolkningen 65 år och äldre efter ålder och kön, 2017

Total earned income, median income for the population aged 65 years and older by age and sex, 2017

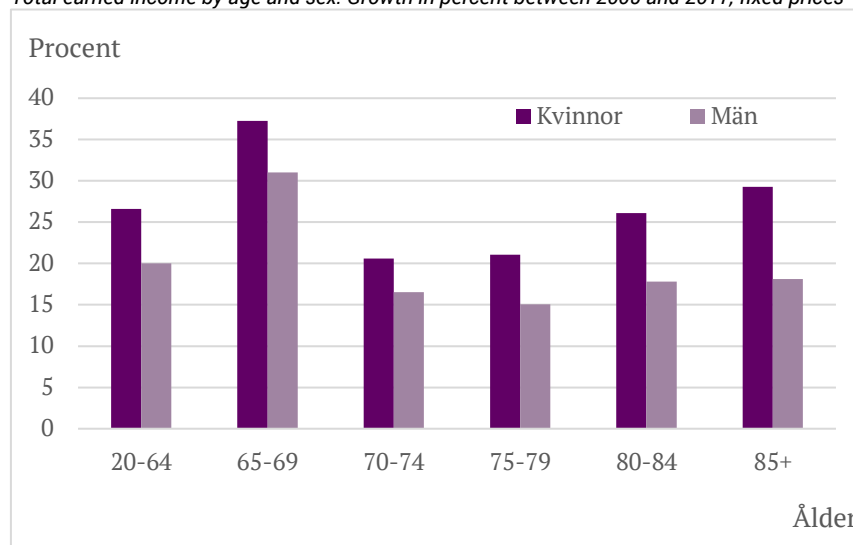

En jämförelse mellan åldersgrupper visar att 65–69-åringarna har haft bäst inkomstutveckling bland de äldre mellan 2005 och 2017.³ För kvinnor i denna åldersgrupp har medianinkomsten ökat med 37 procent räknat i fasta priser och för män med 31 procent. En förklaring är att allt fler fortsätter att förvärvsarbeta efter 65 års ålder. Näst högst har ökningstakten varit bland personer som är 85 år och äldre.

Diagram 10.

Sammanräknad förvärvsinkomst efter ålder och kön. Ökning i procent mellan 2005 och 2017, fasta priser

Total earned income by age and sex. Growth in percent between 2005 and 2017, fixed prices

Allt fler arbetar efter 65 års ålder.

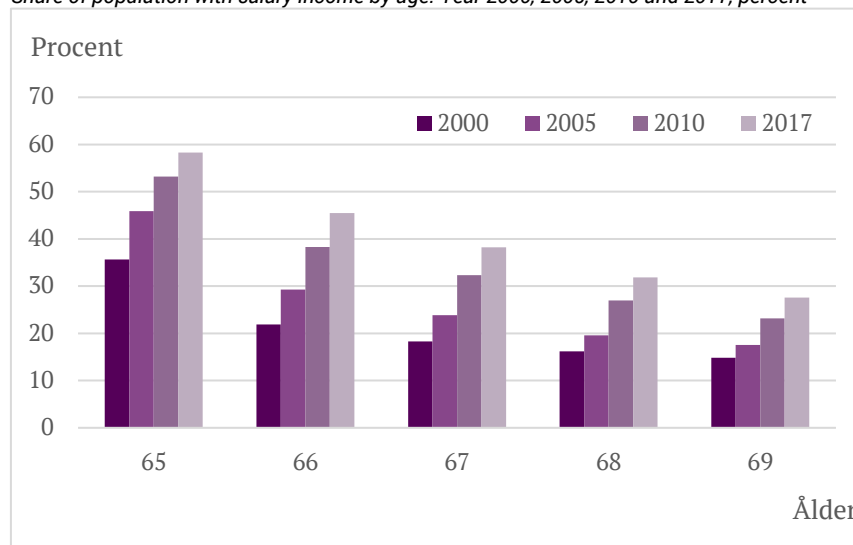
Sedan 2003 har man rätt att behålla sin anställning till och med det år man fyller 67. Följaktligen har fler personer inkomst från arbete efter 65 års ålder nu än före 2003. Det är svårt att fastställa exakt när en person går i pension utifrån inkomstbelopp, beroende på att man kan ha arbetsinkomster och pensionsinkomster parallellt under en period. Det är till exempel fallet om man är deltidspensionär eller tillfälligt arbetar extra efter den faktiska pensioneringen. Uppgifter i Orange rapport 2017 (Pensionsmyndigheten, 2018) visar att åldern vid första uttag av allmän pension varierar mer nu än tidigare. 65 år är fortfarande den vanligaste uttagsåldern, men andelarna som första gången tar ut pension tidigare eller senare än 65 år har ökat.

En indikator på att fler fortsätter att arbeta efter 65 år är att andelen med löneinkomst har ökat kraftigt sedan år 2000. Då hade 18 procent av 67-åringarna någon löneinkomst. Den andelen har ökat till 38 procent 2017. Mer än var fjärde 69-åring hade också någon löneinkomst, nästan en fördubbling jämfört med år 2000. Det är vanligare bland män än bland kvinnor att ha löneinkomst efter 65 års ålder.

³ 2005 är valt som jämförelseår eftersom pensionsreformen under 2000-talets början då var helt genomförd.

Diagram 11.

Andel personer med löneinkomst efter ålder. År 2000, 2005, 2010 och 2017, procent
Share of population with salary income by age. Year 2000, 2005, 2010 and 2017, percent

Inkomst av pension

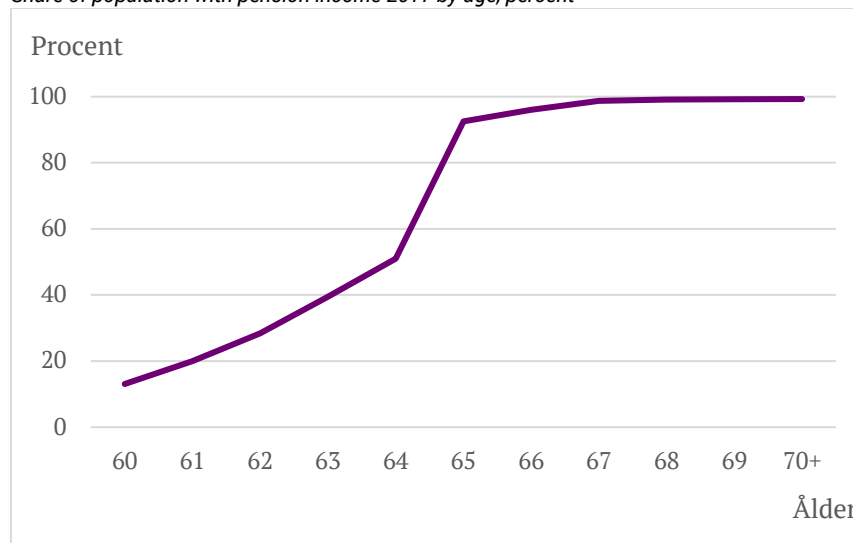
Pensionen kan bestå av totalt tre delar: allmän pension, tjänstepension och uttag av privat pensionssparande. Allmän pension kan enligt nuvarande regler tas ut från den månad man fyller 61 år, medan tjänstepension och privat pensionssparande kan tas ut från 55 års ålder.

Vid 61 år hade 20 procent någon typ av pensionsinkomst år 2017.

Vid 61 år hade 20 procent någon typ av pensionsinkomst år 2017 och för 64-åringar var det ungefär hälften. Till nästa årskull sker en rejäl ökning – bland dem som fyllde 65 år 2017 hade 93 procent någon pension. Bland 66-åringar och äldre har de allra flesta pension. Skillnaden mellan könen är små. Som framgår ovan har många en inkomst från arbete efter 65, men de flesta har alltså samtidigt någon pensionsinkomst.

Diagram 12.

Andel personer med någon inkomst från pension efter ålder 2017, procent
Share of population with pension income 2017 by age, percent

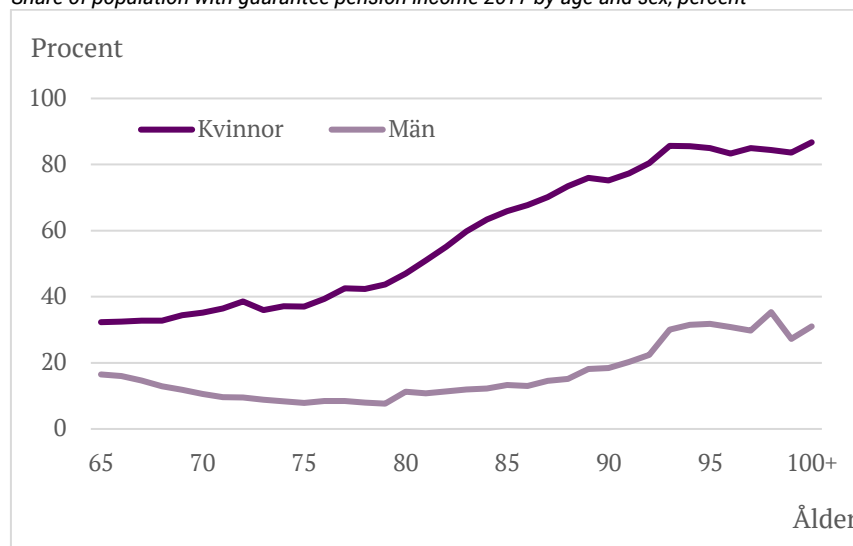
Det är betydligt vanligare att kvinnor har garantipension.

I den allmänna pensionen ingår garantipension som är ett grundskydd för dem som har haft liten eller ingen arbetsinkomst under livet. Garantipension kan man inte få innan man fyllt 65 år. Andelen som har garantipension skiljer sig mycket åt mellan könen. Vid 65 år hade 17 procent av männen och 32 procent av kvinnorna garantipension. Skillnaden mellan könen ökar med stigande ålder. Vid 85 år hade 13 procent av männen och 66 av kvinnorna garantipension 2017. Skillnaden är störst bland de äldsta eftersom kvinnor i dessa åldrar i lägre utsträckning har haft arbetsinkomster jämfört med kvinnor som nyligen gått i pension.

Diagram 13.

Andel personer med garantipension efter ålder och kön 2017, procent

Share of population with guarantee pension income 2017 by age and sex, percent

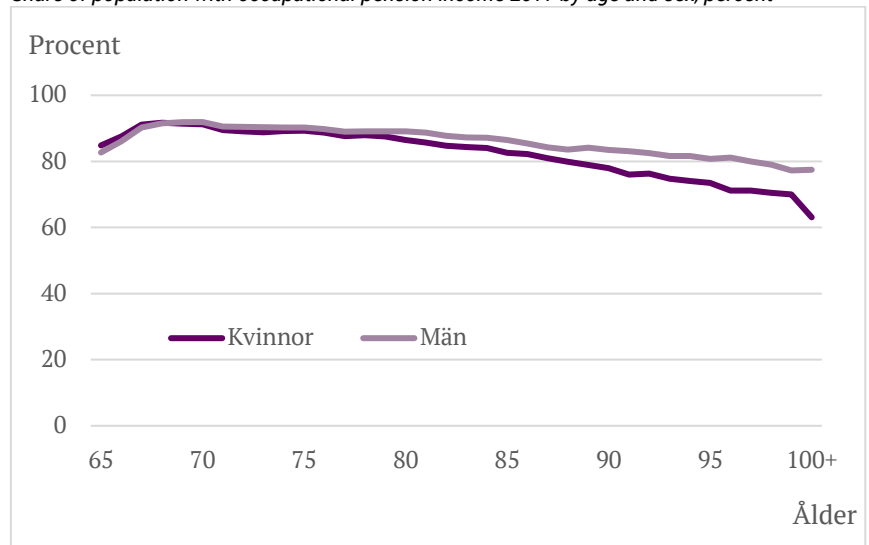
Kvinnors tjänstepension uppgår till ungefär hälften av nivån för män.

Tjänstepension är vanligast bland personer mellan 68 och 70 år, drygt 90 procent bland både kvinnor och män hade det 2017. Högre upp i åldrarna minskar successivt andelen för båda könen. I de högre åldrarna är det något fler män än kvinnor som har tjänstepension. När det gäller nivån på tjänstepensionen är det dock stora skillnader mellan könen. Medelbeloppet är i de flesta åldrar ungefär dubbelt så högt för män som för kvinnor.

Diagram 14.

Andel personer med tjänstepension efter ålder och kön 2017, procent

Share of population with occupational pension income 2017 by age and sex, percent

Liksom med tjänstepension är det vanligare med uttag av privat pensionssparande i början av pensionsåldern. I åldrarna 67–70 år hade över hälften av kvinnorna och cirka 45 procent av männen privat pension 2017. I de högre åldrarna är andelen väsentligt lägre, och män har här högre andelar än kvinnor. Vid 75 år hade 27 procent av männen och 24 procent av kvinnorna privat pension. Uttag av egna besparingar utöver skattepliktigt pensionssparande ingår inte i denna statistik.

Diagram 15.

Andel personer med privat pension efter ålder och kön 2017, procent

Share of population with private pension income 2017 by age and sex, percent

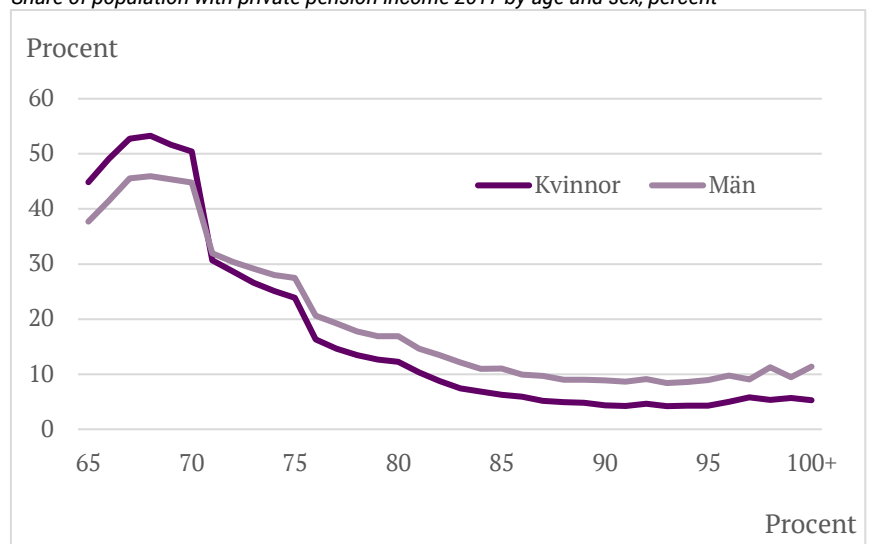

Diagram 16 och 17 visar en samlad bild av pensionens nivå och sammansättning för kvinnor respektive män 2017. Kvinnor har lägre sammanlagd pension än män, och skillnaden mellan könen är större bland de äldre pensionärerna.

Bland kvinnor är skillnaden mellan yngre och äldre pensionärer större än motsvarande skillnad bland män. Som exempel hade 90-åriga män 80 procent av 67-åriga mäns pensionsinkomst 2017. Motsvarande för kvinnor var 62 procent.

Det framgår också av diagrammen att tjänstepensionen är betydligt större för män, samtidigt som garantipension har större betydelse för kvinnors sammanlagda pension.

Män har högre sammanlagd pension än kvinnor.

Diagram 16.

Pensionens sammansättning, medelbelopp 2017 för kvinnor efter ålder

Composition of pension income, mean values 2017 for women 2017 by age

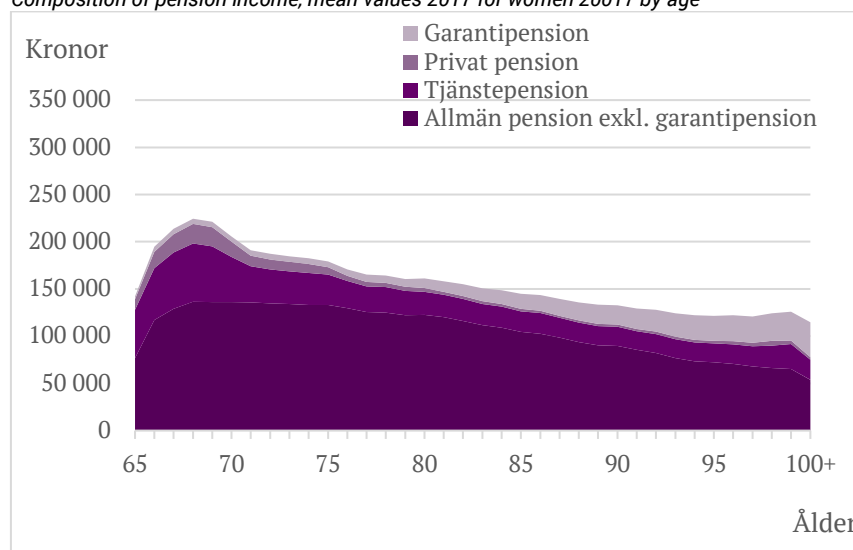
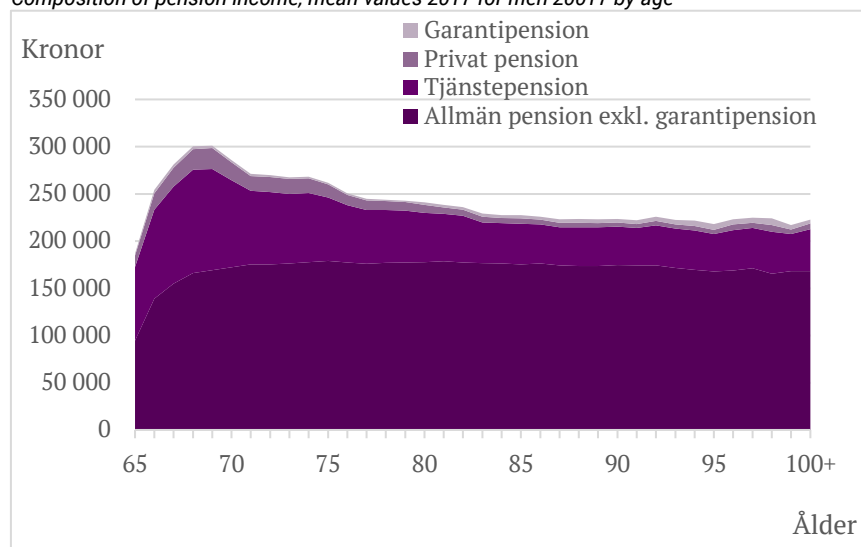

Diagram 17.

Pensionens sammansättning, medelbelopp 2017 för män efter ålder

Composition of pension income, mean values 2017 for men 2017 by age

Hushållens inkomster

Disponibel inkomst är summan av alla skattepliktiga och skattefria transfereringar, minus skatt och övriga negativa transfereringar.

I SCB:s statistik är det främst begreppet *disponibel inkomst* som används för att beskriva hushållens ekonomiska situation. Den disponibla inkomsten för hushållet avser de totala inkomsterna för samtliga hushållsmedlemmar och är summan av alla skattepliktiga och skattefria transfereringar, minus skatt och övriga negativa transfereringar.

Redovisningen är baserad på undersökningarna Hushållens ekonomi (HEK) och Totalräknad inkomstfördelning (TRIF), där den senare är en del av undersökningen Inkomster och skatter. Statistik baserad på HEK finns tillgänglig för perioden 1975–2013 och statistik baserad på TRIF är tillgänglig för 2011–2017. Merparten av jämförelserna över tid utgår från 1991 då nuvarande inkomstbegrepp finns tillgängligt från detta år. För att möjliggöra längre tidsserier, tillbaka till 1975, används ett äldre inkomstbegrepp samt en alternativ hushållsdefinition i HEK. I tabeller och diagram där statistiken baseras på både HEK och TRIF och där alternativa inkomst- och hushållsbegrepp används, redovisas resultaten parallellt för vissa år för att underlätta tolkningen av statistiken.

Hushållens disponibla inkomst

Medianvärdet för hushållens disponibla inkomst har ökat med 14 procent sedan 2011, räknat i fasta priser, och uppgick 2017 till 361 900 kronor. Ett medianvärde för samtliga hushåll är i de flesta fall inte särskilt användbart. Antalet hushållsmedlemmar varierar liksom antalet personer i hushållet som har inkomster, varför det blir svårt att jämföra en specifik hushållstyp med ett värde för samtliga hushåll. Det är därför mer intressant att titta på olika typer av hushåll. Som exempel var medianinkomsten 2017 för en ensamstående kvinna utan barn 171 900 kronor, medan beloppet för ett sammanboende par utan barn var 462 700 kronor. Hushåll med fler personer tenderar att ha högre inkomst då det är fler personer som kan bidra till hushållets sammanlagda inkomst. Högst inkomst bland de vanligast förekommande hushållstyperna har hushåll som består av sammanboende par med kvarboende unga vuxna. I de flesta fall har de kvarboende barnen inkomst, antingen lön eller studiemedel och dessa inkomster ingår i hushållets disponibla inkomst. Hushåll med kvarboende barn tillhör även de som har haft bäst utveckling sedan 2011.

Tabell 3.

Disponibel inkomst för hushåll efter hushållstyp 2017 samt utveckling 2011–2017

Disposable income of households by type of household 2017 and development 2011–2017

Hushållstyp	Median, kr	Utveckling 17/11 (%)
Samtliga hushåll	361 900	14,0
Ensamstående kvinnor utan barn	171 900	12,6
Ensamstående män utan barn	219 200	12,2
Ensamstående kvinnor med barn	298 800	14,0
Ensamstående män med barn	355 800	11,1
Ensamstående kvinnor med kvarboende unga vuxna	430 000	20,8
Ensamstående män med kvarboende unga vuxna	476 700	18,5
Sammanboende utan barn	462 700	14,5
Sammanboende med barn	619 100	13,0
Sammanboende med kvarboende unga vuxna	790 900	17,7

Medianvärdet för hushållens disponibla inkomst varierar också kraftigt mellan kommunerna. Högst belopp 2017 hade Danderyd med 665 300 kronor vilket var drygt 100 000 kronor mer än Lomma som hade det näst högsta beloppet. Överlag är beloppen högre i storstadsområdena än i övriga landet. Lägst medianinkomst 2017 hade hushållen i Dorotea med 268 800 kronor.

Vid kommun-
jämförelser är det
viktigt att ta hänsyn
till kommuners olika
demografi.

Är då detta ett bra sätt att jämföra hushållens inkomster mellan olika kommuner eller andra befolkningsgrupper? Nej, inte om man vill att jämförelsen ska spegla någon form av ekonomisk standard i kommunerna. De kommuner som hade lägst medianinkomst är också de kommuner som har störst andel enpersonshushåll och detta bidrar till att medianinkomsten räknat på samtliga hushåll blir låg. Faktum är att just Dorotea har högst andel enpersonshushåll i Sverige, nästan hälften av hushållen 2017, att jämföra med exempelvis Danderyd där knappt en tredjedel av hushållen bestod av en person. Med tanke på att demografin ser så olika ut i kommunerna är det därför bättre att dela upp hushållen i olika hushållstyper och jämföra dem om man vill studera inkomstskillnader mellan kommuner.

Det finns kommuner som hamnar betydligt längre ner på listan över inkomster för samtliga hushåll än de gör när man jämför de olika hushållstyperna var för sig. I denna grupp ingår flera kommuner i Storstockholm, bland annat Stockholm, Solna, Sundbyberg, Lidingö och Nacka. Därutöver även ett antal relativt stora kommuner, till exempel Sundsvall, Gävle, Örebro, Helsingborg och Karlstad. De flesta av dessa kommuner har en stor andel enpersonshushåll.

För en annan grupp kommuner är förhållandet det omvända. De ligger betydligt högre upp på listan när inkomsterna är beräknade på samtliga hushåll än de gör när enskilda hushållstyper jämförs. De flesta av dessa kommuner ligger långt från storstäderna, exempelvis Habo, Vaggeryd, Gnosjö, Aneby och Mullsjö i Jönköpings län. Men även i denna grupp finns kommuner från alla tre storstadsområdena, till exempel Öckerö,

Härryda och Lomma. Dessa kommuner har i de flesta fall en liten andel enpersonshushåll.

Här är ett exempel på hur stora skillnaderna kan bli. Om man jämför medianinkomsten 2017 för samtliga hushåll så hamnar Habo på plats 22 och Stockholm på plats 44 av Sveriges kommuner. Jämför man däremot medianinkomsten för var och en av de vanligaste hushållstyperna – ensamstående utan barn, ensamstående med barn, sammanboende utan barn och sammanboende med barn – låg Habo på platserna 91, 76, 39 respektive 80, medan Stockholm låg på platserna 5, 23, 4 respektive 15. Räknat på samtliga hushåll hade Habo 19 procent högre medianinkomst än Stockholm, men när man jämför enskilda hushållstyper hade Stockholm 34 procent högre medianinkomst än Habo för ensamstående utan barn, 14 procent högre för ensamstående med barn, 20 procent högre för sammanboende utan barn och 22 procent högre för sammanboende med barn. Förklaringen är att kommunerna är markant olika när det gäller fördelningen på olika hushållstyper. Habo har stor andel sammanboende och liten andel enpersonshushåll. I Stockholm är förhållandet det motsatta.

En annan kommun som visar hur viktigt det är att titta på olika hushållstyper är Solna som låg på plats 39 när man beräknar medianinkomsten för samtliga hushåll. Bland enpersonshushållen låg däremot Solna på första plats av Sveriges kommuner. Tabell 4 visar de 10 kommuner med högst inkomst 2017 för de fyra vanligast förekommande hushållstyperna.

Tabell 4.
Disponibel inkomst för hushåll, de tio kommuner med högst inkomst för respektive hushållstyp 2017, medianvärde i kronor

Disposable income of households, top ten municipalities with highest income by type of household 2017, median value SEK

Ensamstående utan barn		Ensamstående med barn		Sammanboende utan barn		Sammanboende med barn	
Kommun	Median	Kommun	Median	Kommun	Median	Kommun	Median
Solna	264 100	Danderyd	522 100	Danderyd	675 600	Danderyd	1 174 100
Danderyd	258 400	Täby	462 900	Lidingö	597 900	Lidingö	964 000
Sundbyberg	258 200	Vaxholm	439 000	Solna	586 300	Täby	901 500
Täby	248 900	Lidingö	418 000	Stockholm	579 100	Vaxholm	848 900
Stockholm	247 200	Lomma	408 300	Nacka	576 200	Nacka	847 700
Lidingö	244 900	Nacka	401 200	Täby	574 500	Sollentuna	834 500
Nacka	243 500	Vallentuna	392 300	Vaxholm	558 300	Lomma	815 100
Vaxholm	239 500	Vellinge	388 500	Sundbyberg	553 200	Ekerö	787 600
Sollentuna	233 500	Österåker	388 400	Ekerö	548 700	Vellinge	752 300
Värmdö	231 400	Nykvarn	382 400	Sollentuna	541 300	Tyresö	740 300

**Ekonomisk standard
är ett mått som
kombinerar
hushållets inkomster
med dess
försörjningsbörda.**

Ekonomisk standard

För att underlätta jämförelser mellan olika grupper och för att ta hänsyn till hushållets försörjningsbörda används ofta måttet *ekonomisk standard* i redovisningen av hushållens inkomster. Förenklat innebär det att hushållets inkomster sätts i relation till antalet personer i hushållet (försörjningsbördan), vilket innebär att inkomsterna för hushåll med olika storlek och sammansättning kan jämföras med varandra. I praktiken tilldelas personerna i ett hushåll varsin konsumtionsvikt, vilka sedan summeras för hushållet. Hushållets disponibla inkomst divideras sedan med hushållets totala konsumtionsvikt för att erhålla hushållets inkomst per konsumtionsvikt. I redovisningen benämns detta som disponibel inkomst per konsumtionsenhet (förkortat k.e.) alternativt som hushållens ekonomiska standard.⁴

I studier av hur inkomsterna fördelar sig är det vanligtvis individers fördelning som avses. Detta åstadkoms genom att varje hushållsmedlem tilldelas hushållets ekonomiska standard, varefter inkomstfördelningen för individer kan analyseras.

Inkomsternas fördelning och utveckling

I följande avsnitt utgår analysen av inkomstskillnader primärt från årsinkomster, men vi kommer även att analysera fördelningen av inkomster när dessa mäts över en längre tidsperiod. Analyser av årsinkomster är den gängse metod som används för att studera inkomstskillnader, bland annat då det anses vara en väl avvägd tidsperiod för att fånga upp säsongsmässiga variationer i inkomster, men även av praktiska anledningar då skattesystem är uppbyggda kring inkomsterna under ett kalenderår.

Det finns dock goda skäl att även analysera inkomstskillnaderna över längre tidsperioder än ett kalenderår. Ett argument för detta är att man på så vis reducerar effekten av tillfälliga variationer i intjänande av inkomster mellan åren. Skillnader i årsinkomster kan bero på en mängd saker – såsom att personer befinner sig i olika faser i livet, exempelvis som studerande, yrkesaktiv, föräldraledig, pensionär, eller att stora kapitalvinster har realiserats i samband med en husförsäljning. Skillnaderna kan även vara av mer permanent karaktär, såsom olika lönenivåer för olika yrken. Med långsiktiga inkomster avses i den här rapporten en period på upp till sju år, 2011–2017.

Vi inleder med att analysera inkomstskillnaderna med hjälp av så kallade fraktiler, vilket innebär att befolkningen delas in i lika stora grupper sorterade efter inkomstnivå, varefter nivån på och utvecklingen av inkomstskillnaderna kan studeras.

⁴ Se avsnittet Kort om statistiken för mer detaljerad information om begreppet Ekonomisk standard.

Under 2000-talet har den ekonomiska standarden ökat med 61 procent. Bäst har utvecklingen varit i toppen av inkomstfördelningen.

Medianinkomsten år 2017 för ekonomisk standard var 248 400 kronor, vilket är en ökning med 0,7 procent sedan 2016. Under 2000-talet uppgår ökningen av medianinkomsten till 61 procent, räknat i fasta priser.

I tabell 5 är befolkningen indelad i decilgrupper, där tiondelen med lägst inkomster befinner sig i grupp 1 och tiondelen med högst inkomster i grupp 10. Vi har även tagit med hundraleden av befolkningen med högst inkomster, vilken benämns percentil 100. För respektive grupp har medelvärden beräknats, och det är utvecklingen för dessa medelvärden som redovisas i tabellen. Som framgår har samtliga inkomstgrupper haft en positiv real inkomstutveckling sedan 1991. Inkomsterna har dock utvecklats betydligt starkare för personer i de högre inkomstkikten. Till exempel har inkomstutvecklingen i decil 10 varit nästan 5 gånger bättre än utvecklingen i decil 1. Än bättre har utvecklingen varit i hundraleden med högst inkomst, en nästan 250-procentig höjning sedan 1991.⁵

Den positiva utvecklingen sedan 1991 till trots – under första halvan av 1990-talet föll inkomsterna i samtliga inkomstkikt i samband med den ekonomiska kris som drabbade Sverige under denna period, och det var först runt millennieskiftet som inkomsterna var tillbaka på 1991 års nivå. Återhämtningen gick dock olika snabbt för olika grupper. Snabbast gick återhämtningen i decil 10, vilken passerade 1991 års inkomstnivå under 1997. För decilgrupperna 2–9 skedde detta antingen under 1999 eller år 2000. Längst tid tog det för decilgrupp 1, där det dröjde ända till år 2003 innan inkomsterna översteg nivån från 1991.

En förklaring till den svagare inkomstutvecklingen i de lägre inkomstkikten är att inkomsterna för personer i den nedre delen av inkomstfördelningen i större utsträckning består av olika typer av sociala ersättningar, medan löne- och näringsinkomst samt kapitalinkomster är dominerande inkomstkällor för dem med högre inkomster. Både löneutvecklingen samt utvecklingen av kapitalinkomster har varit stark, medan utvecklingen av sociala ersättningar har varit svagare, då dessa i många fall är kopplade till prisutvecklingen eller justeras via politiska beslut. Inkomststrukturen i olika delar av inkomstfördelningen redovisas mer utförligt på sidorna 40–44.

Värt att notera är dock att utvecklingen i decil 1 sedan år 2011 endast slagits av utvecklingen i decil 10. Sedan 2011 har inkomsterna i den lägsta inkomstgruppen ökat med 17 procent, jämfört med 33 procent i

⁵ Observera att utvecklingen avser tvärsnittspopulationer, vilket innebär att sammansättningen i inkomstgrupperna förändras över tid. Percentil 100 ingår i medelvärdesberäkningen för decil 10 och påverkar således både nivån och utvecklingen av densamma.

decil 10. Utvecklingen i övriga grupper ligger mellan 11–16 procent under samma tidsperiod.

År 2017 tillföll 27 procent av de totala disponibla inkomsterna tiondelen med högst inkomster. 1991 var motsvarande andel 20 procent.

Andelen av inkomsterna som tillfaller en viss grupp förändras över tid. Den starkare utvecklingen i de övre inkomstskikten sedan 1991 resulterar i en större koncentration av de totala inkomsterna i dessa grupper. År 2017 tillföll drygt en fjärdedel av inkomsterna tiondelen med högst inkomst, att jämföra med 1991 då andelen var en femtedel. Den halva av befolkningen med lägst inkomster (decil 1–5) erhöll knappt 30 procent av inkomsterna 2017. Motsvarande andel 1991 var 35 procent.

Tabell 5.

Disponibel inkomst per k.e. efter deciler och percentil 100, medelvärden i tkr i 2017 års priser, samt andel av inkomstsumma i procent

Equivalised disposable income, mean values SEK thousands in 2017-year prices, and income shares (%) by deciles and percentile 100

Inkomstgrupp	Medelvärde			Utveckling	Andel av inkomstsumma (%)		
	1991	2000	2017		1991	2000	2017
Decil 1	75,3	71,7	96,1	27,7	4,4	3,7	3,2
Decil 2	108,3	110,3	149,0	37,7	6,4	5,7	5,0
Decil 3	122,6	125,8	179,1	46,2	7,2	6,5	6,0
Decil 4	135,7	140,1	207,3	52,7	8,0	7,2	7,0
Decil 5	148,1	154,9	234,6	58,4	8,7	8,0	7,9
Decil 6	162,0	171,2	263,1	62,4	9,5	8,8	8,9
Decil 7	178,4	190,9	295,7	65,8	10,5	9,9	10,0
Decil 8	199,1	215,8	336,7	69,1	11,7	11,1	11,3
Decil 9	227,8	254,7	397,8	74,6	13,4	13,2	13,4
Decil 10	339,5	500,4	807,7	137,9	20,0	25,9	27,2
Percentil 100	773,3	1 689,1	2 678,5	246,4	4,6	8,7	9,0
Samtliga	169,7	193,6	296,7	74,9	100	100	100

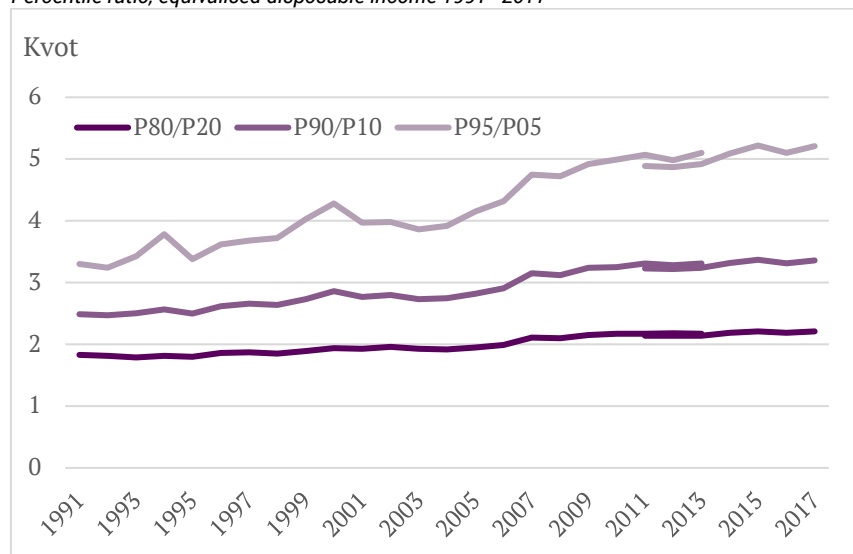
Inkomstspridningen kan även åskådliggöras genom att beräkna kvoter mellan percentilgränser. Ett gränsvärde för en percentil redovisar den inkomst som en viss andel av befolkningen ligger under. Exempelvis innebär det övre gränsvärdet för P10 att 10 procent av befolkningen har en ekonomisk standard lägre än detta värde. På samma sätt innebär P50 (medianen) att halva befolkningen ligger under detta värde och att andra halvan ligger över värdet, medan P90 innebär att 90 procent av befolkningen ligger under detta värde (och omvänt att 10 procent ligger över värdet).

P95/P05 avser kvoten mellan gränsvärdet för de 5 procent med högst ekonomisk standard och de 5 procent med lägst ekonomisk standard. År 1991 var denna kvot 3,30, år 2000 hade den ökat till 4,28 och 2017 till 5,21, vilket motsvarar en ökning med 58 procent. Även kvoterna P80/P20 och P90/P10 har ökat, om än i en något lägre takt, 21 respektive 35 procents ökning under perioden. Att kvoterna har blivit större visar att skillnaderna har ökat mellan dem med högre ekonomisk standard och dem med lägre ekonomisk standard.

Diagram 18.

Percentilkvoter, disponibel inkomst per k.e. 1991–2017

Percentile ratio, equivalised disposable income 1991–2017

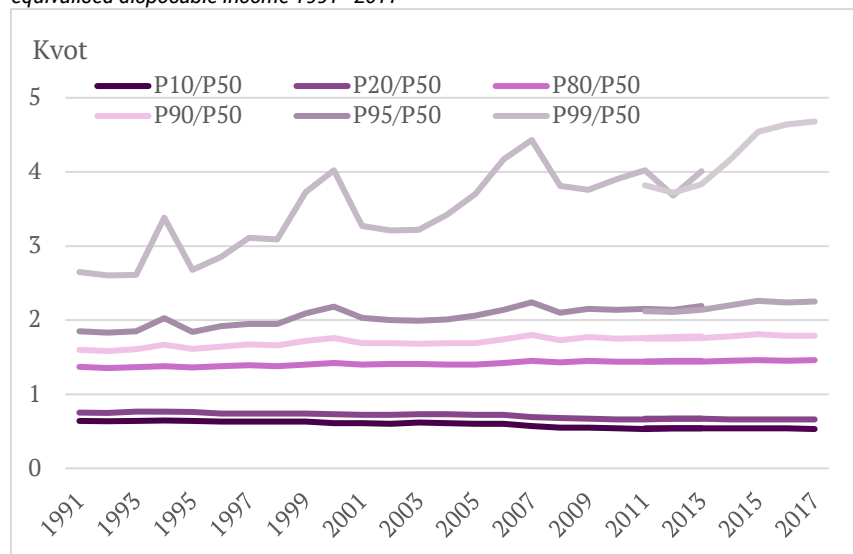

Genom att studera percentilgränser i förhållande till medianen kan man få en uppfattning om hur utvecklingen ser ut i olika skikt av inkomstfördelningen i förhållande till utvecklingen för fördelningens mittpunkt. Diagrammet nedan visar att avståndet till medianen ökar både för de grupper som ligger över och de som ligger under medianvärdet, vilket innebär att halvan med högre inkomster drar ifrån dem som ligger i mitten av fördelningen, medan inkomsterna för dem som ligger i mitten av fördelningen ökar i snabbare takt än inkomsterna för dem som ligger på den nedre halvan.

Diagram 19.

Avstånd till medianvärde. Kvoten mellan olika percentilgränser och medianvärdet (P50), disponibel inkomst per k.e. 1991–2017

Distance to median value. Ratio between different percentiles and the median value (P50), equivalised disposable income 1991–2017

Ovanstående mått för att belysa ojämlikheten i inkomster fångar endast upp inkomstförhållandena i den specifika grupp som är mätområde eller mätpunkt. Ett vanligt förekommande mått för att täcka hela befolkningen är Gini-koefficienten. Gini-koefficienten har sin grund i den så kallade Lorenzkurvan, vilken visar fördelningen av inkomster i en population. Diagrammet nedan visar Lorentzkurvor för faktorinkomst per k.e. 2017 och disponibel inkomst per k.e. 2011 och 2017. X-axeln (vågrät) visar befolkningen sorterad i inkomstordning medan Y-axeln (lodrät) visar den ackumulerade inkomsten för befolkningen.

Den diagonala linjen visar hur det skulle se ut om inkomsterna var helt jämnt fördelade, det vill säga om alla personer i befolkningen hade lika stora inkomster. Följer man den diagonala linjen ser man då att 20 procent av befolkningen har 20 procent av inkomsterna, att 40 procent av befolkningen har 40 procent av inkomsterna och så vidare. Tittar vi istället på linjen för faktorinkomst är inkomsterna mer ojämnt fördelade. Femtedelen av befolkningen med lägst inkomster har nästan inga faktorinkomster alls och endast en sjättedel av faktorinkomsterna tillfaller den halva av befolkningen med lägst inkomst. Först vid cirka 80 procent av befolkningen uppnås 50 procent av de totala faktorinkomsterna, vilket omvänt innebär att övriga 50 procent av faktorinkomsten tillfaller de 20 procent av befolkningen med högst inkomst.

Transfereringar och skatter omfördelar marknadsinkomsterna och har genom detta en utjämnande effekt på inkomstskillnaderna.

Med faktorinkomst avses inkomst av tjänst, inkomst av näringsverksamhet och kapitalinkomster, vilka även brukar benämnas marknadsinkomster. Sociala transfereringar och skatter bidrar till en omfördelning och utjämning av inkomsterna, vilket innebär att Lorentzkurvan för disponibel inkomst ligger närmare linjen för total jämlikhet. De 20 procent med lägst disponibel inkomst har tillsammans 8 procent av de totala disponibla inkomsterna, de 50 procent med lägst inkomst har tillsammans 29 procent av inkomsterna och de 20 procent med högst inkomst har tillsammans 41 procent av inkomsterna (de här siffrorna går även att utläsa i tabell 5 på sidan 28).

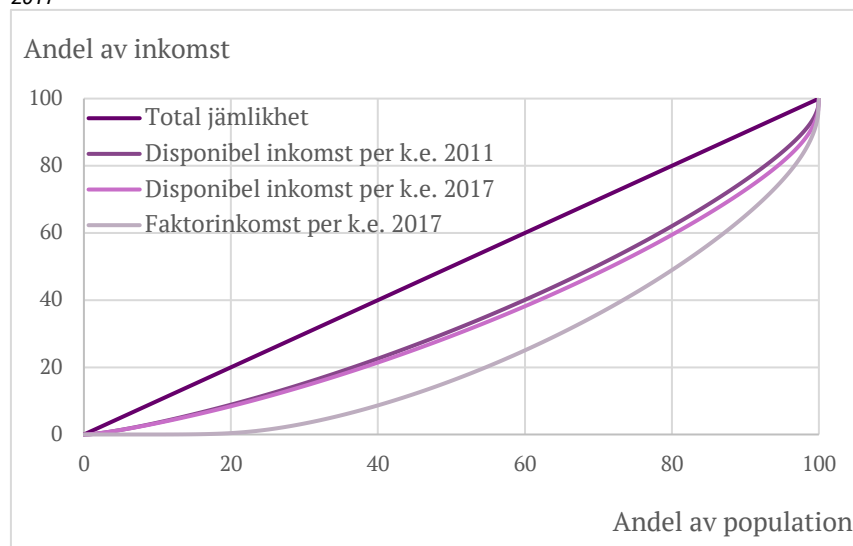
Gini-koefficienten erhålls genom att beräkna ytan som är mellan den diagonala linjen för total jämlikhet och linjerna för disponibel inkomst respektive faktorinkomst – ju större yta desto större Gini-koefficient. Av diagrammet nedan framgår att ytan är större för faktorinkomsten än för den disponibla inkomsten, vilket innebär att Gini-koefficienten för faktorinkomst är högre än för disponibel inkomst, 0,514 jämfört med 0,322 år 2017.

Noterbart är att kurvan för disponibel inkomst 2011 ligger innanför motsvarande kurva för 2017, vilket ligger i linje med skattningarna av Gini-koefficienten, som 2011 uppgick till 0,294.

Diagram 20.

Lorentzkurva för disponibel inkomst per k.e. 2011 och 2017 samt faktorinkomst per k.e. 2017

Lorentz curve equivalised disposable income 2011 and 2017, and equivalised primary income 2017

Inkomstskillnaderna har successivt ökat sedan mitten av 1980-talet.

Utvecklingen av Gini-koefficienten över tid för disponibel inkomst framgår av diagram 21. I diagrammet redovisas utvecklingen dels från 1991, det vill säga samma startår som i ovanstående diagram avseende percentilkvoter, dels från 1975. I den kortare serien från 1991 används nuvarande definition av disponibel inkomst. För att kunna redovisa en längre tidsserie, med startår 1975, används ett äldre inkomstbegrepp, vilket har en delvis annorlunda hantering av kapitalförluster vid beräkning av disponibel inkomst. Utöver detta används även ett alternativt hushållsbegrepp i den längre tidsserien, benämnt familjeenhet.⁶ Sammantaget bidrar skillnaderna till att nivån på inkomstskillnaderna blir något högre i den längre tidsserien, 6–10 procent högre, motsvarande 0,016–0,029 enheter på Gini-koefficienten. Dock ser vi för perioden 1991–2013 (år då parallell statistik finns) att utvecklingen av Gini-koefficienten följer samma mönster, oavhängigt vilket inkomst- och hushållsbegrepp som används.

Av diagrammet framgår att fördelningen av inkomsterna, mätt med Gini-koefficienten, var som jämnast i början av 80-talet. Detta gäller även om man väljer att titta isolerat på spridningen av inkomster i den nedre eller övre delen av fördelningen, genom att till exempel analysera percentilkvoterna P10/P50 och P90/P50.⁷ Gini-koefficienten har sedan

⁶ I statistiken som utgår från 1991 används begreppet kosthushåll, vilket utgörs av personer som bor i samma bostad och har gemensam "hushållning". I kosthushållet ingår barn som är 18 år eller äldre och bor kvar hos föräldrarna. Ett kosthushåll kan också bestå av flera generationer, syskon eller kompisar som bor tillsammans och har gemensamt hushåll. Familjeenhet är ett snävare begrepp än kosthushåll. Alla sammanboende eller ensamstående, som är 18 år eller äldre, utgör en egen familjeenhet. Det innebär att ungdomar som fyllt 18 år, men bor kvar hos föräldrarna, räknas som en egen familjeenhet.

⁷ Se Björklund och Jäntti (2011) för en analys av utvecklingen av inkomstspridningen 1975–2009 samt statistik på SCB:s [webbplats](#) för utvecklingen 1975–2013.

80-talet stigit trendmässigt, med några toppar, främst orsakade av tillfälliga uppsving i realiserade kapitalvinster. Av diagrammet framgår även utvecklingen av Gini-koefficienten för disponibel inkomst exklusive kapitalvinst från 1991 och framåt. Inkomstskillnaderna är mindre när kapitalvinsterna exkluderas – 1991 låg Gini-koefficienten exklusive kapitalvinst på 0,208, år 2000 hade den stigit till 0,240 och 2017 till 0,279.

De ökade inkomstskillnaderna beror främst på:

- ökade kapitalinkomster i toppen av fördelningen,
- lägre nivåer på sociala transfereringar samt
- demografiska faktorer.

De ökande inkomstskillnaderna under perioden beror på olika faktorer. I Nordiska ministerrådets rapport *Nordic Economic Policy Review 2018* (Pareliusson m.fl., 2018) lyfts tre huvudsakliga anledningar fram till de ökande skillnaderna. Stigande kapitalinkomster, vilka till stor del tillfaller toppen av inkomstfördelningen, relativt sett lägre nivåer på sociala transfereringar, vilket bidragit till att andelen av inkomsterna som tillfaller de nedre inkomstskikten minskat, samt förändringar över tid i befolknings- och hushållssammansättningen, så kallade demografiska förändringar. Utvecklingen drivs dock inte av ökad lönespridning, vilket är fallet i exempelvis USA.

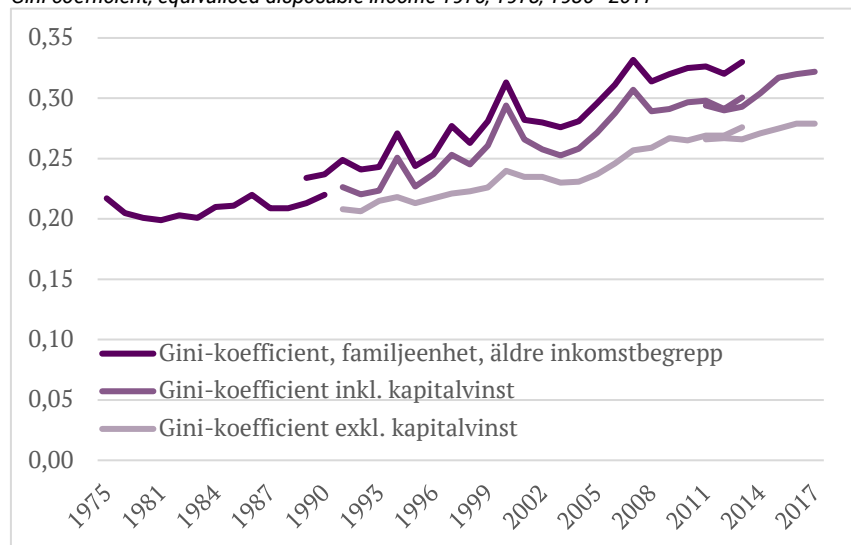
Gini-koefficienten för faktorinkomst har sedan 1991 pendlat runt 0,50, med den lägsta noteringen 1991 (0,453) och toppnotering år 2000 (0,525). Gini-koefficienten för disponibel inkomst har, som vi sett, haft en trendmässig ökning under samma period, med lägsta noteringen 1991 (0,226) och högsta år 2017. Eftersom Gini-koefficienten för disponibel inkomst har ökat mer än för faktorinkomsten under mätperioden innebär det att transfereringar och skatter inte omfördelar inkomsterna i lika stor omfattning 2017 som i början av perioden.

Den maximala utjämningsprocenten är ytterligare ett mått på inkomsternas fördelning som kan härledas utifrån Lorentzkurvan. Måttet mäter andelen av inkomsterna för personer som ligger över genomsnittet som måste flyttas till personer under genomsnittet för att total jämlikhet ska uppstå. Måttet kallas även för the Robin Hood Index eller Hoover Index, och motsvaras av den längsta distansen mellan diagonalen (total jämlikhet) och Lorentzkurvan. För år 2017 är den maximala utjämningsprocenten 22,0 (21,9 år 2016, 21,7 år 2015 och 20,8 år 2014) för disponibel inkomst, vilket innebär att 22 procent av inkomsterna måste flyttas från personerna med en inkomst över genomsnittet till personerna med en inkomst under genomsnittet för att total jämlikhet ska uppnås.

Diagram 21.

Gini-koefficient för disponibel inkomst per k.e. 1975, 1978, 1980–2017

Gini coefficient, equivalised disposable income 1975, 1978, 1980–2017

Glappet som uppstår i den längre serien runt 1990 beror på omläggningen av skattesystemet som genomfördes i början av 90-talet. Reformen innebar att skattebasen breddades, vilket resulterade i att fler inkomster togs upp till beskattning och således blev tillgängliga för statistiska bearbetningar. För att illustrera effekten av skattereformen på statistiken har basbreddade skattningar tagits fram för 1989 och 1990, baserade på 1991 års regelverk. Som framgår av diagrammet resulterade den förbättrade tillgången till inkomstdata som skattereformen förde med sig en statistisk uppgång av inkomstspridningen med cirka 0,02 enheter av Gini-koefficienten.

Långsiktiga inkomster

Vi ska ta oss en titt på referensperiodens betydelse när inkomstskillnader mäts. Vi nämnde i inledningen av det här avsnittet att inkomstskillnader kan vara av tillfällig karaktär eller av mer permanent karaktär. Genom att mäta inkomster över en längre tidsperiod reduceras effekten av tillfälliga variationer på inkomstskillnaderna, medan kvarstående skillnader i större utsträckning kan betraktas som permanenta. Referensperioden i vår analys uppgår till som mest 7 år, 2011–2017. I litteraturen hänvisas ofta till livsinkomster och att det är dessa som är av intresse att analysera ur ett fördelningsperspektiv. En svårighet med livsinkomster är att relevanta data ofta inte finns tillgängliga för så pass långa perioder. I vår analys har vi valt perioden 2011–2017 då vi för dessa år har tillgång till hushållssammansättning via folkbokföringen och därigenom kan basera analysen på ekvivalerade disponibla inkomster (disponibel inkomst per k.e.).⁸

I tabell 6 redovisas inkomstspridningen med ett antal indikatorer för olika tidsrymder. Initialt visas inkomstspridningen för respektive år, därefter för genomsnitt av dessa årsvisa skattningar för olika långa perioder och efter det följer inkomstspridningen när varje individs

⁸ Zandavkilis och Gustafsson (1999) har på svenska data visat att merparten av sammanpressningen av inkomstskillnaderna när man går från årsinkomster till långsiktiga inkomster sker under de fem första åren, varefter sammanpressningen blir mindre för varje extra år som läggs till.

Genom att mäta inkomster över en längre tidsperiod reduceras effekten av tillfälliga variationer.

Den sammanlagda inkomstspridningen, mätt med Gini-koefficienten, minskade med 12 procent över en 7-årsperiod.

inkomster summeras över de aktuella perioderna. Sist i tabellen redovisas den procentuella förändringen av inkomstspridningen när de långsiktiga inkomsterna jämförs med motsvarande genomsnitt under respektive period.

Tabell 6.
Referensperiodens inverkan på inkomstfördelningen
The effect of the length of the reference period on the income distribution

År/period	P99/P50	P90/P50	P10/P50	P90/P10	Gini-koefficient
År					
2011	3,72	1,72	0,55	3,13	0,285
2012	3,63	1,72	0,55	3,10	0,282
2013	3,75	1,73	0,56	3,10	0,284
2014	4,09	1,75	0,55	3,17	0,296
2015	4,48	1,78	0,55	3,22	0,309
2016	4,63	1,76	0,56	3,16	0,312
2017	4,71	1,77	0,55	3,19	0,315
Årsmedel (A)					
2011–2012	3,67	1,72	0,55	3,11	0,284
2011–2013	3,70	1,72	0,55	3,11	0,284
2011–2014	3,80	1,73	0,55	3,13	0,287
2011–2015	3,93	1,74	0,55	3,14	0,291
2011–2016	4,05	1,74	0,55	3,15	0,295
2011–2017	4,14	1,75	0,55	3,15	0,298
Långsiktig inkomst (B)					
2011–2012	3,50	1,71	0,56	3,03	0,273
2011–2013	3,41	1,70	0,57	2,98	0,266
2011–2014	3,39	1,70	0,58	2,96	0,264
2011–2015	3,42	1,70	0,58	2,94	0,264
2011–2016	3,43	1,70	0,58	2,92	0,264
2011–2017	3,45	1,70	0,58	2,91	0,263
Procentuell skillnad (B-A)/A*100					
2011–2012	-4,8	-0,6	2,1	-2,6	-3,7
2011–2013	-7,9	-1,0	3,3	-4,2	-6,2
2011–2014	-10,6	-1,5	4,2	-5,5	-8,0
2011–2015	-13,2	-2,0	4,7	-6,4	-9,5
2011–2016	-15,2	-2,4	5,1	-7,1	-10,9
2011–2017	-16,8	-2,8	5,4	-7,8	-12,1

Samtliga beräkningar är baserade på en population bestående av personer folkbokförda i Sverige under hela den aktuella perioden, 2011–2017. Detta resulterar i att de årsspecifika skattningarna skiljer sig från motsvarande skattningarna tidigare i detta avsnitt, vilka baseras på tvärsnittspopulationen aktuellt år. Den procentuella förändringen av Gini-koefficienten är beräknad för det vägda genomsnittet för de enskilda åren. Samtliga inkomster är fastprisberäknade.

Indikatorerna som används här är samma som använts tidigare i detta avsnitt. Gini-koefficienten visar spridningen i hela fördelningen, medan percentilkvoterna visar hur olika delar av fördelningen förhåller sig till mittvärdet av densamma. Som framgår av resultaten minskar spridningen av inkomster när mätperioden förlängs till flera år.

Minskningen är störst i början och trappar sedan av ju längre perioden blir. Den sammanlagda inkomstspridningen, mätt med Gini-koefficienten, minskar med 12,1 procent över en 7-årsperiod. Tittar vi på kvoterna ser vi att fördelningen pressas samman både i botten och toppen. Mest uppenbart är detta i den absoluta toppen, när topppercentilen jämförs med medianen. När inkomster mäts över en längre tidsperiod minskar påverkan av tillfälliga störningar på inkomstspridningen. Effekten av inkomstbortfall på grund av exempelvis arbetslöshet eller tillfälliga inkomstökningar efter realisering av kapitalvinster blir inte lika påtaglig, varför spridningen av inkomsterna pressas ihop.⁹

Resultaten i detta avsnitt visar att tidsrymden över vilken inkomsterna mäts har stor inverkan på hur inkomsterna fördelar sig mellan människor. För en fördjupad analys av inkomströrlighet under 2000-talet hänvisas till SCB:s rapport *Income Mobility Statistics in Sweden* (SCB, 2018).

Ekonomisk standard för olika grupper

I detta avsnitt redovisas den ekonomiska standarden samt utvecklingen av densamma för olika befolkningsgrupper. En persons ekonomiska standard hänger i mångt och mycket ihop med livssituationen och var i livet personen befinner sig. Överlag har yngre och äldre lägre ekonomisk standard än personer i arbetsför ålder, ensamstående har lägre standard än sammanboende medan barnfamiljer har lägre standard än hushåll utan barn. Det finns även strukturella orsaker som bidrar till skillnader mellan grupper, såsom skillnader i utbildningsnivå mellan inrikes och utrikes födda samt olika löneläge för traditionellt mans- respektive kvinnodominerade yrken.

Ensamboende äldre samt ensamstående kvinnor med barn tillhör grupperna med lägst ekonomisk standard.

Av diagram 22 framgår den ekonomiska standarden för olika hushållstyper och åldersgrupper under 2017. Lägst ekonomisk standard har ensamboende äldre samt ensamstående kvinnor med barn. Ensamboende kvinnor har i alla åldersgrupper en lägre ekonomisk standard än ensamboende män. Störst är skillnaderna i den äldsta åldersgruppen, där kvinnorna har en ekonomisk standard som motsvarar 90 procent av männens. Skillnaderna är minst i de yrkesverksamma åldersgrupperna, 30–64 år, där kvinnornas ekonomiska standard uppgår till 95 procent av männens.

Sammanboende utan barn har i alla åldersgrupper en ekonomisk standard som överstiger den för ensamboende. Detta beror främst på de stordriftsfördelar avseende utgifter som större hushåll har i förhållande till hushåll med färre personer.¹⁰ Det beror dock till viss del även på att

⁹ Resultaten ligger i linje med tidigare analyser där effekten av förlängd referensperiod på inkomstspridningen har analyserats. Se t. ex. Björklund och Jäntti (2011) samt Waldenström (2012).

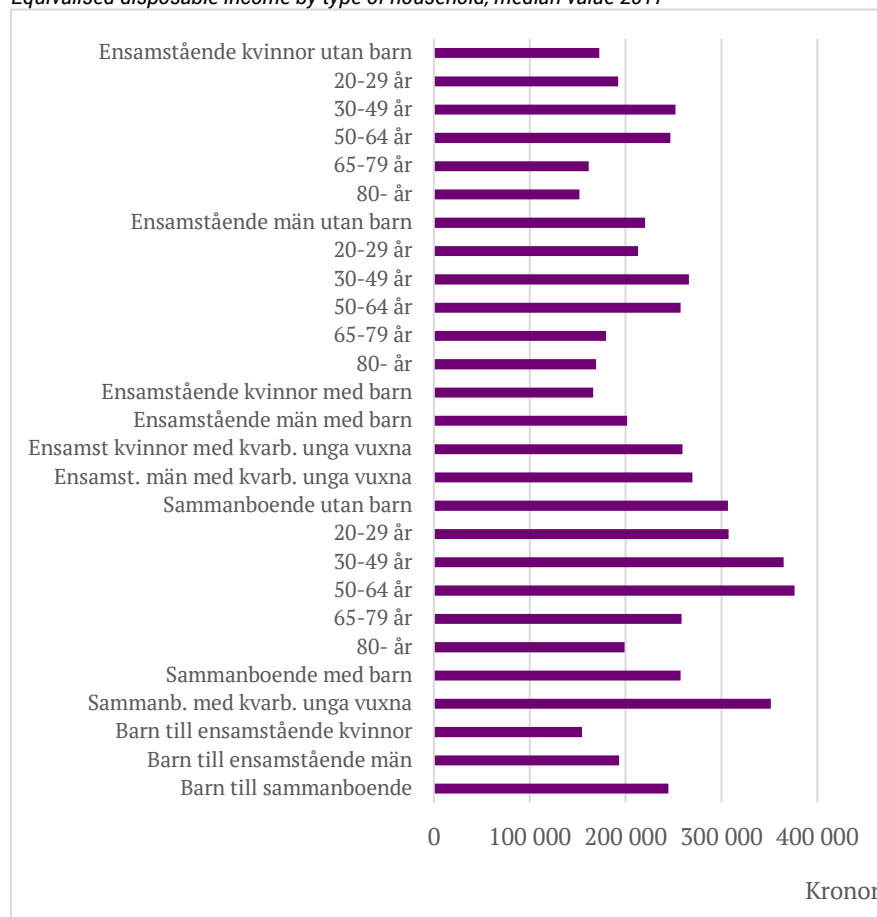
¹⁰ Dessa stordriftsfördelar tar sig bland annat uttryck i form av boendekostnader, vilka överlag inte är dubbelt så höga för två personer jämfört med boendekostnaderna för en person. I det viktsystem som används för att ta hänsyn till hushållets försörjningsbörda har ett sambohushåll vikten 1,51 jämfört

sammanboende (per person) har högre medianinkomst än ensamboende, vilket är fallet i alla åldersgrupper utom för de äldsta.

Diagram 22.

Ekonomisk standard för personer efter hushållstyp, medianvärde 2017

Equivalised disposable income by type of household, median value 2017

Den ekonomiska standarden varierar förhållandevis mycket mellan olika typer av barnfamiljer. Ensamstående kvinnor med barn har en ekonomisk standard som motsvarar 82 procent av den ekonomiska standarden för ensamstående män med barn. Jämfört med sammanboende med barn uppgår standarden till 68 respektive 78 procent för ensamstående kvinnor respektive män.

Den ekonomiska standarden har ökat med 25 procent för ensamstående unga kvinnor sedan 2011, mest av samtliga grupper.

Sedan 2011 har unga utan barn haft en stark ekonomisk utveckling. Bäst har utvecklingen varit för ensamstående kvinnor i åldrarna 20–29 år, för vilka den ekonomiska standarden ökat med 25 procent. Motsvarande ökning för ensamstående män var 16 procent, medan sammanboende utan barn i samma åldersgrupp såg sin ekonomiska standard öka med 20 procent mellan 2011 och 2017. Sämst har den ekonomiska utvecklingen

med vikten 1 för ensamboende. Det innebär att försörjningsbördan per person för sammanboende uppgår till drygt 75 procent av försörjningsbördan för ensamboende.

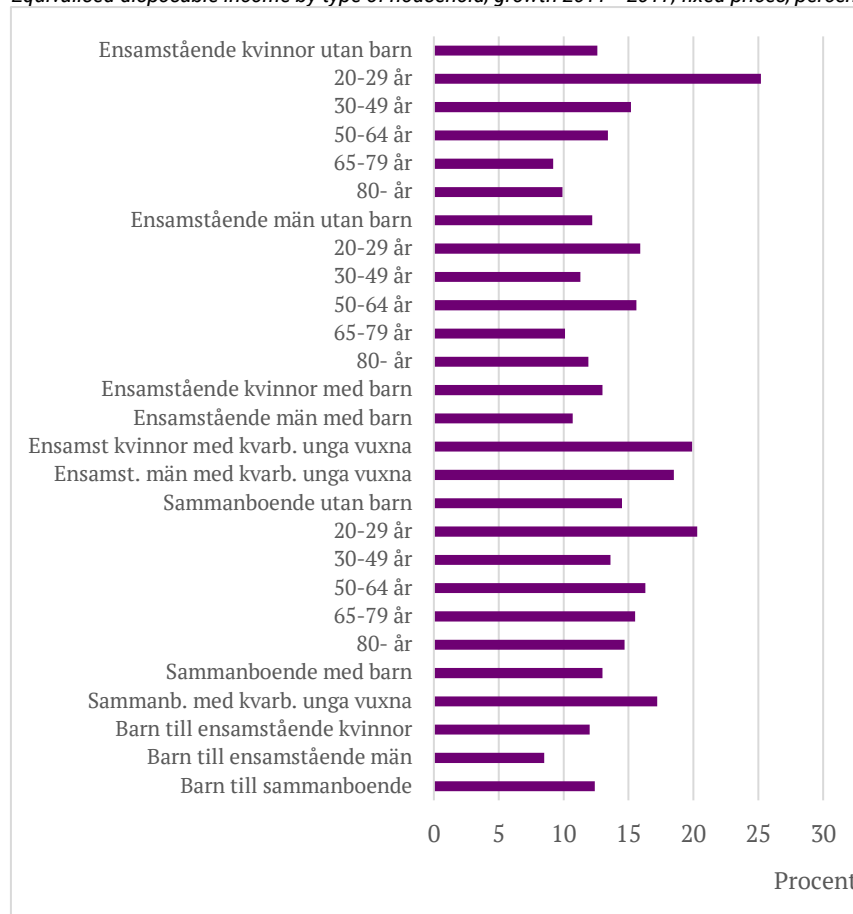
varit för ensamstående i åldrarna 65–79 år. Kvinnor i denna grupp har fått en ökning med 9 procent medan ökningen för män var 10 procent.

Bland barnfamiljerna har ensamstående män haft sämst utveckling, 11 procent sedan 2011. Kvinnor och sammanboende med barn har haft en något starkare utveckling – 13 procent upp under den aktuella perioden.

Diagram 23.

Ekonomisk standard efter hushållstyp, utveckling 2011–2017, fasta priser, procent

Equivalised disposable income by type of household, growth 2011–2017, fixed prices, percent

För att erhålla bra jämförbarhet över tid för de olika hushållstyperna avser redovisningen endast perioden 2011–2017, d.v.s. den period som den totalräknade inkomstfördelningsstatistiken finns tillgänglig.

Utrikes födda hade 2017 en ekonomisk standard som motsvarar 77 procent av standarden för inrikes födda.

Utrikes födda har som grupp en ekonomisk standard som är lägre än standarden för inrikes födda, och skillnaderna har ökat över tid. År 1991 hade utrikes födda en ekonomisk standard motsvarande 90 procent av standarden för inrikes födda, år 2000 var andelen 83 procent och 2017 hade andelen sjunkit till 77 procent. Andelen har dock i stort varit oförändrad sedan 2010. Sedan 1991 har den ekonomiska standarden ökat med 66 procent för personer födda i Sverige, medan motsvarande ökning för utrikes födda ligger på 41 procent.

Utrikes födda är dock en heterogen grupp och sammansättningen av gruppen förändras över tid. Invandringen till Sverige har genom åren skett från olika länder och haft olika orsaker. Under efterkrigstiden dominerade arbetskraftsinvandring från Norden och vissa europeiska länder. Under 1990-talet flydde många från kriget i forna Jugoslavien och under 2000-talet har fortsatt många flytt från krig och förtryck, bland annat från Irak, Afghanistan, Somalia och Syrien, men även arbetskraftsinvandringen från övriga Europa har varit stor.

Som vi såg i föregående avsnitt tillhörde personer födda i Afrika och Asien grupperna med lägst förvärvsinkomst. Detta är även fallet vad gäller ekonomisk standard. Födda i Afrika och Asien hade 61 respektive 69 procent av svenskföddas standard 2017. För båda grupperna var andelarna högre i början av 90-talet, då standarden motsvarade cirka tre fjärdedelar av den för svenskfödda. En grupp som sticker ut åt andra hållet, med en ekonomisk standard jämförbar med den för inrikes födda, är personer födda i Oceanien, där Australien och Nya Zeeland är dominerande födelseländer.

Diagram 24.

Ekonomisk standard för utrikes födda i relation till ekonomisk standard för personer födda i Sverige, efter födelseregion, 1991, 2000 och 2017

Equivalised disposable income among foreign born persons, in relation to the equivalised disposable income among Swedish born persons, by region of birth, 1991, 2000 and 2017

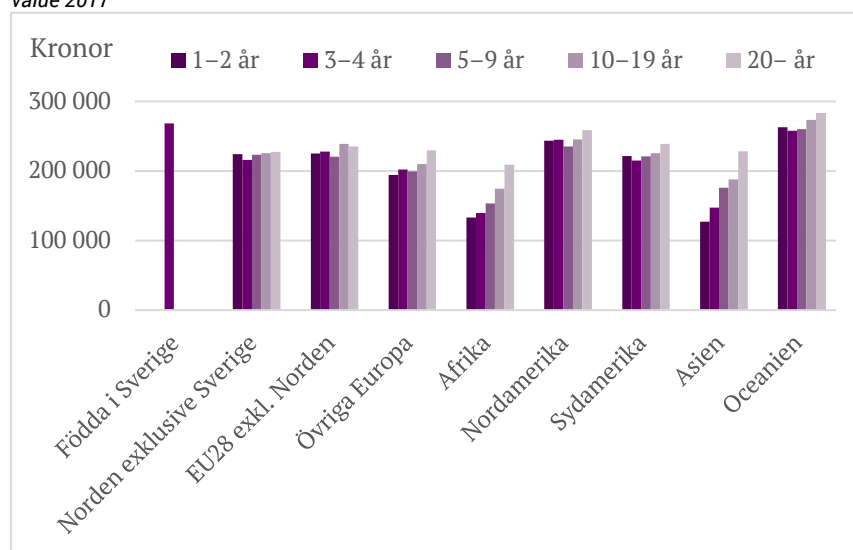
Uppgifterna för 1991 och 2000 är baserade på urvalsundersökningen HEK. Gruppen födda i Oceanien är baserad på för få observationer för att möjliggöra redovisning.

Gruppen födda i övriga Norden låg 1991 på samma nivå som inrikes födda. Sedan dess har standarden för den här gruppen halkat efter och de hade 2017 en standard som motsvarade 85 procent av svenskföddas. Delar av förklaringen till den här utvecklingen står dock att finna i de brister som finns i svenska inkomstdata, där inkomster för personer som arbetspendlar till sina tidigare hemländer endast undantagsvis är inkluderade i statistiken. I takt med ökad arbetspendling till framför allt Danmark och Norge, men även Finland, har dessa brister förstärks i statistiken.

Antal år som en person varit i Sverige har stor betydelse för den ekonomiska standarden för utrikes födda personer. Utrikes födda med kort vistelsetid har överlag betydligt lägre ekonomisk standard än de som varit i Sverige längre tid. Det är dock stora variationer mellan olika födelseregioner. För personer födda i Norden och övriga EU-länder har vistelsetiden liten betydelse för den ekonomiska standarden. Däremot finns det ett betydligt tydligare samband mellan vistelsetid och ekonomisk standard för personer födda i Afrika och Asien.

Diagram 25.

Ekonomisk standard för personer efter födelseregion och vistelsetid, medianvärde 2017
Equivalised disposable income by country of birth and number of years in Sweden, median value 2017

Utrikes födda barn har en ekonomisk standard motsvarande 60 procent av standarden för barn födda i Sverige.

Utrikes födda barn hade 2017 en ekonomisk standard som motsvarade 60 procent av standarden för inrikes födda barn. Det är även stora skillnader inom gruppen födda i Sverige. Lägst ekonomisk standard har inrikes födda med två utrikes födda föräldrar, 71 procent av hela gruppen inrikes födda. Inrikes födda med båda föräldrarna födda i Sverige respektive med en inrikes och en utrikes född förälder har betydligt högre ekonomisk standard. De här grupperna har en standard som motsvarar 106 respektive 95 procent av samtliga inrikes födda.

Vi fortsätter med att titta på hur den ekonomiska standarden ser ut för olika grupper med avseende på sysselsättning, även här med uppdelning på inrikes och utrikes födda. Redovisningen avser personer i åldrarna 20–64 år.

Inte oväntat har förvärvsarbetande en betydligt högre ekonomisk standard jämfört med övriga grupper – skillnaderna har dessutom förstärkts gentemot de flesta grupperna under perioden 2011–2017. Endast studerande har haft en starkare utveckling än förvärvsarbetande sedan 2011. En stark arbetsmarknad i kombination med kraftigt höjda fribelopp kan vara bidragande orsaker till den starka ekonomiska utvecklingen för studerande. Ett höjt fribelopp påverkar en students

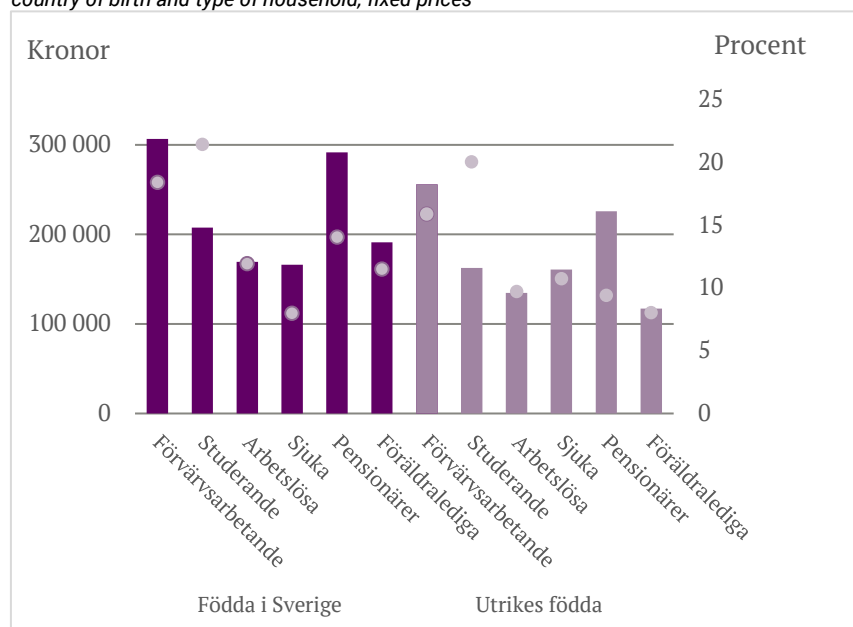
ekonomi från två håll. Dels får de studenter som redan ligger över fribeloppet behålla en större del av studiestödet, dels ger det studenter möjlighet att ha större inkomster utan att studiestödet påverkas.¹¹

Lägst ekonomisk standard har utrikes födda som är föräldralediga. Detta är dessutom den grupp där skillnaderna är som störst i förhållande till svenskfödda. En möjlig förklaring kan vara att en eventuell partner för utrikes födda i lägre utsträckning är förvärvsarbetande och således i lägre utsträckning har förvärvsinkomster som kan bidra till hushållets ekonomi.

Diagram 26.

Ekonomisk standard 2017 samt utveckling 2011–2017 för personer 20–64 år efter födelseland och sysselsättning, fasta priser

Equivalised disposable income 2017 and growth 2011–2017, individuals 20–64 years old by country of birth and type of household, fixed prices

Vänster axel avser belopp för ekonomisk standard (staplar) och höger axel avser utveckling av ekonomisk standard (punkter).

Inkomststruktur

I det här avsnittet ska vi ta en titt på hur hushållens disponibla inkomst är sammansatt – det vill säga vilka olika typer av inkomster som bidrar till den disponibla inkomsten – hur fördelningen mellan dessa inkomster ser ut och hur den disponibla inkomstens sammansättning varierar mellan olika typer av hushåll. Redovisningen i avsnittet avser hushållens disponibla inkomst per konsumtionsenhet (k.e.), det vill

¹¹ Fribelopp avser den inkomst en student kan ha utan att studiestödet påverkas. 2010 uppgick fribeloppet vid 20 veckors heltidsstudier under ett kalenderhalvår till 125 procent av prisbasbeloppet, motsvarande 53 000 kronor. Fribeloppet har sedan dess höjts i två omgångar. 2011 höjdes fribeloppet till 160 procent av prisbasbeloppet (64 480 kronor) och 2014 höjdes beloppet ytterligare till 193,71 procent av prisbasbeloppet (86 007 kronor). 2017 låg fribeloppet för heltidsstudier på 86 782 kronor. Se rapporten Uppföljning av fribeloppshöjningen 2014 (CSN, 2017) för ytterligare information om effekterna av fribeloppshöjningen 2014.

Inkomststrukturen visar hur den disponibla inkomsten är sammansatt.

säga samma begrepp som använts tidigare i denna rapport och som även benämns ekonomisk standard.

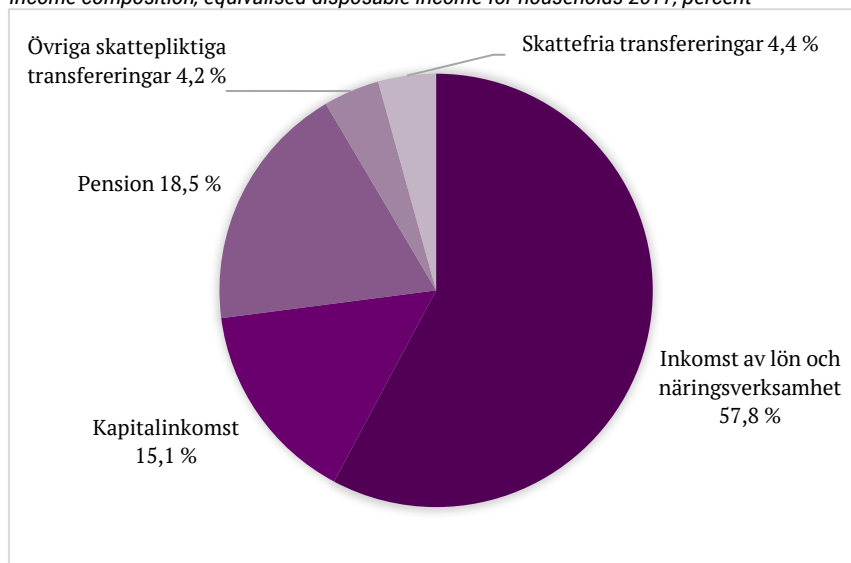
Medelinkomsten för hushållens disponibla inkomst per k.e. var 2017 291 800 kronor. Av detta belopp kommer 96 procent från skattepliktiga inkomster, främst löneinkomst, inkomst av näringsverksamhet och kapitalinkomster. Dessa inkomstslag brukar tillsammans kallas marknadsinkomster. Pensionerna är också skattepliktiga samt olika typer av transfereringar man kan få när man inte arbetar, i första hand sjuk- och föräldrapenning, sjuk- och aktivitetsersättning samt arbetsmarknadsstöd.

De skattefria inkomsterna består till allra största delen av studiestöd inklusive studielån, barnbidrag, bostadsstöd och ekonomiskt bistånd. Dessa ersättningar kan vara generella, som barnbidraget, eller behovsprövade, som bostadsstöd och ekonomiskt bistånd. Syftet med de behovsprövade bidragen är att förstärka köpkraften för hushåll vars inkomster är låga i förhållande till försörjningsbördan.

Diagram 27.

Inkomststruktur för hushållens disponibla inkomst per k.e. 2017, procent

Income composition, equivalised disposable income for households 2017, percent

Nästan 60 procent av inkomsterna kommer från inkomst av lön och näringsverksamhet.

Av hushållens totala disponibla inkomst 2017 kom 73 procent från marknadsinkomster, varav 58 procent från inkomst av lön och näringsverksamhet och 15 procent från inkomst av kapital. Pensionsinkomster utgjorde knappt 19 procent av inkomsterna medan olika typer av ersättningar och bidrag tillsammans stod för nästan 9 procent. Detta handlar om genomsnitt för samtliga hushåll. De flesta hushåll har varken pension eller andra skattepliktiga transfereringar. En stor andel av hushållen har inte heller några skattefria transfereringar. Dessutom är kapitalinkomsterna mycket ojämnt fördelade och det är få hushåll som kommer upp till de 15 procent som medelvärdet ligger på.

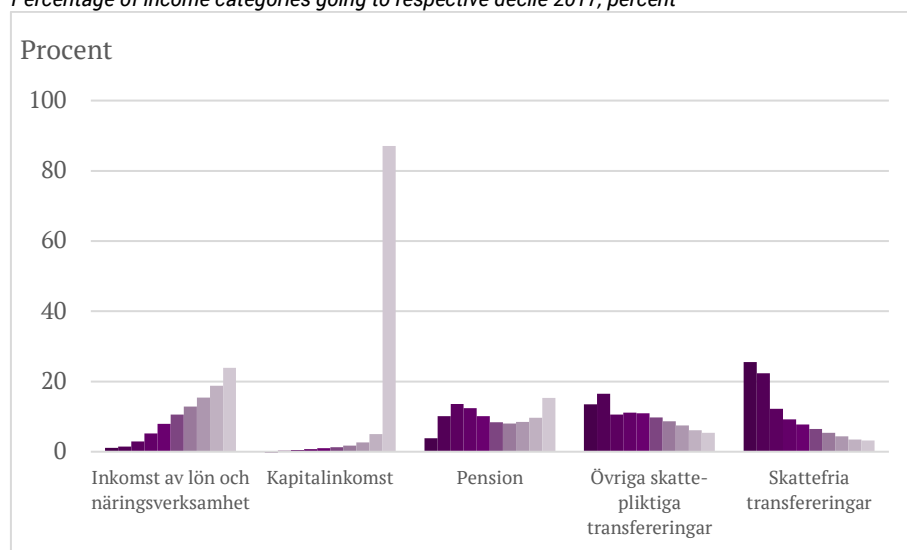
De olika inkomstslagen är skevt fördelade mellan olika grupper i samhället. Detta blir särskilt tydlig mellan personer med låga respektive höga inkomster.

Kapitalinkomster är ojämnt fördelade. År 2017 gick 87 procent av kapitalinkomsterna till tiondelen med högst inkomster.

Av de sammanlagda kapitalinkomsterna 2017 gick 87 procent till de 10 procent av hushållen med högst disponibel inkomst (decil 10), medan 2 procent gick till den halva av hushållen som hade lägst disponibel inkomst (decil 1–5). Tittar vi på inkomster av lön och näringsverksamhet så är även dessa skevt fördelade, dock inte lika kraftigt som kapitalinkomsterna. Nästan en fjärdedel, 24 procent, av de totala inkomsterna av lön och näringsverksamhet gick till den tiondel av hushållen som har högst inkomster, medan den undre halvan hade 19 procent av dessa inkomster. Även de sociala transfereringarna är ojämnt fördelade över inkomstskikten. Här går dock skevheten åt motsatt håll jämfört med marknadsinkomsterna. Denna skevhet är tydligast för de skattefria transfereringarna, där det främst är de behovsprövade ersättningarna – olika typer av bostadsstöd samt ekonomiskt bistånd – som bidrar till detta.

Diagram 28.

Andel av inkomstslagen före skatt som tillfaller respektive decil 2017, procent
Percentage of income categories going to respective decile 2017, percent

Redovisningen avser ekvivalerade inkomster, det vill säga respektive inkomstslag redovisas per konsumtionsenhet, i deciler (decil 1–10, från vänster till höger för respektive inkomstslag).

Som vi sett ser fördelningen olika ut för olika typer av inkomster, och det inkomstslag som sticker ut mest är kapitalinkomster, där nästan nio tiondelar tillfaller de 10 procent av hushållen med högst inkomst. Men det är stora skillnader även inom decil 10. Om vi delar in decil 10 i ytterligare 10 antalsmässigt lika stora grupper sorterade efter hushållens disponibla inkomst får vi något som kallas för percentiler, vilket är detsamma som hundra delar. Med hjälp av percentiler kan vi zooma in på decil 10 och få en bild av hur kapitalinkomsterna fördelar sig i den inkomstgruppen. Det visar sig att 54 procent av de sammanlagda kapitalinkomsterna går till P100, det vill säga den

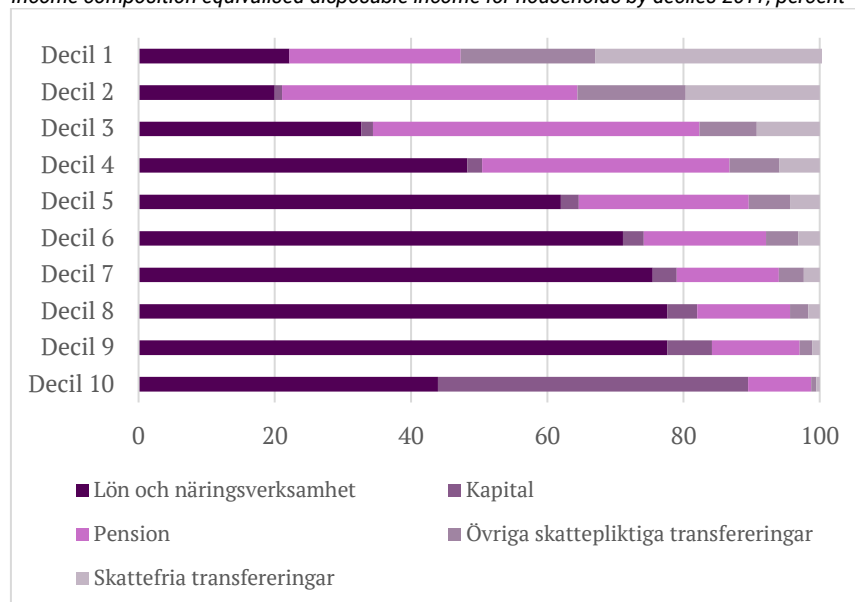
hundra del av hushållen som har högst disponibel inkomst. Mönstret går igen även om vi skulle bryta ner P100 i tio lika stora grupper, det vill säga tusendelar. Tusendelen av hushållen med högst disponibel inkomst hade 24 procent av de sammanlagda kapitalinkomsterna 2017.

Den ojämna fördelningen av de olika inkomstslagen resulterar i att den disponibla inkomstens sammansättning skiljer sig markant åt i olika inkomstgrupper. I grupper med låg inkomst består inkomsterna i större utsträckning av olika typer av transfereringar, medan inkomst av lön och näringsverksamhet och framför allt kapitalinkomst är dominerande inkomstkällor för dem med högre inkomster.

Diagram 29.

Inkomstslagets andel av hushållens disponibla inkomst i deciler 2017, procent

Income composition equivalised disposable income for households by deciles 2017, percent

Vi fortsätter med att titta på hur inkomststrukturen ser ut i olika faser i livet över en tänkt livscykel och där fyra grupper jämförs: unga vuxna utan barn i åldrarna 18–29 år som inte längre bor hos sina föräldrar, barnfamiljer i åldrarna 30–49 år, medelålders i åldersgruppen 50–64 år utan hemmaboende barn samt pensionärer.

Inkomst av lön och näringsverksamhet är den största posten, både beloppsmässigt och som andel av disponibel inkomst, i de tre första grupperna. Andelen sjunker dock med stigande ålder, främst på bekostnad av kapitalinkomster, men även på bekostnad av pension för den äldsta gruppen.

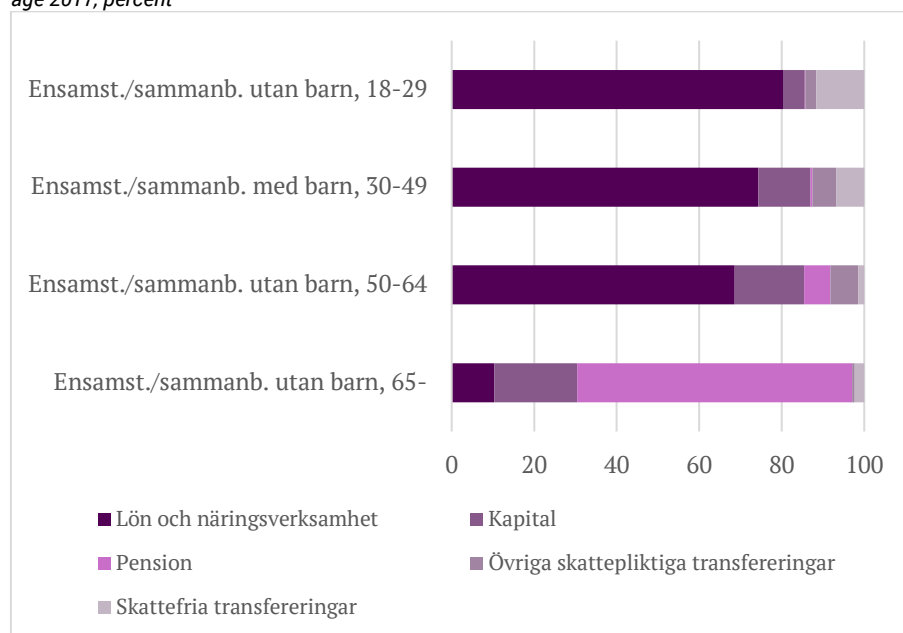
Bland de yngre är studiestöd, som ingår i de skattefria transfereringarna, den näst största inkomstkällan. Hos barnfamiljer är andelen skattepliktiga transfereringar relativt stor, bland annat beroende på föräldrapenningen, medan andelen skattefria transfereringar är lägre än i den yngsta gruppen, trots barnbidrag. Hos

personer i åldrarna 50–64 år ser vi att andelen skattefria inkomster är låg och att andelen skattepliktiga transfereringar är högre än bland de yngre. Denna grupp har i betydligt större omfattning än yngre inkomster av pension, sjuk- och aktivitetsersättning, sjukpenning och arbetsmarknadsstöd.

Diagram 30.

Inkomstslagets andel av hushållens disponibla inkomst efter hushållstyp och ålder 2017, procent

Income composition equivalised disposable income for households by type of household and age 2017, percent

Ekonomisk utsatthet

Fattigdom brukar beskrivas som avsaknad av resurser som medför att man inte har den levnadsnivå som anses vara allmänt accepterad i samhället. Man använder ibland också begrepp som utanförskap eller social exkludering. I dagligt tal avses dock oftast ekonomisk fattigdom, alltså låga inkomster och små ekonomiska tillgångar. Ekonomisk utsatthet kan mätas på flera olika sätt. Vilket mått man använder sig av hänger ihop med vad man vill veta och vad man vill beskriva. Är det hur många som inte har råd med det nödvändigaste, eller hur man har det i förhållande till andra? Oavsett vilket mått man använder är det viktigt att komma ihåg att låga inkomster, eller att inte ha vissa saker, inte nödvändigtvis behöver innebära att man är fattig.

I det här avsnittet använder vi oss av måtten låg inkomststandard och låg ekonomisk standard för att beskriva ekonomisk utsatthet. För att även ta hänsyn till tillfälliga variationer i inkomster över tid

Med ekonomisk utsatthet avses ofta avsaknad av resurser. Detta medför att man inte når upp till den levnadsnivå som anses vara allmänt accepterad i samhället.

kompletteras redovisningen med måtten varaktigt låg inkomststandard respektive varaktigt låg ekonomisk standard.¹²

Låg inkomststandard är ett absolut fattigdomsmått och innebär att hushållets inkomster inte räcker för att betala nödvändiga levnadsomkostnader.

Låg inkomststandard, som är ett absolut mått, används för att klassa hushåll med låga inkomster. Måttet beskriver hur väl hushållets inkomster räcker för att betala nödvändiga omkostnader som boende, hemförsäkring, barnomsorg, lokala resor och så vidare. Låg inkomststandard innebär att inkomsterna inte räcker för att betala för dessa levnadsomkostnader. För exempelvis en familj som består av två vuxna med två barn, 5 och 12 år, innebär låg inkomststandard en disponibel inkomst under 22 900 kronor per månad, räknat för år 2017. För en ensamstående förälder med två barn gick gränsen vid 19 200 kronor. Exemplet avser en familj boende i en kommun med fler än 75 000 invånare som inte tillhör Stor-Stockholm eller Stor-Göteborg.

I länder med hög levnadsstandard är det vanligt att använda relativa mått för att beskriva människors ekonomiska situation, ekonomisk standard definieras då i relation till omgivningen och resten av samhället. Att ha låg inkomst ses som en ofrivillig avvikelse från den allmänna livsstilen.

Låg ekonomisk standard är ett relativt fattigdomsmått och innebär en disponibel inkomst som understiger 60 procent av medianinkomsten i landet.

Det internationellt vedertagna relativa inkomstmått som visar hur många som lever i hushåll med en disponibel inkomst som understiger 60 procent av medianinkomsten i landet kallas i Sverige *låg ekonomisk standard*. Eurostat kallar samma mått för *at risk of poverty* (i risk för fattigdom). Att ha låg ekonomisk standard är således nödvändigtvis inte detsamma som att vara fattig. För en familj som består av två vuxna med två barn innebär låg ekonomisk standard en disponibel inkomst under 30 400 kronor per månad, räknat för år 2017. För en ensamstående förälder med två barn gick gränsen vid 24 100 kronor.

Det här relativa inkomstmåtten används ofta av olika aktörer både i Sverige och i övriga EU för att beskriva andelen fattiga i befolkningen, till exempel bland barn eller pensionärer. En fördel med måttet är att det underlättar jämförelser mellan länder och över tid. En nackdel är att det inte säger särskilt mycket om levnadsförhållandena i landet.

En nackdel med båda måtten är att de inte tar hänsyn till tillgångar eller skulder. Ett hushåll behöver inte ha en ekonomiskt utsatt situation även om det har låga inkomster. Man kan till exempel ha tillgångar att leva av som innebär att man klarar sig bra med liten inkomst. Tillgångarna kan till och med vara orsaken till att man väljer att ha låg inkomst. Å andra sidan kan hushåll som inte hamnar under gränsen ändå ha en ekonomiskt utsatt situation, exempelvis på grund av stora skulder. Efter 2007 saknas heltäckande statistik över tillgångar och skulder på hushållsnivå i Sverige, varför det är svårt att ta hänsyn till detta i

¹² Ytterligare mått som används främst av Eurostat för att belysa ekonomisk utsatthet är Allvarlig materiell fattigdom respektive Risk för fattigdom eller social utestängning.

14,9 procent hade låg ekonomisk standard 2017. Andelen av befolkningen med låg inkomststandard var 5,7 procent.

analyser av ekonomisk utsatthet. Anledningen är att sådana uppgifter inte längre samlas in av Skatteverket sedan förmögenhetsskatten avskaffades.

I Sverige var det 14,9 procent av befolkningen som hade låg ekonomisk standard 2017. Andelen av befolkningen med låg inkomststandard var 5,7 procent. Samtliga som har låg inkomststandard har även låg ekonomisk standard.

Sedan början av 1990-talet har andelen av befolkningen med låg ekonomisk standard fördubblats. Detta trots, som vi sett tidigare i rapporten, att samtliga inkomstgrupper (deciler) under samma period har fått högre ekonomisk standard i absoluta termer. Förklaringen är att personer i mitten av inkomstfördelningen har haft bättre inkomstutveckling än personer i de lägre inkomstkikterna, vilket innebär att den relativa låginkomstgränsen höjts i snabbare takt än inkomsterna för personer under gränsen.

Att de reala inkomsterna har ökat avspeglar sig i andelen av befolkningen med låg inkomststandard. Denna andel har sedan toppnoteringen 1996, då 18 procent av befolkningen hade låg inkomststandard, minskat med 12 procentenheter. Den kraftiga ökningen under första halvan av 1990-talet hänger ihop med sjunkande reala inkomster i samband med den ekonomiska kris som drabbade Sverige under denna period.

Ovanstående mått beskriver ekonomisk utsatthet på årsbasis, utan att säga något hur den ekonomiska situationen ser ut över en längre period. För att belysa i vilken utsträckning gruppen ekonomiskt utsatta består av samma individer över tid använder vi indikatorerna varaktigt låg ekonomisk standard (används även av Eurostat och benämns då *persistent at risk of poverty*) respektive varaktigt låg inkomststandard. Begreppet varaktighet utgår här från en fyraårsperiod, där personen ska befinna sig under gränsen för låg ekonomisk standard alternativt låg inkomststandard ett givet år samt även under minst två av de tre föregående åren, för att ha varaktigt låg inkomst. Beräkningarna utgår från den totalräknade hushållsbaserade inkomstfördelningsstatistiken, vilken finns tillgänglig för åren 2011–2017. Det innebär att resultat för fyra perioder kan tas fram med basåren 2014–2017.

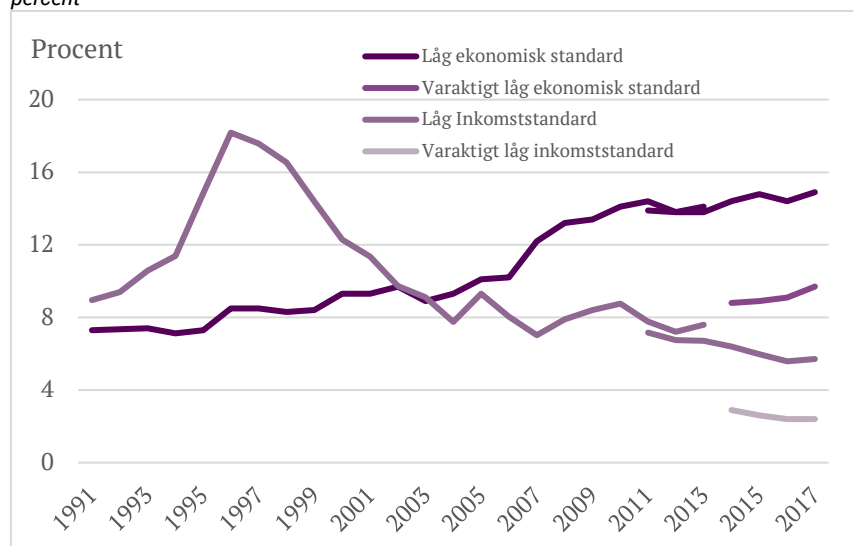
Andelen av befolkningen med varaktigt låg ekonomisk standard låg 2017 på 9,7 procent, vilket innebär att ungefär två tredjedelar av de som hade låg ekonomisk standard 2017 även hade varaktigt låg ekonomisk standard. 2,4 procent av befolkningen hade varaktigt låg inkomststandard, vilket motsvarar 55 procent av de som hade låg inkomststandard 2017. Andelen med varaktigt låg ekonomisk standard har ökat med knappt 1 procentenhet sedan 2014. Under samma period

har andelen med varaktigt låg inkomststandard sjunkit med 0,5 procentenheter.¹³

Diagram 31.

Låg respektive varaktigt låg ekonomisk standard samt låg respektive varaktigt låg inkomststandard, procent

At risk and persistent at risk of poverty rate, low and persistently low income standard, percent

Olika grupper löper olika stor risk för ekonomisk fattigdom. I hushåll med två eller fler vuxna finns fler potentiella inkomsttagare, vilket ökar inkomsterna och minskar risken att vara ekonomiskt utsatt.

Förvärvsarbetande är i liten utsträckning ekonomiskt utsatta, således är andelen ekonomiskt utsatta i förvärvsaktiv ålder förhållandevis låg, samtidigt som den är relativt hög bland vissa grupper av utrikes födda, där andelen förvärvsarbetande är lägre. Nedan följer en genomgång av ekonomisk utsatthet bland de i statistiken vanligaste redovisningsgrupperna.

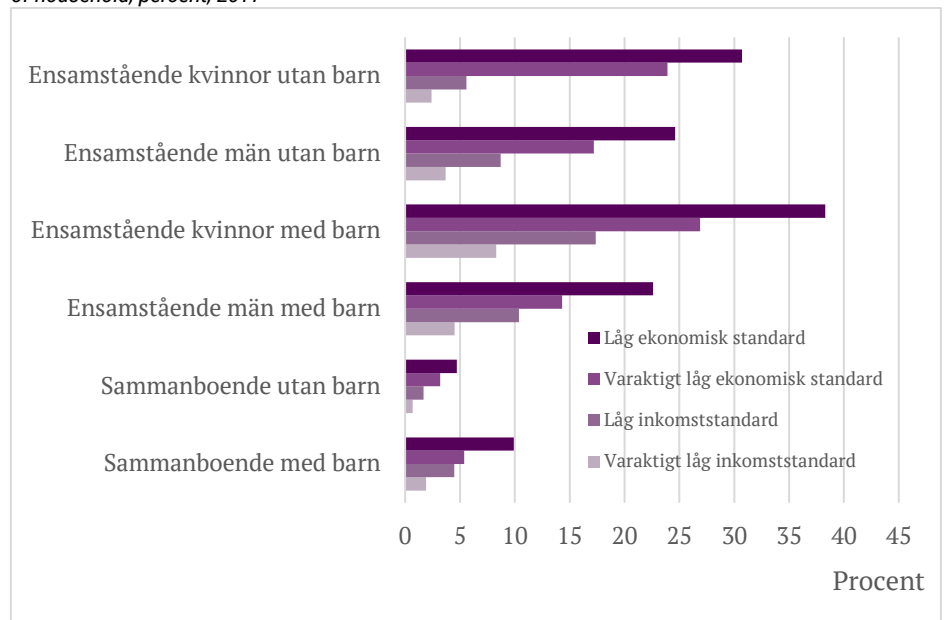
Ensamstående kvinnor med barn löper störst risk för fattigdom. År 2017 hade nästan 4 av 10 (38 procent) i denna grupp låg ekonomisk standard. Andelen med låg inkomststandard var 17 procent. Män löper överlag lägre risk för fattigdom än kvinnor och sammanboende lägre risk än ensamboende.

¹³ Kvotberäkningarna av andelen med varaktigt låg standard i förhållande till andelen med låg standard baseras på en population där respektive individ ska vara folkbokförd i Sverige under samtliga fyra år som beräkningarna avser. Denna longitudinella population innehåller därmed något färre individer jämfört med motsvarande tvärsnittspopulationer. Årsvisa skattningar baserade på den longitudinella populationen ger således inte exakt samma resultat som årsvisa skattningar baserade på respektive tvärsnittspopulation. Den årsvisa skattningen för låg inkomststandard 2017, baserad på tvärsnittspopulationen, är 5,7 procent. Motsvarande skattning baserad på den longitudinella populationen är 4,3 procent. Kvoten beräknas som varaktighet period/årsskattning basår, det vill säga $2,4/4,3 = 0,55$.

Diagram 32.

Låg respektive varaktigt låg ekonomisk standard samt låg respektive varaktigt låg inkomststandard efter hushållstyp, procent, 2017

At risk and persistent at risk of poverty rate, low and persistently low income standard by type of household, percent, 2017

Nyblivna pensionärer tillhör den åldersgrupp där risken för att vara ekonomiskt utsatt är som lägst.

Pensionärer ligger i samtliga åldersgrupper under genomsnittet för andel med låg inkomststandard. Bland de nyblivna pensionärerna hittas de lägsta andelarna bland samtliga åldersgrupper. Denna grupp har även lägst andel med låg ekonomisk standard. Till skillnad från andelen med låg inkomststandard sticker dock andelen med låg ekonomisk standard iväg snabbt i åldersgrupper över 70 år.

Runt 20-årsåldern återfinns störst andel med låg inkomststandard, och även låg ekonomisk standard om man bortser från de äldsta åldersgrupperna. Yngre personer har dock en stark inkomstutveckling, vilket innebär att en förhållandevis liten andel klassas som varaktigt ekonomiskt utsatta. Förhållandet är omvänt för äldre personer, där en stor andel av de som är ekonomiskt utsatta även är varaktigt ekonomiskt utsatta.

Utrikes födda löper ungefär tre gånger högre risk än svenskfödda att ha låg ekonomisk standard eller låg inkomststandard. Det är dock stora skillnader inom gruppen utrikes födda. Personer födda i Afrika löper störst risk att vara ekonomiskt utsatta, följt av personer födda i Asien. Detta gäller både på årsbasis och varaktigt.

Diagram 33.

Låg respektive varaktigt låg ekonomisk standard samt låg respektive varaktigt låg inkomststandard efter ålder, procent, 2017

At risk and persistent at risk of poverty, low and persistently low income standard by age, percent, 2017

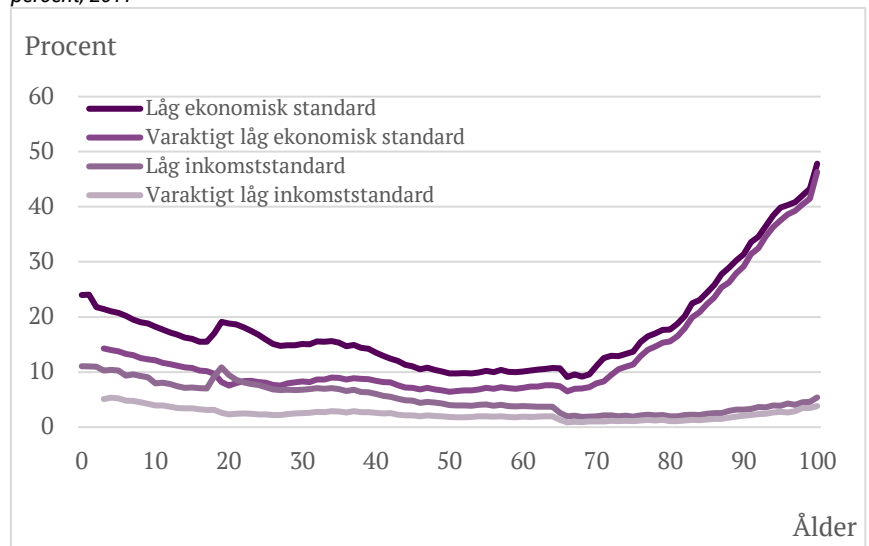
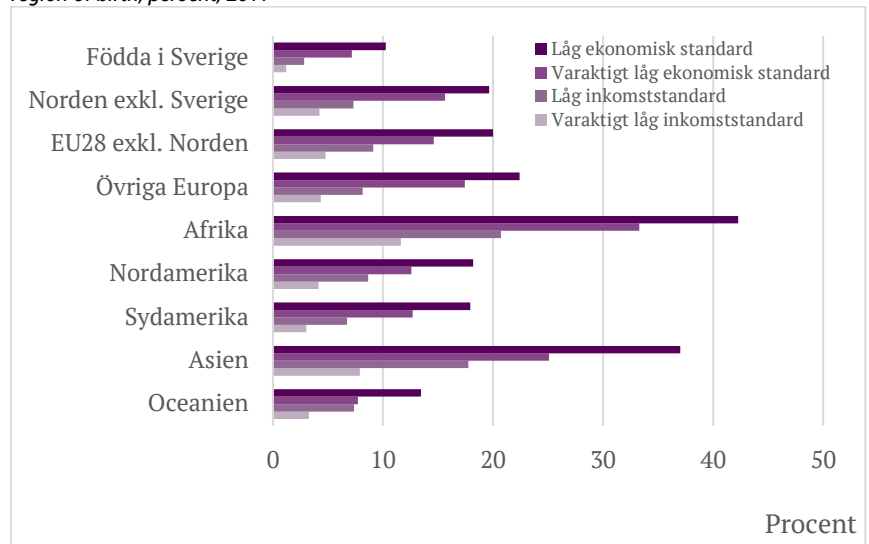

Diagram 34.

Låg respektive varaktigt låg ekonomisk standard samt låg respektive varaktigt låg inkomststandard efter födelseregion, procent, 2017

At risk and persistent at risk of poverty rate, low and persistently low income standard by region of birth, percent, 2017

En procent av de förvärvs-
arbetande hade låg
inkomststandard 2017,
jämfört med nästan 19
procent bland de icke
förvärvsarbetande.

Förvärvsarbetande löper liten risk för ekonomisk utsatthet, medan det omvända är fallet för personer vars inkomster i större utsträckning utgörs av olika typer av sociala ersättningar. En procent av de förvärvsarbetande 2017 hade låg inkomststandard, jämfört med nästan 19 procent bland de icke förvärvsarbetande. Motsvarande siffror för låg ekonomisk standard var 4 respektive 40 procent.

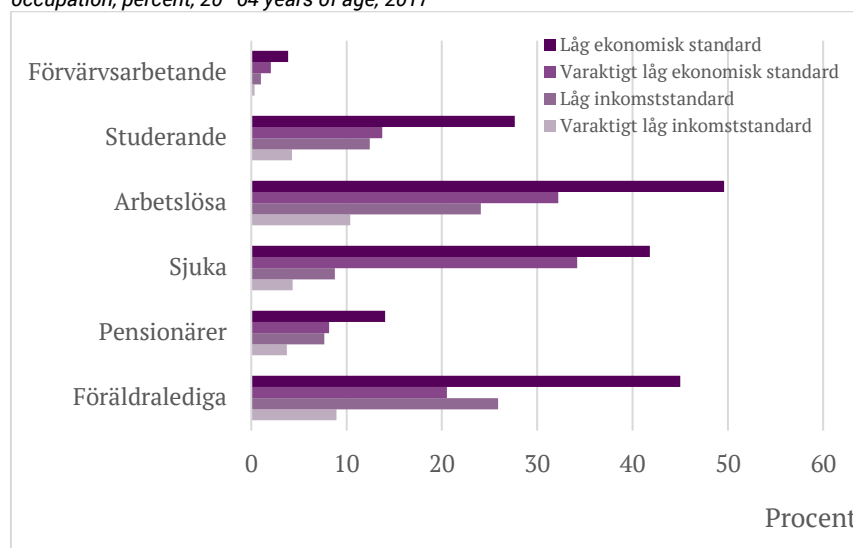
Arbetslösa tillhör den grupp med störst andel ekonomiskt utsatta, med nära en fjärdedel under gränsen för låg inkomststandard och 50 procent

under gränsen för låg ekonomisk standard, att jämföra med 9 respektive 42 procent för sjuka. De arbetslösa hade även i större utsträckning varaktigt låg inkomststandard, 10 procent jämfört med 4 procent för de sjuka. Däremot hade en något större andel av de sjuka varaktigt låg ekonomisk standard.

Diagram 35.

Låg respektive varaktigt låg ekonomisk standard samt låg respektive varaktigt låg inkomststandard efter sysselsättning, 20–64 år, procent, 2017

At risk and persistent at risk of poverty rate, low and persistently low income standard by occupation, percent, 20–64 years of age, 2017

Internationell utblick

SILC, Statistics on Income and Living Conditions, heter den undersökning Eurostat använder för att göra internationella jämförelser av levnadsförhållanden.

I det här avsnittet görs en internationell utblick med syftet att ge en bild av den övergripande inkomstfördelningen i Europa. Alla uppgifter är hämtade från EU:s statistikmyndighet Eurostat och bygger på den statistiska undersökningen EU-SILC (Statistics on Income and Living Conditions) som genomförs i samtliga EU-länder, EES-länderna samt ytterligare några europeiska länder.¹⁴

I Sverige genomförs SILC som en del av SCB:s undersökning av levnadsförhållanden (ULF/SILC). SILC är en urvalsundersökning som genomförs årligen. I SILC ligger tyngdpunkten på att jämföra inkomster mellan länder, vilket bland annat innebär att undersökningen är harmoniserad med avseende på det inkomstbegrepp som används. Statistiken i föregående avsnitt är anpassad till svenska förhållanden, med fokus på att möjliggöra analyser av inkomstskillnader mellan olika grupper i Sverige. En konsekvens av de delvis olika syftena med undersökningarna är att vissa begrepp och definitioner skiljer sig åt, vilket har en inverkan på resultaten och i förlängningen jämförbarheten av statistiken.

Utöver att SILC är en urvalsundersökning, där skattningarna är behäftade med en viss osäkerhet, finns ett par centrala skillnader i förhållande till den nationella statistiken. Dessa avser definitionen av disponibel inkomst, i vilken kapitalvinst är inkluderad i den nationella statistiken, men exkluderad i SILC. Vidare används olika ekvivalensskalor i statistiken. I SILC används den så kallade modifierade OECD-skalan, medan en nationellt framtagna skala används i den nationella inkomststatistiken. Dock är de olika undersökningarna baserade på samma inkomstdata, hämtade från SCB:s Inkomst- och taxeringsregister.

I avsnittet beskrivs inkomstfördelningen i Europa utifrån ett antal indikatorer som används av Eurostat för att följa upp den ekonomiska utvecklingen samt beskriva inkomstskillnader mellan länder. Redovisningen avser ekvivalerad disponibel inkomst (benämns ekonomisk standard eller disponibel inkomst per k.e. i föregående avsnitt). Följande indikatorer ingår i jämförelsen: medianinkomst, Gini-koefficienten, S80/S20 (benämns *Income quintile share ratio* av Eurostat och avser kvoten mellan inkomstsumman som tillfaller de 20 procent av befolkningen med högst inkomst i förhållande till summan som tillfaller

¹⁴ Data från EU-SILC finns tillgängliga i Eurostats databas <https://ec.europa.eu/eurostat/web/income-and-living-conditions/data/database>. Senast tillgängliga uppgifter avser undersökningsår 2017 för samtliga länder förutom för Island och Schweiz. För dessa länder används därför senast tillgängliga uppgifter, undersökningsår 2016. För Kroatien saknas uppgifter avseende 2008. Årtalet som anges i Eurostats databaser avser undersökningsår, det vill säga det år intervjuerna genomförs. Inkomståret i SILC avser året innan undersökningsåret. SILC 2017 avser alltså inkomster för år 2016.

de 20 procent med lägst inkomst) samt risk för fattigdom (motsvarar *låg ekonomisk standard* i föregående avsnitt, kallas *at risk of poverty* av Eurostat).

Inkomstfördelning i Europa

När man jämför inkomstfördelningen mellan länder brukar man börja med att titta på medianinkomsten eftersom det säger en del om levnadsnivån i respektive land. Man använder sig då av köpkraftskorrigerade data vilket innebär att man tar hänsyn till prisskillnader mellan länder. Inkomstår 2016 varierade medianinkomsten rejält mellan länderna i Europa, från 5 300 euro i Rumänien till 29 300 euro i Luxemburg. Genomsnittet för EU28 var 16 900 euro.

Generellt är den disponibla inkomsten lägre i södra Europa medan de allra lägsta inkomsterna finns i östra Europa och de baltiska staterna. Tittar man på utvecklingen av medianinkomsten jämfört med föregående år sjönk den i fyra av EU:s medlemsländer, nämligen Bulgarien, Finland, Grekland och Malta.

Diagram 36.

Köpkraftskorrigerad ekvivalerad disponibel inkomst i euro, SILC 2017 (inkomstår 2016)
Median equivalised disposable income, PPP, SILC 2017 (income reference year 2016)

Källa Eurostat.

Tittar man på Gini-koefficienten var Litauen och Bulgarien de länder inom EU som redovisade högst inkomstojämlikhet inkomstår 2016. Lägst ojämlikhet mätt med Gini-koefficienten hade Slovakien, Slovenien och Tjeckien. Jämfört med inkomståret 2007 har ojämlikheten minskat mest i Lettland, från 0,375 till 0,345, följt av Portugal, Rumänien, Polen, Belgien, Tyskland och Finland. Störst ökning i inkomstojämlikhet uppmättes i Bulgarien, från 0,359 till 0,402, följt av Luxemburg, Litauen, Sverige, Ungern och Danmark. I EU som

Det är stora variationer i ekonomisk standard mellan länderna. Från 5 300 euro i Rumänien till 29 300 euro i Luxemburg.

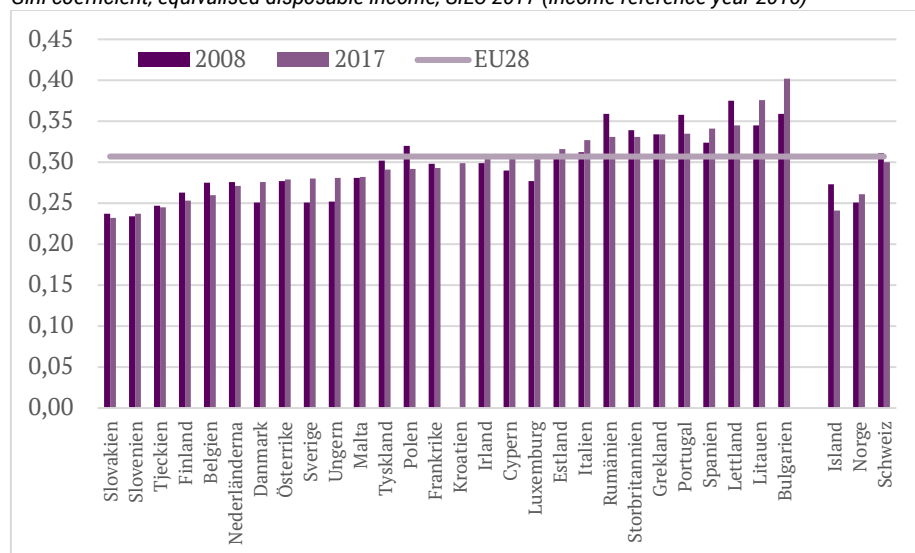
helhet skedde en marginell minskning under perioden, från 0,310 till 0,307.

Diagram 37.

Gini-koefficient, ekvivalerad disponibel inkomst, SILC 2017 (inkomstår 2016)

Gini coefficient, equivalised disposable income, SILC 2017 (income reference year 2016)

Inkomstjämligheten, mätt med Gini-koefficienten, var högst i Litauen och Bulgarien, och lägst i Slovakien, Slovenien och Tjeckien. Sverige är ett av de länder där inkomstskillnaderna ökat mest sedan 2008.

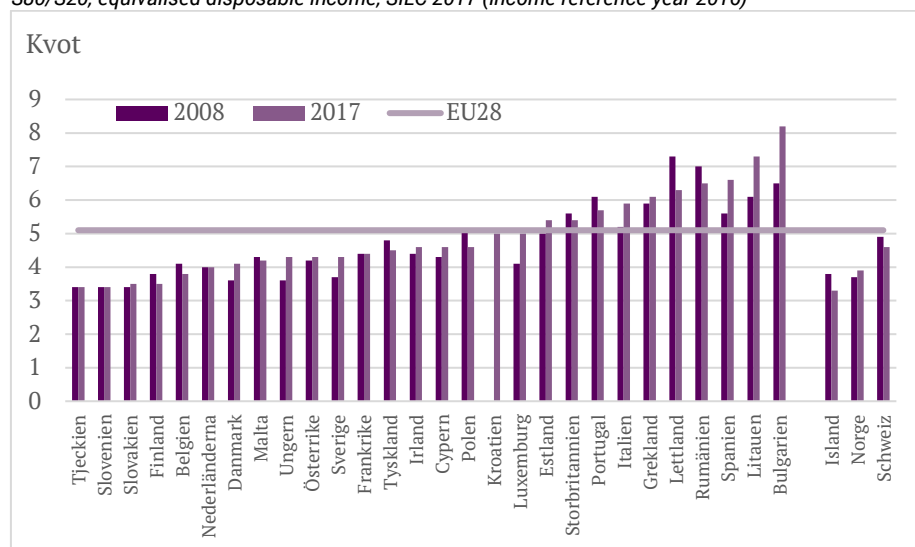
Källa Eurostat.

Ett annat mått Eurostat använder för att jämföra ojämlikheten i disponibel inkomst mellan länder är kvoten S80/S20. Indikatorn visar förhållandet mellan de totala inkomsterna för femtedelen av befolkningen med högst inkomster (översta kvintilen) och de totala inkomsterna för femtedelen av befolkningen med de lägsta inkomsterna (lägsta kvintilen).

Diagram 38.

S80/S20, ekvivalerad disponibel inkomst, SILC 2017 (inkomstår 2016)

S80/S20, equivalised disposable income, SILC 2017 (income reference year 2016)

Källa Eurostat.

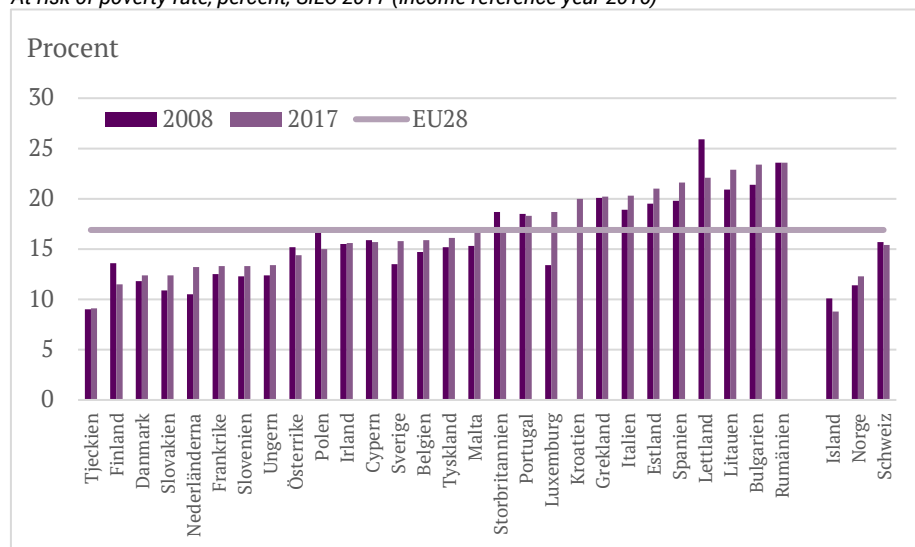
I EU-länderna fick den femtedel av befolkningen med högst inkomster drygt en tredjedel av inkomsterna. Kvoten S80/S20 för EU var 5,1 inkomståret 2016, en marginell ökning sedan 2007 då kvoten låg på 5,0. Allra högst andel uppmättes i Bulgarien där de 20 procent med högst inkomster fick nästan hälften av inkomsterna i landet, vilket resulterade i en S80/S20-kvot på 8,2. Andra länder med större skillnader i S80/S20 var Litauen, Spanien Rumänien, Lettland, och Grekland. Lägst kvot uppvisade Tjeckien med 3,4, följt av Slovenien, Slovakien, Finland och Belgien. För Sverige var kvoten 4,3.

Vi avslutar med en av de indikatorer EU använder för att mäta ekonomisk utsatthet, det relativa måttet *risk för fattigdom* (at risk of poverty). Indikatorn mäter inte låg levnadsstandard eller fattigdom i absolut mening, utan låg inkomst i relation till andra i respektive land.

Diagram 39.

Andel i risk för fattigdom, procent, SILC 2017 (inkomstår 2016)

At-risk-of-poverty rate, percent, SILC 2017 (income reference year 2016)

Källa Eurostat.

Rumänien är det land där störst andel av befolkningen har låg ekonomisk standard. Lägst var andelen i Tjeckien.

Inkomståret 2016 hade 17 procent av EU:s befolkning en disponibel inkomst lägre än 60 procent av medianinkomsten i respektive land. Högst andel uppmättes i Rumänien, 24 procent, följt av Bulgarien, Litauen, Lettland, Spanien och Estland. Tjeckien hade lägst andel av befolkningen med låg disponibel inkomst, 9 procent, följt av Finland, Danmark, Slovakien, Nederländerna, Frankrike, Slovenien och Ungern. Jämfört med inkomståret 2007 är andelen i EU med låg disponibel inkomst relativt oförändrad. Andelen med låg inkomst ökade mest i Luxemburg, från 13 procent inkomståret 2007 till 19 procent 2016. Den största minskningen uppmättes i Lettland, där andelen gick från 26 procent 2007 till 22 procent 2016. I Sverige ökade andelen under samma period från 13 till 16 procent.

Fördjupning: hushållens boende

Hur man bor påverkas av flera olika omständigheter. Två viktiga faktorer är hushållets inkomster och var i landet man bor. Både bostadsbestånd och priser på bostäder varierar mycket mellan kommunerna. I storstadskommuner finns relativt många hyresrätter och priserna på småhus och bostadsrätter är höga. I kommuner utanför storstadsområdena och de större städerna är priserna på bostäder betydligt lägre samtidigt som hyresrätterna är färre.

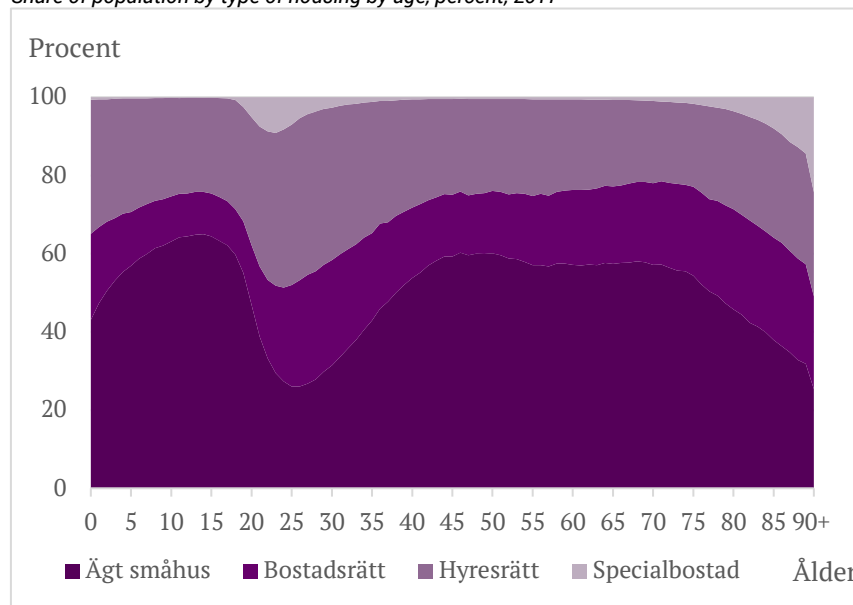
Så bor vi

Av Sveriges befolkning bor drygt hälften, 51 procent, i ett ägt småhus, det vill säga en villa, ett kedjehus, ett parhus eller ett radhus som i de allra flesta fall ägs av hushållet som bor där. I bostadsrätt bor 19 procent och i hyresrätt 28 procent. Resterande 2 procent bor i specialbostäder som studentboende och vissa typer av äldreboende.¹⁵

Diagram 40.

Andel av befolkningen i respektive boendeform efter ålder, procent, 2017

Share of population by type of housing by age, percent, 2017

Hur man bor skiljer sig åt mellan olika åldrar. Att bo i ägt småhus är vanligast i åldrarna 11–15 år, då 64 procent gör det, och minst vanligt kring 25 år då ungefär var fjärde person bor i ett ägt småhus. Det är också i 25-årsåldern som störst andel, drygt 40 procent, bor i hyresrätt. I

¹⁵ I beräkningarna ingår inte de som saknar uppgift om boendeform och de som bor i en bostad som varken kan klassas som ägt småhus, bostadsrätt, hyresrätt eller specialbostad.

dessa åldrar bor dessutom en relativt stor andel i en specialbostad, i de allra flesta fall ett studentboende. Kring 70-årsåldern börjar andelen som bor i småhus att minska, medan andelen som bor i specialbostad ökar.

Skillnaden i boendeform är stor vid en jämförelse mellan personer med svensk bakgrund och personer med utländsk bakgrund. Av dem med svensk bakgrund bor 58 procent i ägt småhus mot 27 procent av dem med utländsk bakgrund. I hyresrätt i flerbostadshus bor 21 procent av dem med svensk bakgrund mot 49 procent av dem med utländsk bakgrund.

Skillnaden bland yngre personer är ännu större. Av dem under 20 år med svensk bakgrund bor 70 procent i ägt småhus mot 25 procent av dem med utländsk bakgrund. I hyresrätt i flerbostadshus bor 17 procent av dem under 20 år med svensk bakgrund och 60 procent av dem med utländsk bakgrund.

När det gäller hur vi bor kan man konstatera att det är stora regionala skillnader. I kommuner utan större städer och som ligger långt från storstadsområden bor majoriteten i småhus. Det omvända gäller för kommuner där merparten av befolkningen bor i stadsmiljö. Störst andel i ägt småhus har Gagnef med 90 procent och Öckerö med 89 procent. Minsta andelarna har Solna med 2 procent och Sundbyberg med 10 procent. Därefter följer i tur och ordning Stockholm, Malmö och Göteborg. Det omvända förhållandet gäller för bostadsrätter. I Solna bor 65 procent i bostadsrätt och i Stockholm och Sundbyberg cirka 45 procent. I 20 kommuner bor mindre än en procent i bostadsrätt. Störst andel personer i hyresrätt har Södertälje, där nästan hälften har den boendeformen, följt av Göteborg på 46 procent. I Lomma, Täby och Vallentuna bor mindre än 4 procent i hyresrätt.

Så mycket kostar boendet

År 2017 var den årliga boendeutgiften för ett ägt småhus i genomsnitt 87 000 kronor, för en bostadsrätt 75 000 kronor och för en hyresrätt också 75 000 kronor. Boendeutgiften varierar mellan olika kommuner, men eftersom data om boendeutgifter bygger på en urvalsundersökning kan vi inte redovisa uppgifter för enskilda kommuner. Det framgår dock att boendeutgifterna är högre i Stor-Stockholm än i övriga landet i alla boendeformer.

Att hushållen i ägda småhus betalar mer beror bland annat på att småhus i genomsnitt är större än bostadsrätter och hyresrätter. Närmare 60 procent av de hushåll som bor i ägt småhus har en bostad som har fler än fyra rum. Motsvarande siffra för bostadsrätter och hyresrätter är cirka 5 procent.

Väljer man att titta på boendeutgiften för en bostad med fyra rum och kök är det inte hushållen i ägda småhus som betalar mest för sitt

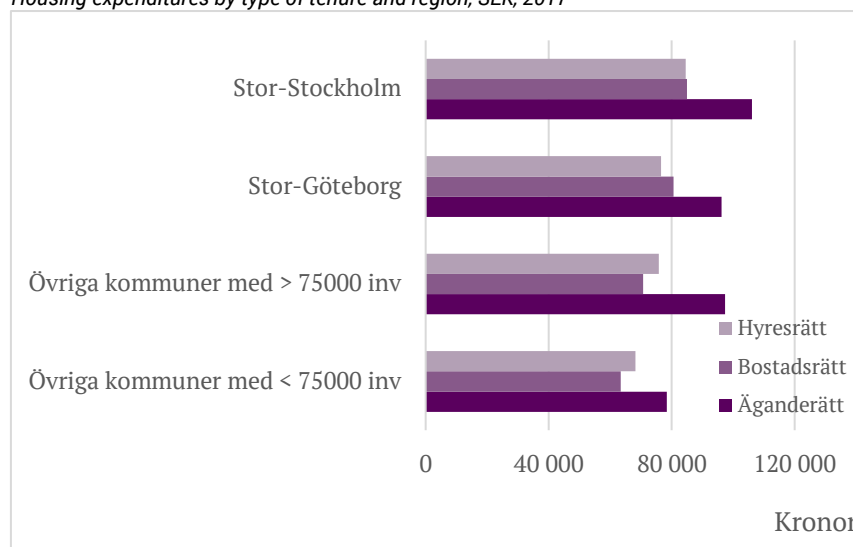
Hushåll i ägt småhus har högre boendeutgift än hushåll i bostadsrätt och hyresrätt. Ägda småhus är dock i genomsnitt större.

boende, utan de som bor i hyresrätt. I ett ägt småhus betalade hushållet i genomsnitt 76 000 kronor för fyra rum och kök 2017, i bostadsrätt 95 000 kronor, medan hushåll i hyresrätt betalade 97 000 kronor. Denna skillnad mellan boendeformerna gäller i stort även för andra storlekar på bostaden.

Diagram 41.

Boendeutgift efter boendeform och kommungrupp, kronor, 2017

Housing expenditures by type of tenure and region, SEK, 2017

De som bor i hyresrätt har normalt en jämnare utveckling över tid av boendeutgiften eftersom den allra största delen utgörs av hyran. För de hushåll som äger sitt boende är det betydligt fler komponenter som påverkar boendeutgiften. Ränteutgiften, priset för uppvärmning och kostnader för underhåll och reparationer kan variera kraftigt mellan åren. Boendeutgiften har ökat mer i hyresrätt än i bostadsrätt och äganderätt. Mellan 2007 och 2017 ökade boendeutgiften för hyresrätt med 16 procent, räknat i fasta priser. För bostadsrätter var ökningen 11 procent och i ägt småhus 5 procent.

Om vi utgår från de olika hushållstyperna är det som väntat så att större hushåll betalar mer för sitt boende eftersom de i de flesta fall har större bostad och oftare bor i ägt småhus. Ensamboende betalar i genomsnitt 64 000 kronor per år för sitt boende medan sammanboende med barn betalar 112 000 kronor.

Hushåll som bor i hyresrätt har alltså högre boendeutgift än hushåll som bor i småhus och bostadsrätt när man jämför bostäder med lika många rum. Samtidigt är det så att hushåll som bor i hyresrätt har lägre disponibel inkomst än hushåll som bor i småhus och bostadsrätt. För hushåll som bor i 4 rum och kök i hyresrätt låg den disponibla medianinkomsten 2017 på 360 000 kronor. För hushåll i ägda småhus låg detta belopp på 440 000 kronor och för hushåll i bostadsrätt på 480 000 kronor.

Boendeutgiftsprocenten, andelen av inkomsten som går till boende, låg 2017 på 21 procent. Det är dock stora skillnader mellan olika upplåtelseformer.

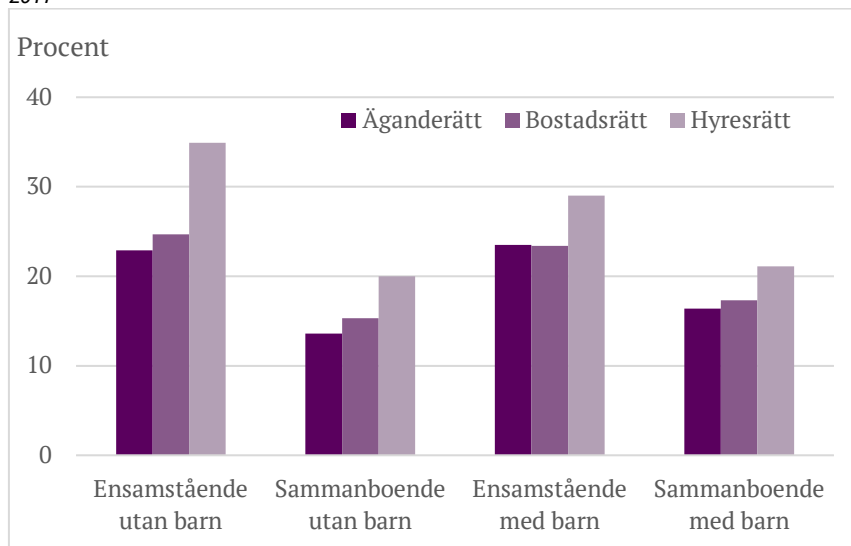
Så stor andel av inkomsten går till boendet

Av hushållens disponibla inkomster gick 21 procent till boendeutgifter. Detta kallas boendeutgiftsprocenten. För de hushåll som bodde i hyresrätt 2017 låg boendeutgiftsprocenten på 28 procent, för hushåll i bostadsrätt på 20 procent och för dem som ägde sitt boende på 16 procent. Att boendeutgiftsprocenten är större för hushåll i hyresrätt beror främst på att de i genomsnitt har lägre disponibel inkomst.

För boende i hyresrätt har boendeutgiftsprocenten ökat med en knapp procentenhet sedan 2007, medan den för hushåll som bor i bostadsrätt minskade med en procentenhet och för dem som äger sitt boende minskade med två procentenheter.

Diagram 42.

Boendeutgift i procent av disponibel inkomst efter upplåtelseform och hushållstyp, 2017
Housing expenditures as a percentage of disposable income by tenure and type of household, 2017

Hushåll med fler vuxna, och därmed oftast högre inkomster, lägger i genomsnitt en mindre andel av inkomsten på boendet än hushåll med en vuxen. Ensamboende i hyresrätt är den grupp som betalar störst andel av sin disponibla inkomst för boendet, drygt en tredjedel. Minst betalar sammanboende utan barn som äger sin bostad, endast 14 procent.

Så mycket har vi kvar när boendet är betalt

Hushåll som bor i ägt småhus och bostadsrätt har högre ekonomisk standard än dem som bor i hyresrätt. Sätter man den ekonomiska standarden för hela befolkningen till 100 ligger hushåll i ägt småhus på 117, medan hushåll i bostadsrätt ligger på 108. Hushåll i hyresrätt ligger på 80.

Gör man motsvarande jämförelse för konsumtionsutrymmet, det vill säga den inkomst som finns kvar efter det att boendet är betalt, ökar

skillnaderna mellan hushållen i de olika upplåtelseformerna. I äganderätt ökar indextalet med fem procentenheter till 122 och i bostadsrätt med två procentenheter till 110. I hyresrätt minskar indextalet med sex procentenheter till 74. Störst ökning har ensamboende i ägt småhus vars indextal ökar från 137 till 148. Störst minskning har ensamboende i hyresrätt vars indextal minskar från 76 till 65.

Tabell 7.

Disponibel inkomst per k.e. och konsumtionsutrymme per k.e. efter upplåtelseform och hushållstyp, procent, 2017

Equivalised disposable income and equivalised residual income by tenure and type of household, percent, 2017

Upplåtelseform Hushållstyp	Disponibel inkomst per k.e. medianvärde, procent av Samtliga	Konsumtionsutrymme per k.e. medianvärde, procent av Samtliga
Samtliga hushåll	100	100
Äganderätt		
samtliga hushåll	117	122
ensamstående utan barn	94	94
sammanboende utan barn	137	148
ensamstående med barn	84	80
sammanboende med barn	115	115
Bostadsrätt		
samtliga hushåll	108	110
ensamstående utan barn	97	96
sammanboende utan barn	142	150
ensamstående med barn	89	92
sammanboende med barn	110	108
Hyresrätt		
samtliga hushåll	80	74
ensamstående utan barn	76	65
sammanboende utan barn	111	111
ensamstående med barn	63	58
sammanboende med barn	78	73

Konsumtionsutrymmet avser inkomsten som finns kvar efter att boendet är betalt, det vill säga disponibel inkomst minus utgift för boende.

Så bor de med högst respektive lägst inkomst

Hushållets inkomst har givetvis stor betydelse för vilken bostad man har. För att jämföra boendeform i olika inkomstskikt har vi här delat in befolkningen i fyra lika stora delar (kvartiler) efter hushållets disponibla inkomst, där hänsyn är tagen till hushållets storlek och sammanställning. På detta sätt får man ett mått på ekonomisk standard för alla personer i ett hushåll, oberoende av vilken inkomst den enskilda personen har. Här redovisas boendeform för de personer som har lägst respektive högst inkomster, det vill säga kvartil 1 och kvartil 4.

I gruppen med lägst inkomst (kvartil 1) bor 29 procent i ägt småhus medan 16 procent bor i bostadsrätt. Hälften bor i hyresrätt. Av dem med högst inkomster (kvartil 4) bor 64 procent i ägt småhus, 24 procent i

bostadsrätt och 12 procent i hyresrätt. De flesta personer i hushåll med höga inkomster bor alltså i en bostad som hushållet har köpt.

Diagram 43.

Andel av befolkningen i resp. boendeform efter ålder i inkomstkvartil 1, procent, 2017
Share of population by type of housing and age in income quartile 1, percent, 2017

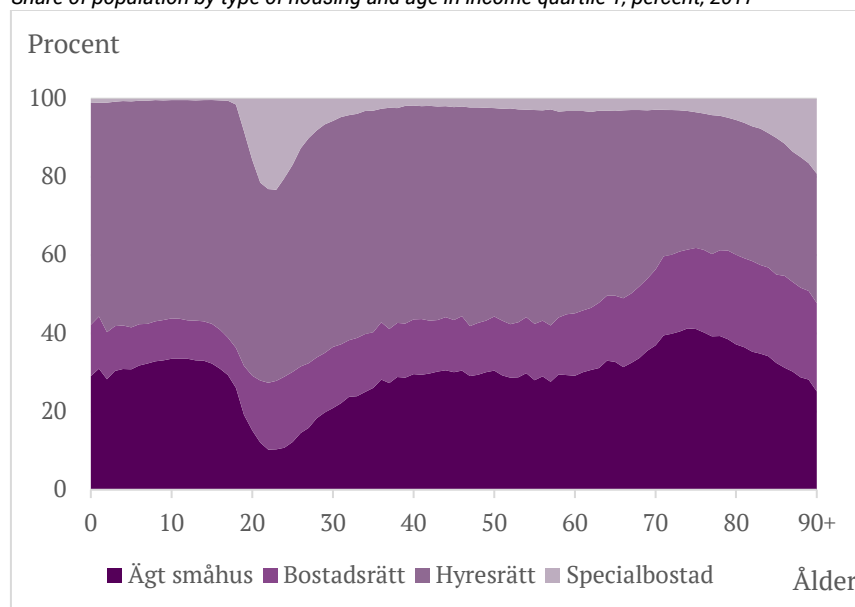
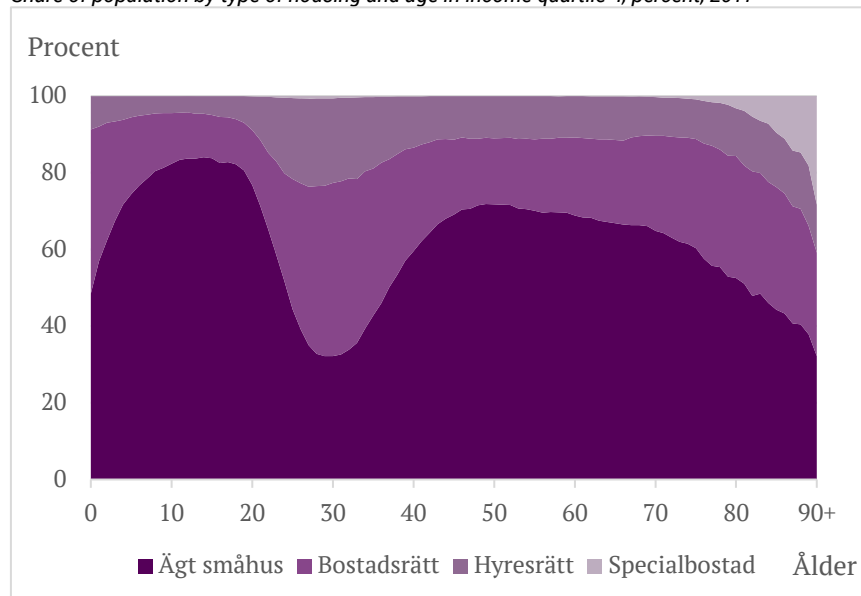

Diagram 44.

Andel av befolkningen i resp. boendeform efter ålder i inkomstkvartil 4, procent, 2017
Share of population by type of housing and age in income quartile 4, percent, 2017

I åldrarna 8–19 år i kvartil 4 bor över 80 procent i ägt småhus och endast 5 procent i hyresrätt. I motsvarande åldrar i kvartil 1 bor en tredjedel i ägt småhus och drygt 55 procent i hyresrätt.

I åldrarna kring 30 år bor 45 procent av befolkningen i kvartil 4 i bostadsrätt, mot cirka 15 procent i kvartil 1. Närmare 60 procent i

kvartil 1 bor i hyresrätt, mot drygt 20 procent i kvartil 4. I specialbostad bor 0,3 procent av befolkningen i kvartil 4 mot 6 procent i kvartil 1. Det är främst studerande det handlar om.

Sammanfattningsvis kan vi alltså konstatera att personer med hög ekonomisk standard i betydligt större utsträckning än dem med låg ekonomisk standard bor i ägda småhus och bostadsrätter, medan hyresrätt är en vanligare boendeform bland dem med låg ekonomisk standard.

Kort om statistiken

I detta kapitel ges en kortfattad beskrivning av de statistiska underlag som denna rapport bygger på. Mer utförlig information om statistikens kvalitet och andra grundläggande fakta finns på SCB:s webbplats (www.scb.se).

Statistikens ändamål och innehåll

Syftet med denna rapport är framför allt att ge en bild av inkomstfördelningen i Sverige samt dess utveckling sedan 1990-talets början. I rapporten görs även en europeisk utblick, där inkomstfördelningen i Sverige sätts i relation till övriga EU-länder samt ett antal ytterligare länder.

Statistiken i denna rapport har hämtats från eller bygger på bearbetningar av följande undersökningar: Inkomster och skatter (IoS), Hushållens ekonomi (HEK), Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC), Hushållens boende samt Hushållens boendeutgifter.

Definitioner och förklaringar

Inkomstvariabler

Referensperiod för inkomstuppgifter är kalenderår, alternativt vald period i avsnittet om långsiktiga inkomster.

Sammanräknad förvärvsinkomst är summan av inkomst av tjänst och inkomst av näringsverksamhet (se nedan).

Inkomst av tjänst är summan av lön, förmåner, sjukpenning, föräldrapenning, sjuk-/aktivitetsersättning, a-kassa m.m., kostnadsersättningar, allmän pension/tjänstepension, privat pension och livränta, ej pensionsgrundande ersättning, hobbyverksamhet, ersättningar från fåmansföretag och fåmansägt handelsbolag.

Inkomst av näringsverksamhet avser inkomst av yrkesmässigt bedriven förvärvsverksamhet om inkomsten inte räknas in under inkomstlagen kapital eller tjänst. De flesta intäkter och kostnader som har direkt samband med verksamheten är skattepliktiga respektive avdragsgilla.

Disponibel inkomst är summan av samtliga hushållsmedlemmars alla skattepliktiga och skattefria inkomster minus skatt och övriga negativa transfereringar (exempelvis återbetalt studielån).

Den disponibla inkomst som redovisas är inte en fullständig mätare av ekonomisk välfärd i vid mening. Utanför mätningarna ligger bland annat egen produktion i hemmen, nyttan av offentlig konsumtion samt

eventuella inkomster eller transfereringar som inte finns med i olika administrativa register (exempelvis ekonomiskt stöd från föräldrar till barn som inte längre bor hos föräldrarna, gåvor mellan hushåll, remitteringar, svarta inkomster etc.).

I den nationella redovisningen (avsnitten Hushållens inkomster respektive Hushållens boende) är kapitalvinst/kapitalförlust inkluderat i disponibel inkomst (om inte annat anges). I det inkomstbegrepp som används i de internationella jämförelserna som görs i avsnittet Internationell utblick är kapitalvinst/kapitalförlust exkluderade.

Faktorinkomst är summan av löneinkomst, inkomst av näringsverksamhet, ränta och utdelning samt kapitalvinst och kapitalförlust.

Ekonomisk standard (disponibel inkomst per konsumtionsenhet)

För att göra jämförelser av t.ex. disponibel inkomst mellan olika typer av hushåll används viktsystem där konsumtionen är relaterad till hushållets sammansättning (så kallade ekvivalensskalor). Den disponibla inkomsten divideras med den konsumtionsvikt som gäller för hushållet, varvid hushållets ekonomiska standard erhålls.

I rapporten används två olika skalor. I den nationella statistiken används en skala som är fastställd av SCB och som är anpassad till svenska förhållanden. I de internationella jämförelserna används en gemensam skala för samtliga länder, den så kallade *modifierade OECD-skalan*.

Nationell statistik

Ensamboende	1,00
Sammanboende par	1,51
Ytterligare vuxen	0,60
Första barnet 0–19 år	0,52
Andra och påföljande barn 0–19 år	0,42

Internationella jämförelser (EU-SILC)

Ensamboende	1,00
Ytterligare person 14- år	0,50
Barn 0–13 år	0,30

Exempel (nationell skala): Ett sammanboende par med två barn har en disponibel inkomst på 490 000 kronor. Hushållet har en total konsumtionsvikt på $1,51 + 0,52 + 0,42 = 2,45$. Hushållets disponibla inkomst per konsumtionsenhet blir då $490\,000 \text{ kronor} / 2,45$ konsumtionsenheter = 200 000 kronor per konsumtionsenhet. Det innebär att hushållet har samma ekonomiska standard som en ensamboende person med en disponibel inkomst på 200 000 kronor.

Boenderelaterade variabler

Boendeutgift:

- **Äganderätt**
Avser summan av ränteutgift, amortering, driftsutgift samt utgift för underhåll och reparation och är korrigerad med hänsyn till skatteeffekten av bostadsinnehav.
- **Bostadsrätt**
Avser summan av avgift till bostadsrättsförening, ränteutgift och amortering samt egna utgifter för underhåll och reparation och är korrigerad med hänsyn till skatteeffekten av bostadsinnehav.
- **Hyresrätt**
Utgörs av summan av hyran och egna utgifter för underhåll och reparation.

Konsumtionsutrymme avser differensen mellan disponibel inkomst och boendeutgift. Med andra ord betecknar konsumtionsutrymmet det som är kvar av den disponibla inkomsten efter att boendet har betalats.

Redovisnings- och klassificeringsvariabler

Bostadshushåll utgörs av samtliga personer som är folkbokförda på samma fastighet och lägenhet. Det speglar således personers folkbokförda boende och det finns inte några krav på gemensam hushållning inom hushållet. Konstruktionen av bostadshushåll baseras på antagandet om att personer bor där de är folkbokförda, vilket stämmer för de flesta personer i Sverige. Det förekommer dock i viss utsträckning att den som bor i en bostad är folkbokförd någon annanstans. Personer som saknar uppgift om lägenhetsidentitet i folkbokföringen undantas från kravet om folkbokföring på lägenhet. För dessa personer, mellan 300 000 och 220 000 personer åren 2011–2017, används familjebegreppet i SCB:s Register över totalbefolkningen (RTB) som approximation för bostadshushåll.

Kosthushåll utgörs av de personer som har gemensam bostad och ekonomi (hushållning). Frågor om hushållets sammansättning ställs i den telefonintervju som genomförs med hushållet och avser personernas faktiska boende. Ett kosthushåll kan till exempel bestå av flera generationer eller av kompisar som bor tillsammans. För att kompisar ska bilda ett gemensamt kosthushåll gäller dock att personerna delar boendekostnad och har gemensam hushållning, i annat fall betraktas de som separata hushåll. Personer som är tillfälligt frånvarande från hushållet, till exempel på grund av studier eller arbete, men som förväntas återkomma, räknas till hushållet. Personer som tillfälligt eller stadigvarande bor i bostaden, men som inte delar hushållning med övriga personer (inneboende), räknas som ett separat hushåll.

Familjeenhet har en snävare definition än kosthushåll och kan bestå av antingen två vuxna (gifta/sammanboende/registrerade partnerskap) samt deras eventuella barn under 18 år eller en vuxen med eventuella barn under 18 år. Det innebär att hemmaboende barn som fyllt 18 utgör en egen familjeenhet.

Hushållstyp anger hushållets sammansättning och avser förhållandet den 31 december inkomståret. I statistiken över varaktighet avses hushållstypen under basåret.

Sysselsättning

Sysselsättningen anger en persons huvudsakliga sysselsättning under undersökningsåret baserat på personens sammansättning av inkomster. I statistiken över varaktighet avses sysselsättning under basåret.

Förvärvsarbetande avser personer 20–64 år ej klassade som studerande vars löne- och företagarinkomst överstiger två basbelopp samt är större än hälften av den sammanräknade förvärvsinkomsten.

Studerande avser personer 20–64 år vars inkomst av studiehjälp/studiemedel är större än ett kvarts basbelopp samt vars summerade löne- och företagarinkomst understiger 3,5 basbelopp.

Arbetslösa avser personer 20–64 år ej klassade som studerande vars inkomst av arbetsmarknadsstöd är större än hälften av den sammanräknade förvärvsinkomsten.

Sjuka avser personer 20–64 år ej klassade som studerande vars ersättning i samband med sjukdom är större än hälften av den sammanräknade förvärvsinkomsten. Inkluderar personer med sjuk- och aktivitetsersättning.

Pensionärer avser personer 20–64 år ej klassade som studerande vars inkomst av allmän pension, tjänstepension, privat pensionsförsäkring, arbetsskadelivränta och livränta är större än hälften av den sammanräknade förvärvsinkomsten.

Föräldralediga avser personer 20–64 år ej klassade som studerande vars inkomst av föräldrapenning är större än hälften av den sammanräknade förvärvsinkomsten.

Upplåtelseform

Äganderätt avser ägda småhus, t.ex. friliggande enfamiljshus, parhus, radhus eller kedjehus.

Bostadsrätt avser bostad i hus som ägs av bostadsrättsförening. En bostadsrätt kännetecknas av att hushållet betalar en insats för lägenheten.

Hyresrätt avser bostad där hushållet inte har betalat insats utan enbart betalar hyra.

Specialbostad avser studentbostad eller bostad som är varaktigt förbehållen äldre personer eller personer med funktionshinder och där boendet alltid är förenat med service, stöd och personlig omvårdnad. Dessa bostäder eller rum är vanligtvis grupperade kring gemensamhetsutrymmen såsom kök, matsal eller sällskapsrum. Som specialbostäder räknas t.ex. inte seniorbostäder eller så kallade 55+ boenden.

Vistelsetid i Sverige för utrikes födda avser det totala antal år en utrikes född person varit folkbokförd i Sverige.

Ålder är den uppnådda åldern 31/12 respektive år. I statistiken över varaktighet avses åldern under basåret.

Statistiska begrepp och indikatorer

Gini-koefficient är ett mått för att redovisa ojämnheten i inkomstfördelningen i en population. Ojämnheten i fördelningar kan beskrivas med en s.k. Lorenz-kurva, utifrån vilken man beräknar Gini-koefficienten. Koefficienten kan anta ett värde mellan 0 och 1. Ett högt värde på koefficienten visar på större ojämnheten än ett lågt värde.

Låg ekonomiska standard avser en ekonomisk standard som är lägre än 60 procent av medianvärdet för samtliga personer.

Varaktigt låg ekonomisk standard avser personer som lever i ett hushåll som har en ekonomisk standard som är lägre än 60 procent av medianvärdet för samtliga under referensåret samt under två av de tre föregående åren. Definitionen som används är densamma som Eurostat tillämpar för beräkning av indikatorn **Persistent at risk of poverty**.

Låg inkomststandard används för att klassa hushåll med låga inkomster. Måttet beskriver hur väl hushållets inkomster räcker för att betala nödvändiga omkostnader som boende, hemförsäkring, barnomsorg, lokala resor och så vidare. Låg inkomststandard innebär att inkomsterna inte räcker för att betala för dessa levnadsomkostnader.

Inkomststandard beräknas som Hushållets disponibla inkomst / hushållets baskonsumtion, där baskonsumtionen består av följande delar (avser år 2017):

- Riksnorm för försörjningsstöd
- Schabloniserad boendeutgift
- Utgift för hushållsel efter hushållsstorlek
- Barnomsorgsutgift för hushåll med barn 2-9 år
- Lokala resor för personer 18 år eller äldre
- Fack- och A-kasseavgift för personer som är 20-64 år
- Hemförsäkring

Vid beräkning av tidsserie justeras respektive del med hjälp av KPI, speciellt framtagna för de relevanta varugrupperna.

Varaktigt låg inkomst standard avser personer som lever i ett hushåll som har låg inkomst standard under referensåret samt under två av de tre föregående åren.

Fraktiler innebär att personer delas in i olika procentandelar, bland annat efter stigande inkomst, vilket underlättar jämförelser över tid. En vanlig indelning är i **decilgrupper**, det vill säga tio lika stora grupper sorterade efter stigande inkomst. Värdet som avgränsar den första tiondelen benämns P10. Värdet som avgränsar 20 procent, eller första kvintilen kallas P20 och medianen, eller det mittersta värdet, kallas P50. Den fjärde kvintilen benämns P80 och värdet som avgränsar de 90 procent med lägst inkomster, alternativt de 10 procent med högst inkomster benämns P90.

Information om statistikens framställning

För information om statistikens framställning, se respektive undersökning nedan som statistiken i rapporten är hämtad ifrån.

Populationerna som statistiken i rapporten avser utgår från folkbokförda 31 december respektive redovisningsår. Dock görs olika avgränsningar av dessa populationer i respektive undersökning.

Inkomster och skatter (IoS)

IoS är en årlig totalräknad undersökning baserad på Inkomst- och taxeringsregistret (IoT). IoT bygger i sin tur helt och hållet på administrativa register, bland annat från Skatteverket och Försäkringskassan. Den totalräknade inkomstfördelningsstatistiken (TRIF), i vilken redovisningen primärt utgår från hushållens inkomster, är en del av IoS.

Undersökningen ligger till grund för resultaten i avsnittet *Inkomster för individer* respektive delar av resultaten i avsnittet *Hushållens inkomster*.

Utförligare information om undersökningen finns på SCB:s webbplats: <http://www.scb.se/he0110>.

Hushållens ekonomi (HEK)

HEK är en urvalsundersökning som har genomförts årligen sedan 1975 fram till och med 2013 och har fungerat som källa till SCB:s officiella inkomstfördelningsstatistik. Uppgifter om hushållssammansättning, vissa bakgrunds- och klassificeringsvariabler samt vissa inkomstkomponenter har samlats in via en telefonintervju, medan merparten av inkomstuppgifterna har hämtats in från administrativa register.

Från och med undersökningsår 2014 ersattes HEK av den nya totalräknade inkomstfördelningsstatistiken (TRIF). För att underlätta

övergången från HEK till TRIF och för att möjliggöra jämförelser mellan de båda undersökningarna finns statistik parallellt för åren 2011–2013.

Undersökningen ligger till grund för delar av resultaten i avsnittet *Hushållens inkomster*.

Utförligare information om undersökningen finns på SCB:s webbplats: <http://www.scb.se/he0103>.

Statistics on Income and Living Conditions (EU-SILC)

EU-SILC är en urvalsundersökning som genomförs årligen i alla EU-länder samt ytterligare några europeiska länder. Undersökningen gör det möjligt att jämföra uppgifter om inkomst, fattigdom, social utestängning, boende, arbete, utbildning och hälsa på både hushålls- och individnivå mellan olika länder. I Sverige genomförs SILC som en del av SCB:s undersökning av levnadsförhållanden (ULF/SILC).

Resultaten i avsnittet *Internationell utblick* bygger på respektive lands SILC-undersökning och är hämtade från EU:s statistikmyndighet Eurostat.

Utförligare information svenska SILC-undersökningen finns på SCB:s webbplats: <http://www.scb.se/le0101>.

Hushållens boende

Hushållens boende är en årlig totalräknad undersökning som omfattar Sveriges folkbokförda befolkning. Syftet med statistiken är att belysa boende för individer och hushåll i Sverige, dvs. hur den svenska befolkningen bor. Statistiken ger information om till exempel boendeform och utrymmesstandard för hushåll och individer.

Undersökningen ligger till grund för delar av resultaten i avsnittet *Hushållens boende*.

Utförligare information om undersökningen finns på SCB:s webbplats: <http://www.scb.se/he0111>.

Hushållens boendeutgifter

Hushållens boendeutgifter är en intermittent urvalsundersökning som genomförts 2015 och 2017. Syftet med statistiken är att beskriva hushållens boendeutgifter i olika upplåtelseformer, och att sätta utgifterna i relation till hushållens inkomster. Statistik om boendeutgifter tillhörde tidigare undersökningen Hushållens ekonomi (HEK).

Undersökningen ligger till grund för delar av resultaten i avsnittet *Hushållens boende*.

Utförligare information om undersökningen finns på SCB:s webbplats: <http://www.scb.se/he0202>.

Information om statistikens kvalitet

Det är vanskligt att säga något generellt om statistikens kvalitet då resultaten i rapporten bygger på flera olika undersökningar. Olika typer av undersökningar är behäftade med olika typer av kvalitetsproblem. Ett statistikvärdes tillförlitlighet beror på det totala felet mellan skattningen och målstorheten, där det totala felet kan bestå av urvalsfel, täckningsfel, bortfallsfel, mätfel och bearbetningsfel.

För detaljerad information om statistikens kvalitet hänvisas till respektive undersöknings *Kvalitetsdeklaration* på SCB:s webbplats, www.scb.se, eller länkar ovan.

Referenser

Björklund, Anders och Marcus Jäntti (2011): *Inkomstfördelningen i Sverige*, SNS Velfärdsrapport 2011, Stockholm, SNS Förlag.

CSN (2017): *Uppföljning av fribeloppshöjningen 2014*, CSN, rapport 2017:9.

Pareliusson, Jon Kristian, Mikkel Hermansen, Christophe André och Orsetta Causa (2018): *Income Inequality in the Nordics from an OECD Perspective*, Nordic Economic Policy Review 2018, Nordiska Ministerrådet.

Pensionsmyndigheten (2018): *Orange rapport 2017*, Pensionsmyndighetens årsredovisning.

Waldenström, Daniel (2012): *Regeringen och ojämlikheten: en granskning av budgetens fördelningspolitiska redogörelser 1992-2011*, rapport till Finanspolitiska rådet 2012/6.

Zandavkili, Souruche och Björn Gustafsson (1999): *Dynamics of Income Inequality in Sweden*, Journal of Income Distribution, vol. 8, nr 2, s. 189-206.

Income report 2017 – individuals and households

Summary

The aim of this report is to provide an understanding of income distribution in Sweden and its development in recent decades. The report also includes an international overview, in which progress in Sweden is placed in a European context. Income statistics are presented on individuals and households up to and including income year 2017.

The report opens with a section that highlights individuals' total earned income, its distribution in different groups and developments in the 2000s. Total earned income refers to all taxable income excluding capital income.

Then, households' economic standard is presented, as well as changes in income inequality from 1975, with a focus on the period 1991–2017. The next section includes an analysis of differences in economic standard between countries in Europe, as well as changes in income differences in Sweden in relation to other EU countries. The report concludes with a section on households' housing, with a focus on comparisons of households with housing in different forms of tenures, with regard to incomes and housing costs.

Incomes have increased more for women than for men, but large gaps remain

The median total earned income has increased in all years in the 2000s in the age group 20–64 years. Women experienced the largest increase, by 39 percent, inflation-adjusted, while for men, the increase was 29 percent. In 2017, women's median income was 83 percent of men's median income.

In 2017, 38 percent of men in the age group 20–64 years had a total earned income of at least SEK 400 000. The corresponding share among women was 22 percent. Incomes above one million Swedish kronor are relatively uncommon among both women and men; around 59 000 men and 18 000 women achieved these levels in 2017.

As a group, persons aged 65 years and older have a lower total earned income than 20–64 year-olds. As in the younger population, incomes among women in the older group are lower than among men. In 2017, women's median income amounted to 73 percent of men's median income in the 65 years or older group. However, incomes in this group have increased at a faster rate for women than for men. The development was most beneficial for the group of persons aged 65–69

years, where women's real income increased by 37 percent, compared with 31 percent among men.

More people work for longer

Since the age for those eligible to work was raised from 65 years to 67 years in the early 2000s, the share of gainfully employed persons among older persons has increased sharply. In 2000, 18 percent of 67 year-olds had some income from salary. This share have increased to 38 percent in 2017. More than one out of four 69 year-olds also had some form of income from salary, which is almost a doubling compared with 2000. It is more common among men than among women to have an income from salary after 65 years.

Positive change in households' economic standard, but income gaps continue to widen

Households' economic standard continues to increase, although at a lower rate than in recent years. In 2017, the median income for the economic standard was SEK 248 400. This is an increase of 0.7 percent since 2016, taking inflation into account. In the 2000s, the economic standard has increased by 61 percent.

The development of the economic standard has not been as prominent in all groups, which has meant that income gaps have widened. In 1991, the Gini coefficient was 0.226; in 2000 it had increased to 0.294, and in 2017 it was 0.322, which is the highest rate since measurements started. The widening income gaps are in part driven by increased capital incomes, which are unevenly distributed and mainly credited to the top of the income distribution. In 2017, the 10 percent of households with the highest levels of disposable income accounted for 87 percent of total capital income. However, capital income in this group are also unevenly distributed. More than half, 54 percent, of total capital income fell to the one percent of households with the highest levels of disposable income.

On the whole, younger and older persons have a lower economic standard than working-age persons, single persons have a lower standard than cohabiting persons, while families with children have a lower standard than households without children.

Single older persons and single women with children had the lowest economic standard in 2017. Cohabiting persons with young adults still living at home, followed by cohabiting persons without children had the highest level of economic standard. Foreign born persons have a lower economic standard than Swedish born persons. In 2017, foreign born persons had an economic standard that corresponded to 77 percent of the economic standard of Swedish born persons. However, this share has remained unchanged since 2010. In 1991, the corresponding share was 90 percent, that is, the gap between foreign born persons and Swedish born persons has widened.

Increasing at-risk-of-poverty rate, despite positive change in real incomes

Groups with low incomes have had a relatively weak income development. This means that the at-risk-of-poverty rate, where incomes are related to the national median income, has increased gradually since the early 1990s, from 7.3 percent in 1991 to 14.9 percent in 2017.

In the same period, the share of persons with a low income standard has decreased from 9 percent in 1991 to just under 6 percent in 2017. This measurement is used to classify households with low incomes and describes how household incomes cover necessary living costs. The highest level during the period was in 1996, when 18 percent of the population had a low income standard. The sharp increase in the first half of the 1990 is linked to dropping real incomes in connection with the economic crisis that affected Sweden in this period. The share of persons with a low income standard has subsequently declined in step with rising real incomes.

Relatively large increase in income inequality in Sweden

There are large variations in economic standard between countries in Europe. Among EU countries, Luxembourg had the highest median income (EUR 29 300), and Romania had the lowest median income (EUR 5 300) in income year 2016. In Sweden, the purchasing power adjusted median income was EUR 20 200, while the EU average was EUR 16 900.

Sweden is among the EU countries where income inequality have widened the most since income year 2007. The increase is larger in Sweden than the average change in the EU with regard to all three indicators of income inequality included in the analysis: the Gini coefficient, the S80/S20 ratio and the at-risk-of-poverty rate. However, income distribution remains relatively even in Sweden compared with other EU countries. In income year 2016, Sweden placed below the EU average for all three indicators.

Tenants in rented dwellings spend larger share of income on housing

Households in owner-occupied one- or two-dwelling houses have, on average, higher housing costs than households in tenant-owned or rented dwellings. However, this is because owner-occupied one- or two-dwelling houses are, on the whole, larger than tenant-owned or rental dwellings. In a comparison between dwellings with the same number of rooms, households living in rented dwellings have higher housing costs than the other two categories.

At the same time, households living in rented dwellings have a lower disposable income than households living in one- or two-dwelling buildings and tenant-owned dwellings, which means that these households spend a larger share of their income on housing. Housing expenditures as a percentage of disposable income, that is, the share of the household's disposable income spent on housing, was 21 percent in

2017. For households living in rented dwellings, the percentage of housing costs was 28 percent, for households living in tenant-owned dwellings, it was 20 percent, and for those who owned their dwellings, this percentage was 16 percent. The fact that housing expenditures as a percentage of disposable income are larger for households in rented dwellings is mainly because these households have a lower disposable income on average.

For those living in rented dwellings, housing expenditures as a percentage of disposable have increased by just under one percentage point since 2007, for households living in tenant-owned dwellings, this percentage decreased by one percentage point, while for those who owned their dwellings, it decreased by two percentage points.

List of tables

1. Total earned income, the ten municipalities with highest and lowest median income for the population aged 20–64, 2017
2. Total earned income, municipalities with highest and lowest percentage increase in median income between 2000 and 2017 for the population aged 20–64, fixed prices
3. Disposable income of households by type of household 2017 and development 2011–2017
4. Disposable income of households, top ten municipalities with highest income by type of household 2017, median value SEK
5. Equivalised disposable income, mean values SEK thousands in 2017-year prices, and income shares (%) by deciles and percentile 100
6. The effect of the length of the reference period on the income distribution
7. Equivalised disposable income and equivalised residual income by tenure and type of household, percent, 2017

List of graphs

1. Total earned income, median income for the population aged 20–64 by age and sex, 2017
2. Total earned income, women's median income as a percentage of men's income by age, 2000 and 2017
3. Total earned income, median income 2000–2017 by sex, fixed prices
4. Total earned income, percentiles, upper bound values, for the population aged 20–64 by sex, 2017
5. Total earned income, share of population aged 20–64 by income bracket and sex, 2017
6. Total earned income, median income for the population aged 20–64 by country of birth and sex, 2017
7. Total earned income, median income for the population aged 20–64 by country of birth and number of years in Sweden, 2017
8. Total earned income, foreign-born person's median income as a percentage of Swedish-born person's income by country of birth, 2000, 2010 and 2017. Population aged 20–64
9. Total earned income, median income for the population aged 65 years and older by age and sex, 2017
10. Total earned income by age and sex. Growth in percent between 2005 and 2017, fixed prices
11. Share of population with salary income by age. Year 2000, 2005, 2010 and 2017, percent
12. Share of population with pension income 2017 by age, percent
13. Share of population with guarantee pension income 2017 by age and sex, percent
14. Share of population with occupational pension income 2017 by age and sex, percent
15. Share of population with private pension income 2017 by age and sex, percent

16. Composition of pension income, mean values 2017 for women 2017 by age
17. Composition of pension income, mean values 2017 for men 2017 by age
18. Percentile ratio, equivalised disposable income 1991–2017
19. Distance to median value. Ratio between different percentiles and the median value (P50), equivalised disposable income 1991–2017
20. Lorentz curve equivalised disposable income 2011 and 2017, and equivalised primary income 2017
21. Gini coefficient, equivalised disposable income 1975, 1978, 1980–2017
22. Equivalised disposable income by type of household, median value 2017
23. Equivalised disposable income by type of household, growth 2011–2017, fixed prices, percent
24. Equivalised disposable income among foreign born persons, in relation to the equivalised disposable income among Swedish born persons, by region of birth, 1991, 2000 and 2017
25. Equivalised disposable income by country of birth and number of years in Sweden, median value 2017
26. Equivalised disposable income 2017 and growth 2011–2017, individuals 20–64 years old by country of birth and type of household, fixed prices
27. Income composition, equivalised disposable income for households 2017, percent
28. Percentage of Income categories going to respective decile 2017, percent
29. Income composition equivalised disposable income for households by deciles 2017, percent
30. Income composition equivalised disposable income for households by type of household and age 2017, percent
31. At risk and persistent at risk of poverty rate, low and persistently low income standard, percent
32. At risk and persistent at risk of poverty rate, low and persistently low income standard by type of household, percent, 2017
33. At risk and persistent at risk of poverty, low and persistently low income standard by age, percent, 2017
34. At risk and persistent at risk of poverty rate, low and persistently low income standard by region of birth, percent, 2017
35. At risk and persistent at risk of poverty rate, low and persistently low income standard by occupation, percent, 20–64 years of age, 2017
36. Median equivalised disposable income, PPP, SILC 2017 (income reference year 2016)
37. Gini coefficient, equivalised disposable income, SILC 2017 (income reference year 2016)

- 38. S80/S20, equivalised disposable income, SILC 2017 (income reference year 2016)
- 39. At-risk-of-poverty rate, percent, SILC 2017 (income reference year 2016)
- 40. Share of population by type of housing by age, percent, 2017
- 41. Housing expenditures by type of tenure and region, SEK, 2017
- 42. Housing expenditures as a percentage of disposable income by tenure and type of household, 2017
- 43. Share of population by type of housing and age in income quartile 1, percent, 2017
- 44. Share of population by type of housing and age in income quartile 4, percent, 2017

SCB beskriver Sverige

Statistikmyndigheten SCB förser samhället med statistik för beslutsfattande, debatt och forskning. Vi gör det på uppdrag av regeringen, myndigheter, forskare och näringsliv. Vår statistik bidrar till en faktabaserad samhällsdebatt och väl underbyggda beslut.